

САВА осигурување а.д. Скопје

Финансиски извештаи
за годината завршена на 31 декември 2016

SAVA
OSIGURUVANJE

ГОДИШЕН ИЗВЕШТАЈ ЗА
РАБОТЕЊЕТО ЗА 2016 ГОДИНА
НА САВА ОСИГУРУВАЊЕ АД
СКОПЈЕ

Содржина:

ОБРАЌАЊЕ НА УПРАВАТА.....	4
I. ИЗВЕШТАЈ ЗА УПРАВАТА НА ДРУШТВОТО	5
1 ПОДАТОЦИ ЗА ЧЛЕНОВИТЕ НА ОДБОР НА ДИРЕКТОРИ	6
2 РАКОВОДНИ ЛИЦА	7
II. ДОСЕГАШЕН И ИДЕН РАЗВОЈ НА ДРУШТВОТО	8
1 ИСТОРИЈА НА ДРУШТВОТО	9
1.1 Најважни настани на Друштвото	9
1.2 Најважни настани во 2016 година	10
2 РАЗВОЈ ВО 2016 И ОЧЕКУВАН РАЗВОЈ ВО 2017	10
2.1 Визија, мисија и вредности	10
2.2 Профил на Друштвото.....	11
2.3 Дејност на Друштвото	12
2.4 Позначајни случувања за 2016 година	13
2.5 Развој во 2016	13
2.6 Очекуван иден развој во 2017.....	14
2.7 Опис на главните опасности и несигурности со кои се соочуваше Друштвото	15
3 КОРПОРАТИВНО УПРАВУВАЊЕ.....	16
3.1 Стретешки насоки на Друштвото	16
3.2 Исполнување на деловните цели	17
3.3 Овластени ревизори	18
3.4 Материјални фактори на ризик	18
3.5 Зделки со заинтересирана страна	20
3.6 Големи зделки	20
3.7 Измени во основната главнина и во резултатите за извештајниот период.....	20
3.8 Промена во сопственичката структура.....	20
3.9 Акционерски капитал и сопственичка структура.....	21
3.10 Организациона шема	23
3.11 Подружници на Друштвото	23
3.12 Податоци за продажната мрежа.....	25

4	ОПИС НА СОСТОЈБАТА ВО СТОПАНСТВОТО	26
4.1	Макроекономски движења во 2016 и очекувања во 2017.....	26
4.2	Осигурителен пазар	28
III.	АНАЛИЗА НА РАБОТЕЊЕТО НА ДРУШТВОТО	31
1	КЛУЧНИТЕ ИНДИКАТОРИ НА РАБОТЕЊЕТО НА ДРУШТВОТО	32
1.1	Најважни финансиски показатели за 2016 година.....	32
2	ПРЕМИЈА.....	33
2.1	Број на склучени договори за осигурување.....	33
2.2	Полисирана премија	34
2.2.1	Структура на полисирана премија.....	35
2.2.2	Полисирана премија по дистрибуциски канали	36
3	ШТЕТИ.....	37
3.1	Број на ликвидирани штети.....	37
3.2	Износ на ликвидирани штети.....	38
3.2.1	Структура на штети.....	39
3.2.2	Ликвидирани штети по дистрибуциски канали	39
3.2.3	Штети / премија (loss ratio)	40
4	РЕЗЕРВИРАНИ ШТЕТИ	41
4.1	Број на резервирани штети	41
4.2	Износ на резервирани штети	42
4.2.1	Структура на бруто резервирани штети.....	43
5	РЕОСИГУРУВАЊЕ.....	43
6	ТЕХНИЧКИ РЕЗЕРВИ	45
6.1	Бруто технички резерви.....	45
6.2	Нето технички резерви	47
6.2.1	Структура на нето технички резервации.....	48
7	ФИНАНСИСКИ РЕЗУЛТАТ	49
7.1	Резултат од работењето	49
8	ФИНАНСИСКА ПОЛОЖБА	50
8.1	Актива и пасива	50

8.2	Капитал и резерви	51
IV.	ОСТАНАТИ ПОДАТОЦИ ЗНАЧАЈНИ ЗА РАБОТЕЊЕТО	52
1	УПРАВУВАЊЕ СО ЧОВЕЧКИ РЕСУРСИ	53
1.1	Стратешки насоки од областа на управување со човечки ресурси	53
1.2	Клучни активности од областа на управување со кадри во 2016 година	53
1.3	Вработување и структура на вработени	53
1.3.1	Вкупен број на вработени во Друштвото	54
1.3.2	Број на вработени во Друштвото врз основа на типот на вработеност (скратено/полно работно време)	56
1.3.3	Вработени во Друштвото врз основа на степенот на образование	56
1.3.4	Вработени во Друштвото врз основа на возраст	56
1.3.5	Вработени во Друштвото врз основа на пол	57
2	ИНФОРМАТИЧКА ТЕХНОЛОГИЈА	58

ОБРАЌАЊЕ НА УПРАВАТА

Почитувани акционери, деловни партнери и соработници,

Зад нас е уште една година која со гордост ја оценуваме како успешна. Се чувствувам почестен што сум на чело на тимот кој и во 2016 година даваше сè од себе за да ги оствари плановите и да придонесе кон високите деловни резултати.

Сава осигурување а.д. Скопје ја заврши 2016 година со позитивен финансиски резултат во износ од 28.679.517 денари со што реализираше пораст на добивката од 2,7% во однос на претходната 2015 година. Ја утврдивме стабилната позиција и оценката за добар рејтинг на македонскиот осигурителен пазар. Останавме верни на идејата за квалитет пред квантитет, а која ќе продолжиме да ја негуваме и во 2017 година.

Можам слободно да кажам дека 2016 година беше полна со предизвици за нашето работење – бројни надворешни и внатрешни фактори кои го отежнуваа патот кон успехот, но ние посветено работевме на зацртаните цели. Продолживме да работиме на најдобрите решенија за осигурениците, пред сè преку создавање на најквалитетно осигурително покритие, а потоа со навремено и адекватно сервисирање на штетите. Веруваме дека тоа е вистинскиот начин да градиме и одржуваме сериозно и стабилно партнерство со своите клиенти.

Изминатата година останавме препознатливи како лидери по иновативноста и развојот на нови продукти на македонскиот пазар благодарение на неколку различни проекти: склучивме договор со Фондот за ПИОМ за соработка во поглед на издавање полиси за осигурување; започнавме со онлајн продажба на полиси за патничко осигурување; воведовме неколку нови продукти - Автомобилска асистенција, Домашна асистенција, Каско на прв ризик. Со воведувањето на Автомобилската асистенција, а покрај познатите автоодговорност, каско, зелен картон, популарно наречената АО+ полиса, како и услугата за заменско возило, ние ја имаме најкомплетната понуда за осигурување на моторни возила во рамките на македонскиот пазар.

Во текот на 2016 година ја продолживме успешната соработка со НЛБ Банка која е застапник за продажба на сите наши продукти. Ги почувствувавме и првите ефекти од работата на сопствениот Контакт - центар, како гласник за нашите нови продукти кој игра и едукативна улога пред населението во однос на осигурителните продукти, а истовремено претставува и инкубатор на нови продажни кадри во Друштвото. Ја одбележавме и првата годишнина од работењето на Сава Стејшн.

Со несмалена желба и посветеност продолживме со активностите од сферата на општествено одговорно однесување,магајќи на сопствената животна и работна средина преку повеќе настани и активности.

Секако, во 2017 година, ќе продолжиме да работиме на максимизирање на капиталот на акционерите и остварување на целите на стејкхолдерите.

Ова мое обраќање би сакал да го завршам со нагласување на мојата благодарност до сите кои несебично, пожртвувано и високо професионално работеа за успешниот деловен резултат на Сава осигурување: на вработените, на менаџментот. Истовремено, благодарам на матичната куќа Сава Ре од Љубљана за постојаната поддршка, како и на сите акционери и верни клиенти за соработката, разбирањето и меѓусебната лојалност.

*Со почит,
Извршен директор
Петер Скарча,*

I. ИЗВЕШТАЈ ЗА УПРАВАТА НА ДРУШТВОТО

1 ПОДАТОЦИ ЗА ЧЛЕНОВИТЕ НА ОДБОР НА ДИРЕКТОРИ

Одборот на Директори го сочинуваат пет членови во следниот состав:

ПЕТЕР СКВАРЧА, М-р за европски интеграции (дипломиран политиколог), извршен член на Одборот на директори, роден на 01 Февруари 1975 година во Крањ, Република Словенија, машки пол, со бруто годишен надоместок за 2015 година по основ на плата и други права кои му следуваат според Договорот за регулирање на односите помеѓу Друштвото и Извршниот директор (Менаџерски договор) во висина на 4.083.414,00 денари, Државјанство: словенечко, датум на првично именување: 22.11.2011 година со Одлука на Собранието на акционери на Друштвото со постоеен мандат до 08.10.2016 година, вработен во САВА осигурување, а.д. Скопје на работно место Извршен директор, дејност: неживотно осигурување, не членува во органи на управување и надзорни органи во други правни лица.

РОК МОЉК, дипломиран економист, претседател и неизвршен член на Одборот на директори на Друштвото, роден на 20.04.1968 година во Постојна, Република Словенија, машки пол, без индивидуален надоместок за членување во Одборот на директори на САВА осигурување, Државјанство: словенечко, датум на првично именување: 08.02.2012 година со Одлука на Собранието на акционери на Друштвото со постоеен мандат до 08.10.2016 година, член на Управата на Заваровалница Марибор д.д., Република Словенија и член на надзорните органи на Illyria Kompania e Sigurimeve sh.a. и Illyria Life Kompania e Sigurimit të Jëtës, sh.a. – Косово. Вработен во Заваровалница Марибор, д.д. од Марибор, Р.Словенија, дејност: осигурување, на работно место член на Управа.

ПОЛОНА ПИРШ ЗУПАНЧИЧ, М-р по економски науки, неизвршен член на Одборот на директори на Друштвото, родена на 14.06.1975 година во Љубљана, Република Словенија, пол женски, без индивидуален надоместок за членување во Одборот на директори на САВА осигурување, Државјанство: словенечко, датум на првично именување: 31.07.2012 година со Одлука на Собранието на акционери на Друштвото со постоеен мандат до 05.09.2020 година, член во надзорните органи на Velebit osiguranje, d.d., Zagreb, Zavarovalnica Maribor, d.d., Sava životno osiguranje, a.d.o. Beograd. Вработена во Позаваровалница САВА, д.д. од Љубљана, Р.Словенија, дејност: реосигурување, на работно место Извршен директор на Секторот за стратешки финансии и контролинг.

ЈАНЕЗ ЈЕЛНИКАР, М-р по фармација, неизвршен-независен член на Одборот на директори на Друштвото, роден на 15.05.1957 година во Љубљана, Република Словенија, пол машки, со индивидуален квартален надоместок за членување во Одборот на директори на САВА осигурување во износ од 500 ЕУР во денарска противвредност, Државјанство: словенечко и македонско, датум на првично именување: 30.09.2013 година со Одлука на Собранието на акционери на Друштвото со постоеен мандат до 05.09.2020 година, не членува во органи на управување и надзорни органи во други правни лица. Вработен во Јанифарм ДООЕЛ Куманово, дејност консултантски: услуги и трговија, на работно место Управител.

МИЛАН ВИРШЕК, дипломиран правник, неизвршен член на Одборот на директори на Друштвото, роден на 05.11.1968 година во Љубљана, Република Словенија, пол машки, без индивидуален надоместок за членување во Одборот на директори на САВА осигурување, Државјанство: словенечко, датум на првично именување: 25.03.2010 година со Одлука на Собранието на акционери на Друштвото со постоеен мандат до 05.09.2020 година, член во надзорните органи на Заваровалница Марибор д.д., Република Словенија, САВА Монтенегро а.д. Подгорица - Црна Гора и Illyria Kompania e Sigurimeve sh.a., Приштина - Косово. Вработен во Позаваровалница САВА, д.д. од Љубљана, Р.Словенија, дејност: реосигурување, на работно место Директор на областа за надзор во Секторот за поддршка на Групаацијата – надзор на неживотно осигурување и развој.

2 РАКОВОДНИ ЛИЦА

- Сектор за развој на продукти и превземање на ризици;
- Сектор за продажба, Стојан Манушев, директор;
- Сектор за штети (проценка и ликвидација), Мелита Гугуловска, директор;
- Сектор за финансии и сметководство, Јордан Ралуповски, директор;
- Сектор за општи и правни работи, Искра Костова, директор;
- Самостојна служба за внатрешна ревизија, Наташа Џидрова, внатрешен ревизор;
- Самостојна служба за контролинг, Билјана Арбир;
- Самостојна служба за наплата, Јасмина Џартова;
- Самостојна служба за актуарски работи, Владимир Стојаноски;
- Самостојна служба за ИТ, Александар Михајлоски;
- Самостојна служба за управување со ризици, Афродита Мицковска.

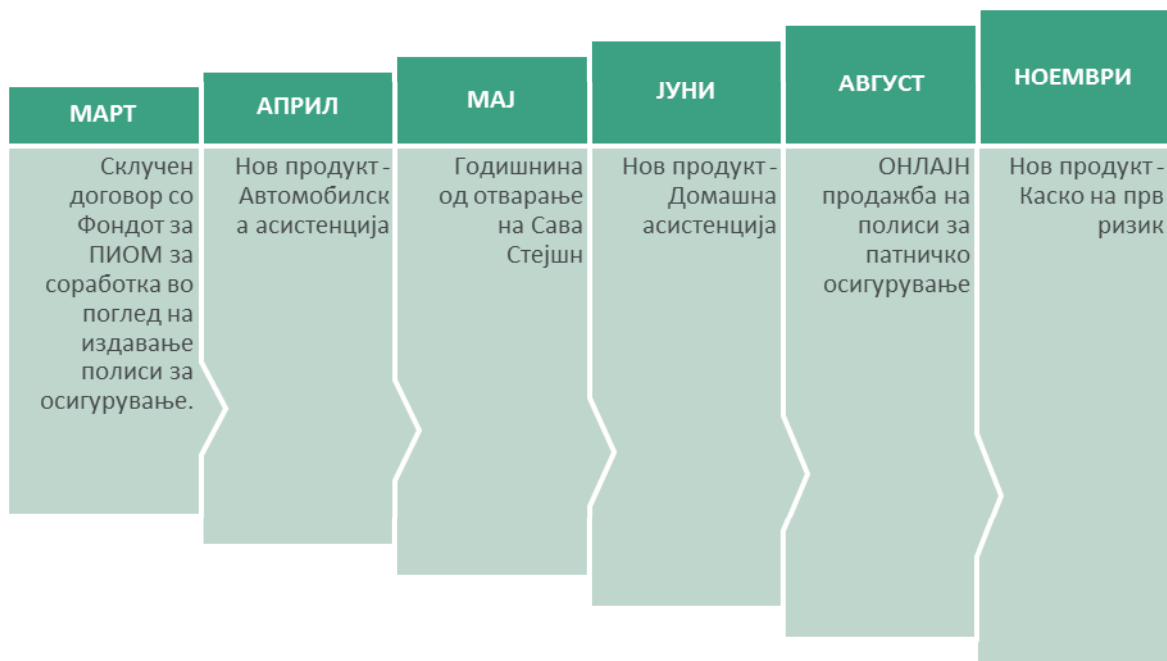
• ДОСЕГАШЕН И ИДЕН РАЗВОЈ НА ДРУШТВОТО

1 ИСТОРИЈА НА ДРУШТВОТО

1.1 НАЈВАЖНИ НАСТАНИ НА ДРУШТВОТО

Година	Најважни настани
1993	САВА осигурување, а.д. Скопје е основано како а.д. за осигурување ТАБАК – Скопје, на основачкото собрание одржано на 24.12.1993 година, со почетен капитал од 1 милион германски марки или 1000 обични акции со вредност од 1.000 ДЕМ по акција. После успешно спроведената втора емисија на акции, во текот на 1994 и 1995 година обезбеден е дополнителен капитал, со што вкупната главнина изнесувала 2.530.000 ДЕМ или 1.265.000 ЕУР. Со резервирање на 66,9% од остварената добивка во 2001 година и преку издавање на трета емисија на акции во 2002 година, акционерскиот капитал е зголемен за 3.010 акции, или за дополнителни 1.505.000 ЕУР.
2006	Во 2006 година сопственичката структура била распределена на 21 акционер, а 10 од нив контролирале 81% од вкупниот број на акции.
2007	Во почетокот на 2007 година SAVA RE Љубљана го откупила мнозинскиот пакет на акции, а во Ноември 2007 година Друштвото го промени името во Акционерско Друштво за осигурување САВА ТАБАК.
2008	Во Јануари 2008 година извршена е четвртата емисија на акции во износ од 230.000 ЕУР, со која се емитирани 460 обични акции, со цел усогласување со новите измени и дополнувања на Законот за супервизија на осигурувањето. Со овие измени основачкиот капитал на Друштвото изнесува 3.000.000 ЕУР.
2011	На 10-ти Ноември 2011 година Друштвото се ребрендираше и го промени своето име во САВА осигурување а.д. Скопје. Со тоа Друштвото се унифицираше во својот корпоративен идентитет и лого со останатите придружни друштва на групацијата Сава Ре.
2013	Во август 2013 година Групацијата САВА РЕ стана сопственик на 100% од осигурителната компанија Заваровалница Марибор (Zavarovalnica Maribor) од Словенија, со што доживеа значајна трансформација и стана втората по големина осигурителна групација во регионот. Ова претставува остварување на важна стратешка цел – да се зацврсти позицијата на развиениот осигурителен пазар и да се воспостави бизнис модел кој е добро избалансиран во однос на локалните и светските трендови на осигурителниот пазар. Тоа се двата сегменти по кои групацијата ќе го очекува и најголемиот прилив, главно поради растот на премиите на осигурителниот пазар на Западен Балкан – чиј потенцијал е токму во неговата недоволна развиеност, а кој треба да обезбеди зајакнување на групацијата и поддршка на нејзината политика за дивиденда.
2014	На 22.12.2014 како целосна инвестиција на Друштвото беше основана станицата за технички преглед Сава Стејшн, која е уште една успешна приказна за словенечко-македонското партнерство и економска соработка. Сава Стејшн е нова членка на групацијата Сава Ре и проект на Сава осигурување а.д. Скопје. Станицата отпочна со работа во 2015 година со првичните резултати веќе ја зацврсти одличната позиционираност на Сава осигурување на македонскиот осигурителен пазар, но дава свој придонес во економскиот развој на општина Илинден, каде е лоцирана.
2015	На 22.12.2014 како целосна инвестиција на Друштвото беше основана станицата за технички преглед Сава Стејшн, која е уште една успешна приказна за словенечко-македонското партнерство и економска соработка. Сава Стејшн е нова членка на групацијата Сава Ре и проект на Сава осигурување а.д. Скопје. Станицата отпочна со работа во 2015 година со првичните резултати веќе ја зацврсти одличната позиционираност на Сава осигурување на македонскиот осигурителен пазар, но дава свој придонес во економскиот развој на општина Илинден, каде е лоцирана. Со вклучувањето на новата членка Заваровалница Марибор, групацијата од 2015 година планира значителен пораст на премијата и тоа, главно, на осигурителните пазари надвор од Словенија. Впрочем, главните цели на групацијата во наредните три години ќе бидат интеграцијата на осигурителниот пазар во Словенија и растот надвор од нејзините граници, поради што Сава Ре ќе биде во потрага по нови развојни можности во регионот.

1.2 НАЈВАЖНИ НАСТАНИ ВО 2016 ГОДИНА

2 РАЗВОЈ ВО 2016 И ОЧЕКУВАН РАЗВОЈ ВО 2017

2.1 ВИЗИЈА, МИСИЈА И ВРЕДНОСТИ

МИСИЈА

• Обезбедуваме континуитет во сигурноста, ги следиме во чекор сите новитети и потреби на осигурителниот пазар, се со цел поуспешно и поефикасно работење на Друштвото.

ВИЗИЈА

• Да бидеме осигурително друштво кое на домашниот пазар ќе го препознаваат како сериозен партнер кој нуди услуги со највисок квалитет и сигурност.

ВРЕДНОСТИ

• Ние сме посветени кон клиентите, иновативни, професионални и етични, ние сме успешни во работењето, одговорни кон околината, ние имаме приврзани и задоволни вработени и заедно го градиме угледот на Друштвото.

2.2 ПРОФИЛ НА ДРУШТВОТО

САВА осигурување а.д. со седиште во Скопје е подредено друштво на Позаваровалница САВА д.д. Љубљана, која има доминантно учество од 92,44% во неговиот акционерски капитал.

Име:	САВА осигурување, а.д. Скопје
Седиште:	Ул. Загребска бр.28 А, 1000 Скопје
Телефон:	+389 (2) 5101 500
Телефакс:	+389 (2) 5101 502
Web страна:	www.sava.mk
Матичен број:	4778529
Основна дејност:	Неживотно осигурување
Година на основање:	1993
Основен капитал:	234.072.672 МКД (3.805.905 ЕУР)
Број на обични акции	18.326
Удел во капиталот:	Позаваровалница Сава, д. д. Љубљана: 92,44%
Органи на управување:	
Извршен директор:	Петер Скварча
Главни оперативни директори:	Русе Дракуловски Ило Ристовски
Одбор на директори:	
Претседател:	Рок Мољк
Членови:	Петер Скварча Милан Виршек Јанез Јелникар Полона Пирш Зупанчич
Управувачка поврзаност:	Подредено друштво

2.3 ДЕЈНОСТ НА ДРУШТВОТО

САВА осигурување, а.д. Скопје обавува работи од дејноста на неживотно осигурување, со која обезбедува сигурност за клиентите, економска заштита на имотот, возилата и лицата од ризици и гарантира добро работење со капиталот.

Врз основа на Решение бр.18-23977/8-02 од 28.03.2003 година, Друштвото има дозвола за вршење на работи за осигурување во рамките на следните класи на осигурување:

- Осигурување од последици на несреќен случај-незгода;
- Здравствено осигурување кое не е покриено со задолжителното здравствено осигурување;
- Осигурување на моторни возила (каска);
- Осигурување на шински возила (каска);
- Осигурување на воздухоплови (каска);
- Осигурување на пловни објекти (каска);
- Осигурување на стоки во превоз (карга);
- Осигурување на имот од пожар и природни непогоди;
- Други осигурувања на имот;
- Осигурувања од одговорност од употреба на моторни возила;
- Осигурувања од одговорност од употреба на воздухоплови;
- Осигурувања од одговорност од употреба на пловни објекти;
- Општото осигурување од одговорност;
- Осигурување на гаранции;
- Осигурување од финансиски загуби;
- Осигурување на правна заштита;
- Осигурување на туристичка помош за лица кои се соочуваат со проблеми при патување.

Основната дејност на Друштвото е поврзана со:

- склучување и исполнување на договори за неживотно осигурување;
- склучување и исполнување на договори за соосигурување;

Работењето се одвива преку:

- Сектор за развој и превземање на ризици;
- Сектор за продажба;
- Сектор за штети;
- Сектор за финансии и сметководство;
- Сектор за општи и правни работи;
- Самостојна служба за внатрешна ревизија;
- Самостојна служба за наплата;
- Самостојна служба за контролинг;
- Самостојна служба за актуарски работи,
- Самостојна служба за управување со ризици и
- Самостојна служба за ИТ.

Според обемот и видот на работата Секторите имаат оптимален капацитет за квалитетно извршување на работењето и располагаат со кадар кој има повеќегодишно искуство и знаење, потврдена стручност и компетентност за обавување на работите од областа на осигурувањето.

Стратешка определба на Друштвото е подобрување на квалитетот и перформансите во осигурувањето, и зголемување на учеството на осигурителниот пазар.

Делувањето на Друштвото е во согласност со принципите на корпоративното управување преку кое се изразува сигурност, доверба, транспарентност и рејтинг. Потврда за успешното работење се досегашните достигнувања на домашниот пазар и високата позиција во осигурителната дејност во државата.

2.4 ПОЗНАЧАЈНИ СЛУЧУВАЊА ЗА 2016 ГОДИНА

- Во текот на целата 2016 година редовно беа разгледувани од страна на Одборот на директори кварталните извештаи за измени во правната регулатива во Република Македонија, како и Извештаи за проценка на усогласеноста на Друштвото со прописите и се следеше остварувањето на препораките дадени од Секторот за општи и правни работи (compliance);
- Беа усвојувани нови акти на деловна политика или се вршеше измена и дополнување на постоечките;
- За првпат беше усвоен Етичкиот кодекс на САВА осигурување;
- Беа усвојувани нови интерни акти на Друштвото или се усогласуваа постоечките со измените во законската регулатива и со изменетите оперативни процедури.

2.5 РАЗВОЈ ВО 2016

Со цел да ја задржиме стекнатата позиција, поставуваме стабилни односи во Друштвото и се прилагодуваме на се поголемите барања на модерниот пазар. Во своето работење перманентно ги следиме современите европски и светски трендови и воведуваме иновации во согласност со светските стандарди. Во фокусот на нашето работење и понатаму остануваат осигурениците, како и придонесот за развојот на економијата во земјата. Вложувањето во квалитетот, знаењето и вештините се компаративна предност и придобивка за клиентите/осигурениците, акционерите и вработените.

Друштвото во работењето се базира на следните вредности:

- Доверба и интегритет;
- Задоволство на клиентите;
- Продукти кои се формираат според потребите на клиентите;
- Грижа за угледот и напредокот на Друштвото;
- Користење на вкупните способности и капацитет, за развој и остварување на добри резултати во работењето;
- Задоволство и лојалност на вработените;
- Компетентност и одговорност во работењето;
- Транспарентност во работењето;
- Тимско и успешно работење.

2.6 ОЧЕКУВАН ИДЕН РАЗВОЈ ВО 2017

Во 2017 година, особено ќе се развиваат конкурентските предности на пазарот, ќе се вложува во квалитетот и асортиманот на производите и во продажната мрежа, со цел нашите производи да станат достапни за осигурениците. Во 2017 година се планира воведување на нови продукти кои се уште не се присутни на пазарот и ќе и ја дадат неопходната конкурентска предност на нашата продажна мрежа. Во технологијата на работењето ќе се имплементираат современи деловни методи и ќе се вложува во знаење и вештини на нашите вработени. Така ќе обезбедиме сигурна иднина за своите клиенти, акционери и вработени.

Квалитетот на услугите и потребите на осигурениците секогаш ќе бидат на прво место во работењето на Друштвото, а на нашите клиенти (осигуреници) ќе им се обезбедат најдобри услуги, целокупен сервис во поглед на водење на осигурувањето и ризикот. Тоа е стратегија на нашето Друштво и гаранција за идниот развој.

Во 2017 година ќе продолжиме со нашата клучна цел – подобрување на квалитетот на сопствената продажна мрежа и на Друштвото, да се развива Центарот за поддршка на продажната мрежа (Контакт Центарот) и да се креира поефикасен директен маркетинг, со цел да се зголеми бројот на нови осигуреници и да се зајакне осигурителниот портфолио.

Очекуваме да го зголемиме осигурителниот портфолио со нови продукти во Банкоосигурувањето, со цел да се привлечат нови клиенти, да се задоволат потреби на населението кои досега не биле опфатени со досегашната понуда на продукти, понуда на нови производи и сеопфатен пакет на осигурувања за граѓанството и за малото стопанство. Идејата е да се постигне што

поголема сегментација на пазарот и понуда на осигурувања, кои се блиски на потребите на крајните корисници.

Кај тендерската продажба во 2017 година се очекува да се задржи трендот на опаѓање заради воведување на задолжително завршување на тендерската постапка со електронска аукција (негативно наддавање). Електронската негативна аукција значи дополнително еродирање на и онака екстремно ниската просечна премија потребна за склучување на осигурување преку тендери.

Во 2017 ќе се продолжи со веќе отпочнатите активности со одредени големи правни субјекти за склучување на договори за осигурување.

Во однос на наплатата на премијата се очекува поголема ефикасност во наплатата, што произлегува и од целисходната примена на промените во подзаконската регулатива и извршувањето, како и посилната софтверска поддршка.

Во смерниците за инвестициона политика на Друштвото за 2017 година планира инвестиции во делот на отварање на други сопствени станици за технички преглед "Sava Station". Ангажманот на Друштвото во овој сегмент е пред сè во насока на подобрување на услугата и зајакнување на сопствената продажна мрежа. Во рамките на овие технички станици Друштвото ќе формира сопствени продажни единици и сопствени штетни центри.

Организациската структура на Друштвото ќе се обликува динамично, според потребите и развојот. Во следната година ќе се работи и на хармонизацијата на сите делови на Друштвото, бидејќи тоа претставува битен фактор за успешно функционирање и координација на системот.

Со овие промени се очекува да се постигнат подобри резултати, поголема ефикасност, а со тоа и зголемување на задоволството на клиентите.

Задоволството на странките е наша основна вредност. Ќе се насочиме кон оптимизирање на квалитетот на услугите и зајакнување на лојалноста со странките.

Во односите со странките ќе се трудиме да ја зголемиме осигурителната култура и да го развиваме сегментарниот и индивидуален пристап до странките, да воведеме мултиканална продажба и да го поедноставиме процесот на продажба.

За целосно задоволување на потребите на осигурениците треба да развиваме осигурително-финансиски центри со широка понуда на финансиски услуги.

2.7 ОПИС НА ГЛАВНИТЕ ОПАСНОСТИ И НЕСИГУРНОСТИ СО КОИ СЕ СООЧУВАШЕ ДРУШТВОТО

Во 2016 година на македонскиот осигурителен пазар, кој сеуште спаѓа во категоријата на неразвиени осигурителни пазари, се повеќе се чувствува силна конкуренција и борба на пазарот. Покрај силната конкуренција САВА осигурување успешно се бори на пазарот, остварува напредок и го

држи петтото место во вкупното бруто осигурување во Република Македонија. По реализирана нето премија на пазарот Друштвото е рангирано на второто место на македонскиот осигурителен пазар.

Конкуренцијата во наредниот период ќе биде силна, беспопштедна и поагресивна, поради што ќе биде неопходно да се инвестира многу повеќе во развојот, квалитетот и маркетингот.

Главните оперативни опасности во 2016 година беа:

- нелојална конкуренција;
- ниска куповна моќ;
- мал финансиски пазар;
- низок степен на ликвидност на стопанските субјекти;
- општ тренд на намалување на премиските стапки, особено за учество на тендерите, кои ја кршат економската логика и рентабилноста на работењето;
- општ тренд на зголемување на просечната провизиска стапка на пазарот.

3 КОРПОРАТИВНО УПРАВУВАЊЕ

3.1 СТРЕТЕШКИ НАСОКИ НА ДРУШТВОТО

Во 2016 година активно се работеше на воведување современи методи и организација на работење и на подобрување на квалитетот на осигурувањето. Исто така, динамично се развиваше процесот на воспоставување на сигурни и доверливи односи со клиентите. Проектот за непосредно и систематично поврзување со осигурениците и задоволување на нивните интереси, односно обликување на процесот на работење спрема потребите и интересите на клиентите, успешно се остварува.

Развојот на продажните места, во што ги вклучуваме регионалните канцеларии, осигурителните застапници и агенти, исто така преставува значаен проект на Друштвото, кој дава добри резултати. До крајот на 2016 година се отворени и опремени 45 канцеларии надвор од седиштето на Друштвото.

Традицијата и високиот рејтинг, заедно со кадровската екипираност, се основа за натамошен успешен развој на САВА осигурување.

Долгорочни развојни цели на Друштвото:

- Постојан развој и раст на Друштвото како афирмирана осигурителна компанија, која е силно етаблирана на македонскиот пазар;
- Заштита на интересите на акционерите, осигурениците и на вработените, одржување и зголемување на стабилноста и финансиската моќ;
- Поефикасно и подинамично работење и целосна ориентираност кон корисниците и пазарот;

- Зголемување на квалитетот и на финансиската сила на Друштвото;
- Зголемување на довербата и рејтингот на Друштвото и подобрување на перформансите на Друштвото;
- Поголема дисперзија на осигурителното портфолио и поголемо учество на мали и средни компании и граѓаните во портфолиото на Друштвото;
- Воспоставување на темелните процеси во новиот информациски систем;

Унапредување на работењето и развивање модел на корпоративно управување.

3.2 ИСПОЛНУВАЊЕ НА ДЕЛОВНИТЕ ЦЕЛИ

Со оглед на тешкиот период на рефлексija од кризата која ја зафати глобалната економија пред неколку години, но и поради внатрешните промени и реструктурирања во Друштвото, годината што измина беше прилично активна. Утврдената стратегија на Друштвото во однос на реализација на премијата за 2016 година е над планираните вредности за 2,25%, но во однос на ликвидацијата на штетите планот на ликвидации е подфрлен за 5,80%.

Се правеа големи напори и главните активности беа насочени кон остварување на следните принципи во осигурителното работење:

- Квалитетни услуги кои ќе ги задоволат потребите на осигурениците;
- Постојана ликвидност во работењето;
- Задржување на постоечкиот обем на работа и зголемување на осигурителното портфолио со придобивање на нови осигуреници;
- Афирмирање на работењето, обезбедување поповолни услови на осигурување и поповолна коњуктура, работа според пазарните услови и постоечката конкуренција;
- Максимална сигурност во исплатата на штетите на осигурениците и нивна што пореална проценка, за да се заштитат и задоволат интересите на осигурениците;
- Зголемување на ангажираноста, професионалноста и лојалноста на вработените во вршењето на осигурителните услуги;
- Прилагодување на условите и тарифите во согласност со техничкиот резултат;
- Развивање и јакнење на софтверската поддршка;
- Одржување на финансиската стабилност и обезбедување на профит за акционерите и за Друштвото.

3.3 ОВЛАСТЕНИ РЕВИЗОРИ

Собранието на акционери на Друштвото донесе одлука Ернст и Јанг - Овластени Ревизори ДОО Скопје да биде Друштво за ревизија на Годишната сметка и финансиските извештаи за 2016 година на САВА осигурување а.д. Скопје. Врз основа на Одлуката Друштвото побара и доби согласност од АСО за Друштвото за ревизија Ернст и Јанг Овластени Ревизори ДОО Скопје да врши ревизија на финансиските извештаи на Друштвото.

3.4 МАТЕРИЈАЛНИ ФАКТОРИ НА РИЗИК

САВА осигурување ја креира политиката за управување со ризикот согласно прописите за управување со ризикот, според Законот за супервизија на осигурување, водејќи сметка за потребното ниво на обемот на капиталот, маргината на солвентноста, износот на техничките резерви, вредноста на средствата, вложувања и локализацијата на средствата кои ги покриваат техничките резерви.

Службата за управување со ризици ги идентификува, мери и проценува ризиците на кои е изложено Друштвото во своето работење, односно управува со истите така што се обезбедува трајно одржување на степенот на изложеност на ризици, без притоа да го загрози капиталот и работењето на Друштвото. Воедно, обезбедува соодветна заштита на интересите на осигурениците, корисниците на осигурувањето, третите оштетени лица и другите доверители на Друштвото, во согласност со Законот, останатите прописи и донесените акти.

Во 2016 година Друштвото пренесе дел од ризиците во реосигурување од обврските што произлегуваат од договорите за осигурување, кои се над износот на максималното покритие во реосигурувањето согласно член 99 од Законот за супервизија на осигурувањето.

Процедурите, инструкциите, постапките и дејствата со кои Друштвото управува со ризикот опфаќаат квалитативен и квантитативен начин на управување со тој ризик.

Управувањето со ризиците е во согласност со прописите, правилата на структурата, добрите деловни обичаи и деловната етика.

Друштвото во своето работење е изложено на следните ризици:

- Ризик од неисполнување на обврски од договорени страни
- Ризик од осигурување
- Пазарен ризик
- Оперативен ризик
- Ликвидносен ризик
- Стратегиски ризик

Самостојната служба за управување со ризици заедно со Органот на управување на Друштвото преземаат мерки за отстранување на наведените ризици и со нив управуваат на следниов начин:

- **Ризик од осигурување** - Друштвото ги елиминира и смалува ризиците на осигурување на тој начин што се прави адекватна процена на ризикот кој се превзема во осигурувањето. Воедно, Друштвото се грижи за адекватно одредување на премијата, како од аспект на висината, така и во однос на структурата.

САВА осигурување адекватно го утврдува и нивото на самопридржајот, при што вишокот на ризик над самопридржајот го пренесува во реосигурување. Друштвото настојува да избере оптимално реосигурување и при тоа многу се води сметка за рејтингот на реосигурувачот.

Исто така, Друштвото адекватно ги утврдува техничките резерви, при што, како и до сега, на овој ризик му се пристапува со големо внимание. Ова се обезбедува со употреба на прилагодени актуарски методи и анализи.

- **Пазарен ризик** - При прилагодувањето, спрема барањата на корисниците на услугите од осигурувањето, Друштвото води сметка за нивната адекватност. Воедно, Друштвото се спротиставува на нелојалната конкуренција, во согласност са прописите, кои ја регулираат оваа област. САВА осигурување ги превзема сите можни мерки да обезбеди адекватно управување со имотот и обврските. При тоа, посебно се води сметка да се обезбеди адекватна заштита од промена на каматните стапки, промена на цената на хартиите од вредност, промена на цената на недвижностите и др.

- **Оперативен ризик** - Друштвото перманентно ги проверава внатрешните процедури и прописи, со што се отстрануваат и намалуваат можностите за пропусти во работењето. Воедно, се настојува на добра организациска поставеност и систематизација на работните места.

- **Ликвидносен ризик** - Друштвото перманентно ја следи солвентноста и ликвидноста на компанијата во работењето, соодветно управува со средствата и обврските. Врши правилна проценка, евидентирање, презентирање и транспарентност во објавување на вредноста на средствата, изворите на средства, како и приходите, расходите и разутатите од работење.

- **Ризик од неисполнување на обврски од договорени страни** - Друштвото перманентно го следи ризикот од неисполнување на обврските - ризик дека издавачот на обврзници нема да е во можност во целост да ја подмири обврската, неисполнување на обврски по договори за реосигурување и др. Исто така континуирано се следи ризикот од намлување на кредитниот рејтинг на комингентите.

- **Стратегискиот ризик** - Друштвото го контролира и управува на тој начин што врши следење и отстранување на можностите од појава на ризик од неочекуван пад на вредноста на компанијата како

резултат на негативен ефект од менаџерска одлука, промени на бизнис средината како и промена во развојот на пазарната економија.

Постојниот информатички систем постојано се надградува и прилагодува спрема потребите на Друштвото.

3.5 ЗДЕЛКИ СО ЗАИНТЕРЕСИРАНА СТРАНА

Друштвото во 2016 година изврши избор на реосигурителна компанија со намера во 2017 година да бидат склучени повеќе договори за реосигурување со Позаваровалница САВА д.д. кои се однесуваат на 2017 година со кои се врши реосигурување на ризиците на САВА осигурување кои се над максималното покритие на компанијата, и тоа:

1. Property and Technical branches surplus treaty reinsurance agreement-Пропорционален договор за имотно реосигурување на вишок на ризик,
2. Property & Engineering Risk XL Treaty-Непропорционален вишок на штети договор за имотно осигурување,
3. Earthquake Quota Share Treaty-Пропорционален договор за имотно осигурување за ризикот земјотрес,
4. Catastrophe Excess of loss-Непропорционален вишок на штети договор за реосигурување на катастрофални штети,
5. Crops Quota Share Quota Share Treaty-Пропорционален договор за имотно осигурување на посеви и плодови,
6. Domestic and Green card XL MTPL -Непропорционален вишок на штети договор за осигурување на одговорност кон трети лица (договорот во 2017 ќе биде проширен за покритие за CMR).

3.6 ГОЛЕМИ ЗДЕЛКИ

Во 2016 година Друштвото нема склучено голема зделка.

3.7 ИЗМЕНИ ВО ОСНОВНАТА ГЛАВНИНА И ВО РЕЗУЛТАТИТЕ ЗА ИЗВЕШТАЈНИОТ ПЕРИОД

Во 2016 година не настанале промени во основната главнина на Друштвото, па соодветно на тоа немало никакво влијание од таков карактер на резултатите на Друштвото.

3.8 ПРОМЕНА ВО СОПСТВЕНИЧКАТА СТРУКТУРА

Во 2016 година не настанале промени во акционерската книга на Друштвото.

3.9 АКЦИОНЕРСКИ КАПИТАЛ И СОПСТВЕНИЧКА СТРУКТУРА

На ден 31.12.2016 година акционерскиот капитал на САВА осигурување а.д. Скопје изнесува 3.805.905 ЕУР. Акционерскиот капитал на САВА осигурување е поделен на 18.326 обични акции со номинална вредност на 1 акција од 207,6779 ЕУР. 1 обична акција дава право на 1 глас во Собранието на акционери на САВА осигурување, а.д. Скопје. Акционерите - сопственици на обични акции од САВА осигурување, а.д. Скопје ги имаат следниве права од акциите, и тоа:

1. Право на глас во Собранието на Друштвото,
2. Право на исплата на дел од добивката (дивиденда) и
3. Право на исплата на дел од остатокот на ликвидационата, односно стечајната маса на Друштвото.

Табела бр.1 – Акционерска структура

Акционер	Број на акции	Номинална вредност на акциите (еур)	Структура %
Позаваровалница САВА Д.Д. Словенија, Љубљана	16.940	3.518.064	92,44%
Премиум Инвест Дооел Увоз-Извоз Скопје	596	123.776	3,25%
Ѓорѓи Трајковски	287	59.604	1,57%
Еуростандард Банка Скопје	237	49.220	1,29%
Крсте Таневски	135	28.037	0,74%
Друштво за трговија и услуги ФМГ Гроуп ДООЕЛ Скопје	83	17.237	0,45%
Евроинс Осигурување	24	4.984	0,13%
Југотутун АД Скопје	13	2.700	0,07%
Ѓорѓи Јованов	11	2.284	0,06%
ВКУПНО	18.326	3.805.905	100,0%

Членовите на Одборот на директори немаат сопственост на акции во акционерскиот капитал на САВА осигурување.

Табела бр.2 – Акционерска структура

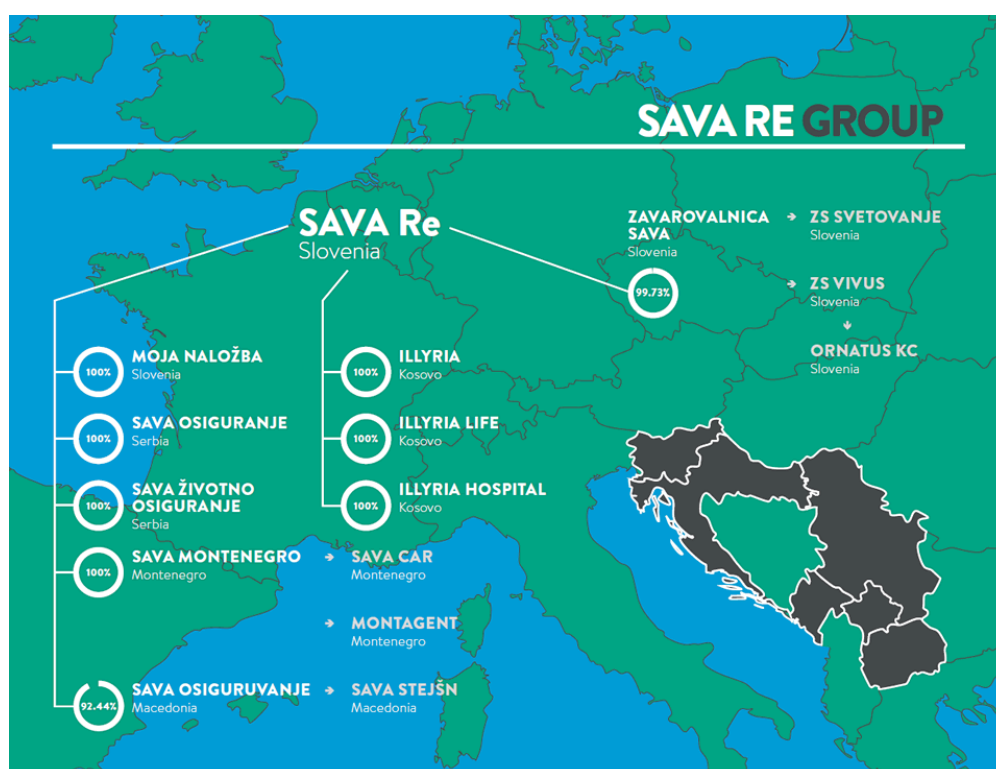
Акционери	Број акции	% во сите издадени акции
Правни лица	17.893	97,64%
Физички лица	433	2,36%
Фондови	-	/
ВКУПНО	18.326	100,00%

Денес САВА осигурување е дел од групацијата на Позаваровалница САВА Д.Д. Словенија, Љубљана која е една од најголемите реосигурителни компании во Централна Европа. Привилегијата да се биде дел од ваква групација е многукратна. Покрај сигурноста која ја има клиентот, тука е и

многу годишното искуство во осигурителната сфера, но и перспективата за воведување на нови развојни начини на продажба на нашиот осигурителен пазар.

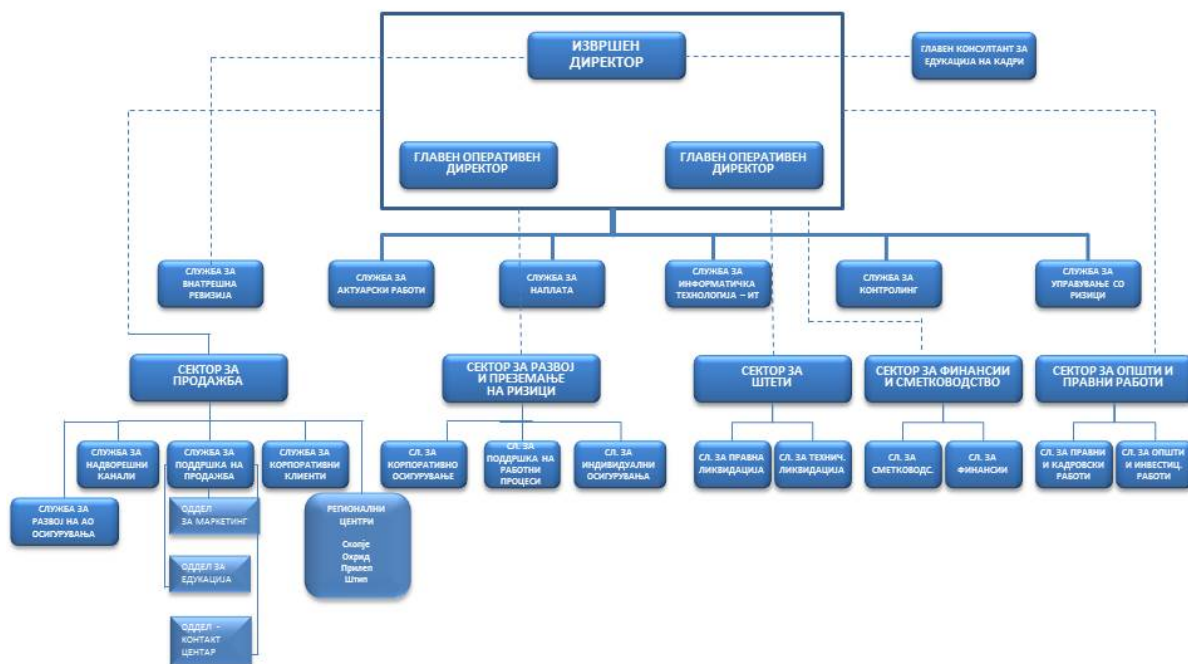
Изминатите периоди не потсетија на комплексноста на управувањето со ризикот, што всушност е задача која што никогаш не е завршена. Исто така, се испостави дека глобализацијата сепак содржи позитивни и негативни импликации за речиси секоја економија и секоја компанија.

Покрај сите кризни ефекти и последици од брзиот напредок, Сава Ре Грпацијата има рејтинг A-, кој беше ажуриран од страна на рејтинг компанијата Standard & Poor's во Јули 2015 година, и според A.M. Best со ажуриран рејтинг A- од Јули 2016 година.

3.10 ОРГАНИЗАЦИОНА ШЕМА

Графикон бр.1 – Организациона структура

3.11 Подружници на Друштвото

САВА осигурување а.д. Скопје на крајот на 2016 година располага со 45 подружници низ Република Македонија, и тоа со следниве локации:

1. САВА осигурување а.д Скопје – Подружница Автокоманда, со седиште во Скопје на ул. 624 бр. 1, Скопје;
2. САВА осигурување а.д Скопје – Подружница Тетово, со седиште во Тетово, на ул. Јане Сандански бр. 101 Тетово;
3. САВА осигурување а.д Скопје – Подружница Тетово 1, со седиште во Тетово, на ул. 29-ти Ноември бр.108, Тетово;
4. САВА осигурување а.д Скопје – Подружница Автобуска Станица со седиште во Скопје, на ул.Никола Карев бр. 20 Скопје - Центар;
5. САВА осигурување а.д Скопје – Подружница Дирекција Скопје, со седиште во Скопје, на ул. Загребска бр. 28 А Скопје;

6. САВА осигурување а.д Скопје – Подружница Ченто, со седиште во Скопје, на ул. Среќко Пужалка бр. 1, Скопје – Гази Баба;
7. САВА осигурување а.д Скопје – Подружница Три Бисери Скопје, со седиште во Скопје, на Бул. Јане Сандански бр. 7 ТЦ Три Бисери Скопје – Аеродром;
8. САВА осигурување а.д Скопје – Подружница Карпош Скопје, со седиште во Скопје, на бул. Партизански Одреди бр. 62/2-13 Скопје;
9. САВА осигурување а.д Скопје – Подружница Стара Телевизија Скопје, со седиште во Скопје, на ул. Никола Парапунов бб Скопје-Карпош;
10. САВА осигурување а.д Скопје – Подружница Грација Скопје, со седиште во Скопје, на ул. Максим Горки бр. 19, Скопје-Центар;
11. САВА осигурување а.д Скопје – Подружница Илинден Скопје, со седиште во Скопје, на ул. Трница бр. 1, Илинден;
12. САВА осигурување а.д Скопје – Подружница Велес, со седиште во Велес, на ул.Владимир Назор бр. 2 Велес;
13. САВА осигурување а.д Скопје – Подружница Кавадарци, со седиште во Кавадарци, на ул. Мито Хаџивасилев Јасмин бр. 21 Кавадарци;
14. САВА осигурување а.д Скопје – Подружница Прилеп, со седиште во Прилеп, на ул. 11-ти Октомври бр. 80 Прилеп;
15. САВА осигурување а.д Скопје – Подружница Прилеп 1, со седиште во Прилеп, на ул. Кеј 9-ти Септември бр. 10 Прилеп;
16. САВА осигурување а.д Скопје – Подружница Битола, со седиште во Битола, на ул. Јосиф Христовски бр. 1 Битола;
17. САВА осигурување а.д Скопје – Подружница Кривогаштани, со седиште во Кривогаштани на ул. Кривогаштани бб, Кривогаштани;
18. САВА осигурување а.д Скопје – Подружница Дебреште, со седиште во Долнени, Населено место без уличен систем Дебреште, Долнени;
19. САВА осигурување а.д Скопје – Подружница Демир Хисар, со седиште во Демир Хисар ул.Битолска бр. 27 А Демир Хисар;
20. САВА осигурување а.д Скопје – Подружница Берово, со седиште во Берово, на ул. 23-ти Август бб, Берово;
21. САВА осигурување а.д Скопје – Подружница Винаца, со седиште во Винаца, на ул. Кирил и Методиј бр. 23 Винаца;
22. САВА осигурување а.д Скопје – Подружница Радовиш, со седиште во Радовиш, на бул. Александар Македонски бб Радовиш;
23. САВА осигурување а.д Скопје – Подружница Струмица, со седиште во Струмица, на ул. 24-ти Октомври бр. 46, Струмица;
24. САВА осигурување а.д Скопје – Подружница Свети Николе, со седиште во Свети Николе, на ул. Кумановска бр. 66 Свети Николе;
25. САВА осигурување а.д Скопје – Подружница Делчево, со седиште во Делчево, на Бул. Македонија бб Делчево;
26. САВА осигурување а.д Скопје – Подружница Штип, со седиште во Штип, на ул. Кеј Маршал Тито бб, Штип;
27. САВА осигурување а.д Скопје – Подружница Куманово, со седиште во Куманово, на ул. Ленинова бр. 2 лок. 4 Куманово;
28. САВА осигурување а.д Скопје – Подружница Куманово 1, со седиште во Куманово, на ул. Козјачка бр. 7, Доброшане, Куманово;
29. САВА осигурување а.д Скопје – Подружница а Гевгелија, со седиште во Гевгелија, на ул. Маршал Тито бр. 55 Гевгелија;
30. САВА осигурување а.д Скопје – Подружница Гостивар, со седиште во Гостивар, на ул. Браќа Ѓиноски бр.185 Гостивар;

31. САВА осигурување а.д Скопје – Подружница Охрид, со седиште во Охрид, на ул. Димитар Влахов. Бр. 1 Охрид;
32. САВА осигурување а.д Скопје – Подружница Охрид 1, со седиште во Охрид, на ул. Јане Сандански бр. 47, Охрид;
33. САВА осигурување а.д Скопје – Подружница Охрид 2, со седиште во Охрид на ул. 15-ти Корпус бр. 93 Охрид;
34. САВА осигурување а.д Скопје – Подружница Охрид 3, со седиште во Охрид на ул. Лазо Трпоски бр. 1 Охрид;
35. САВА осигурување а.д Скопје – Подружница Кафасан, со седиште во Струга, на Граничен премин Кафасан бб, Струга;
36. САВА осигурување а.д Скопје – Подружница Струга, со седиште во Струга, на ул. ЈНА бр. 26 А, Струга;
37. САВА осигурување а.д Скопје – Подружница Дебар, со седиште во Дебар на ул. Братство Единство бр. 1, Дебар;
38. САВА осигурување а.д Скопје – Подружница Кичево, со седиште во Кичево, на бул. Ослободување бр. 81, Кичево.
39. САВА осигурување а.д Скопје – Подружница Ресен, со седиште во Ресен, на ул. 29-ти Ноември бр. 30 / ГТЦ, Ресен.
40. САВА осигурување а.д Скопје – Подружница Струмица 1, со седиште во Струмица , на ул. Ленинова бр. 96 Струмица ;
41. САВА осигурување а.д Скопје – Подружница Струмица 2, со седиште во Струмица , на ул. Климент Охридски бб, Струмица ;
42. САВА осигурување а.д Скопје – Подружница Гостивар 1, со седиште во Гостивар , на ул. Борис Кидрич бб, Гостивар ;
43. САВА осигурување а.д Скопје – Подружница Пробиштип, со седиште во Пробиштип, на ул. Миро Барага бр. 1, Пробиштип;
44. САВА осигурување а.д Скопје – Подружница Велес 1, со седиште во Велес , на ул.Моша Пијаде бр.13, Велес ;
45. САВА осигурување а.д Скопје – Подружница Гевгелија 1, со седиште во Гевгелија на ул. Борис Кидрич бр. 13, Гевгелија.

3.12 ПОДАТОЦИ ЗА ПРОДАЖНАТА МРЕЖА

САВА осигурување во Секторот продажба располага со добро развиена мрежа на агенти во 45 подружници во Скопје и во градовите низ Републиката. Патот на постигнатите резултати беше тежок, но се работеше за млада и амбициозна екипа која имаше доверба во себе и во одговорните кои беа со нив.

Агентската мрежа во Скопје, продажбата ја почна ставајќи акцент на физички лица и на мали и средни претпријатија, и тоа: осигурување на имот, возила, незгода и осигурување на имотот на вработените. Изградени се добри односи со осигурениците и во наредниот период не се очекуваат проблеми од аспект на продажбата, обнова на полиси и ширење на продажбата.

Продажната мрежа, односно продажбата на осигурување се врши во Секторот за продажба во Скопје и во подружниците во поголемите градови низ Републиката и продажните места - шалтери во помалите градови, и тоа со:

- 68 редовно вработени агенти;
- 48 надворешни агенти;
- 27 брокерски друштва;
- 4 деловни банки;
- 74 туристички агенции,
- 1 увозник на возила;
- 3 агенции за застапување во осигурување;
- и останати канали на продажба.

Агентите продолжија со добрата практика - еден вработен со еден клиент и можност за пружање целосна услуга од сите видови на осигурување. На вработените во Секторот за продажба овозможено им е целосно да се фокусираат на продажбата и на работата со клиентите. Нивните резултати програмски се евидентираат и врз основа на резултатите стимулативно се наградуваат.

Од овој начин на продажба има забележливи резултати и голем број на предности меѓу кои: унифицирано работење во сите центри на продажба - подружници, зголемен квалитет на услугата, брзо, квалитетно и навремено изготвување на понудите и пресметките по електронски пат, ефикасна контрола на изготвените полиси, зголемена контрола во наплатата на полисираната премија и пред се остварени добри односи со клиентите. Воспоставената деловна соработка е доста успешна и резултира со зголемен број на договори и полиси.

4 ОПИС НА СОСТОЈБАТА ВО СТОПАНСТВОТО

4.1 МАКРОЕКОНОМСКИ ДВИЖЕЊА ВО 2016 И ОЧЕКУВАЊА ВО 2017

Меѓународно економско окружување. Со октомвриските проекции на ММФ направена е минимална надолна ревизија на глобалниот раст во однос на априлските проекции. Се очекува во 2016 година да изнесува 3,1%, а во 2017 да достигне 3,4%. Ризиците околку глобалниот раст во следниот период главно се неповолни и во најголем дел се поврзани со неизвесноста околку последиците врз европската и глобална економија од излезот на Велика Британија од Европската Унија, намалувањето на растот на американската економија, но и на случувањата во брзорастечките економии.

Од аспект на инфлациските движења, во голем број земји стапките на инфлација се под таргетот на централните банки. Најновите оценки, укажуваат на можни нагорни притисоци врз глобачната инфлација, почнувајќи од крајот од 2016 година.

Македонска економија. Најновите проекции во однос на растот на македонската економија се променети во надолна насока, во 2015 година БДП забележа раст од 3,8%, се очекува економскиот раст за 2016 година да изнесува 2,3% (претходно проектиран 3,5%), за 2017 би изнесувал 3,5% (претходно проектиран 4%). Во 2018 година се очекува стапка на раст од околу 3,7%.

Се оценува дека неповолните ризици, оние кои произлегуваат од надворешното окружување како и ризиците коишто се последица на домашните политички случувања, ја забавуваат динамиката на закрепнување на домашната економија.

Вработеност и плати - Во второто тримесечје на 2016 година продолжи растот на вработеноста, при што дојде до мало забрзување на годишниот раст. Така, на годишна основа бојот на вработени лица се зголеми за 3%. На страната на идникаторите на конкурентноста се забележува определено влошување, односно дојде до значајно забавување на растот на продуктивноста што пак се одрази врз забрзување на растот на трошоците за работна сила.

Според податоците на Државниот завод за статистика, во III тримесечје од 2016 година активното население во Република Македонија брои 949.944 лица од кои вработени се 727.985, а 221.959 лица се невработени. Стапката на активност во овој период е 56,6, стапката на вработеност 43,4, додека стапката на невработеност 23,4.

Просечната месечна исплатена бруто плати по вработен во септември 2016 година изнесува 32.640 денари, додека просечната месечна исплатена нето плата изнесува 22.191 денари.

Инфлација - Се очекува просечната годишна инфлација до крајот на 2016 година да биде околу нулата. Растот на цените умерено ќе забрза во 2017 и 2018 година, при што очекуваните стапки на инфлација изнесуваат 1,3% и околу 2%, соодветно.

Биланс на плаќање – Во второто тримесечје од 2016 година, тековната сметка на билансот на плаќања оствари дефицит од 184,4 милиони евра, или 1,9% од БДП. Финансиската сметка на билансот на плаќања забележа умерени нето – приливи во износ од 52 милиони евра, или 0,5% од БДП. На крајот на првата половина на 2016 година, негативната меѓународна инвестициска позиција на Република Македонија изнесува 5.436,9 милиони евра, или 56,6% од БДП.

На крајот од второто тримесечје од 2016 година состојбата на бруто девизните резерви изнесува 2.158,8 милиони евра, што претставува пад од 107,6 милиони евра на квартална основа. На 30.06.2016 година, состојбата на бруто надворешниот долг изнесува 6.914,6 милиони евра, или 72% од БДП, што претставува квартален раст од 1,1 п.п. од БДП. Учеството на бруто надворешниот долг во БДП е показател којшто ја класифицира економијата во групата на високо задолжени земји.

Монетарна политика - Во текот на вториот квартал на 2016 година, Народна банка на Република Македонија ја зголеми основната каматна стапка за 0,75 п.п. на ниво од 4%, како одговор на делувањето на неекономски фактори. Имено, продлабочувањето на политичката нестабилност во домашната економија беше придружено со организирано ширење шпекулации, што доведе до зголемена побарувања на девизи и притисоци врз депозитната база на банките. НБРМ во текот на третиот квартал не ја промени поставеноста на монетарната политика.

Каматните стапки на денарските и на девизните кредити изнесуваат 6,6% и 5,4%, соодветно. Каматната стапка на денарските депозити се задржа на нивото од 2,5%, а каматната стапка на девизните депозити на нивото од 1%.

Јавни финансии - Во период јануари – септември 2016 година, вкупните приходи на Буџетот изнесуваа 125.821 милиони денари што претставува поголемо остварување за 7,1% во однос на истиот период 2015 година. Вкупните расходи на Буџетот изнесуваа 134.915 милиони денари што е за 2,7% повеќе во однос на истиот период од 2015 година. Во Буџетот на Република Македонија е остварен дефицит од 9.094 милиони денари.

Табела бр.3 – Макроекономски показатели

	2011	2012	2013	2014	2015	E2016	P2017
БДП реална стапка на раст (во %)	2,3	-0,5	2,9	3,6	3,8	2,3	3,5
БДП (во милиони денари)	464.187	466.703	501.891	527.631	558.240	579.646	599.934
БДП (во милиони евра)	7.515	7.573	8.104	8.571	9.076	9.424	9.753
Стапка на невработеност (просек, во %)	31,4	31	29	28	26,1	24,6	23,4
Инфлација (просек, во%)	3,9	3,3	2,8	-0,3	-0,3	0,6	1,3
Население (милиони)	2,1	2,1	2,1	2,1	2,1	2,1	2,1
БДП/жител (во евра)	3.578	3.606	3.859	4.081	4.322	4.487	4.644
Осигурителна премија (во милиони евра)	110,4	113,8	116,2	123,9	134,7	135,8	144,5
- раст/пад осигурителна премија	3,50%	3,10%	2,10%	6,70%	8,70%	0,80%	6,40%
<i>Осигурителна премија - неживот (во милиони евра)</i>	<i>102,2</i>	<i>104,1</i>	<i>104,4</i>	<i>109,5</i>	<i>116,9</i>	<i>114,1</i>	<i>117,6</i>
- раст/пад осигурителна премија - неживот	2,50%	1,90%	0,30%	4,90%	6,80%	-2,40%	3,00%
<i>Осигурителна премија - живот (во милиони евра)</i>	<i>8,2</i>	<i>9,7</i>	<i>11,8</i>	<i>14,4</i>	<i>17,8</i>	<i>21,7</i>	<i>26,9</i>
- раст/пад осигурителна премија - живот	17,80%	18,40%	21,40%	22,60%	23,40%	21,80%	24,00%
Премија/жител (во евра)	52,6	54,2	55,3	59	64,2	64,7	68,8
<i>Премија/жител (во евра) неживот</i>	<i>48,7</i>	<i>49,6</i>	<i>49,7</i>	<i>52,1</i>	<i>55,7</i>	<i>54,3</i>	<i>56</i>
<i>Премија/жител (во евра) живот</i>	<i>3,9</i>	<i>4,6</i>	<i>5,6</i>	<i>6,9</i>	<i>8,5</i>	<i>10,3</i>	<i>12,8</i>
Премија/БДП (во %)	1,5	1,5	1,4	1,4	1,5	1,4	1,5
<i>Премија/БДП (во%) неживот</i>	<i>1,4</i>	<i>1,4</i>	<i>1,3</i>	<i>1,3</i>	<i>1,3</i>	<i>1,2</i>	<i>1,2</i>
<i>Премија/БДП (во%) живот</i>	<i>0,1</i>	<i>0,1</i>	<i>0,1</i>	<i>0,2</i>	<i>0,2</i>	<i>0,2</i>	<i>0,3</i>
Просечна месечна нето плата (во евра)	347	337	331	336	345	351	360
Среден курс MKD/EUR)	61,772	61,626	61,932	61,561	61,51	61,616	61,616

4.2 ОСИГУРИТЕЛЕН ПАЗАР

Пазарот на осигурување во Р. Македонија во последните неколку години бележи тренд на пораст, раст на бруто полисираната премија, бројот на вработени. Овој тренд се должи пред сè на зголемената понуда на нови продукти, подобрување на продажната услуга на друштвата за

осигурување од една страна и зголемената свесност на физичките и правни лица за потребата од осигурување од друга страна.

Во 2016 година на пазарот на осигурување во Република Македонија има 15 друштва за осигурување, 11 од нив вршат работи на неживотно осигурување (едно друштво покрај работите на неживотно осигурување има дозвола да врши и работи на реосигурување), додека останатите 4 друштва за осигурување работат на осигурување на живот. На пазарот на осигурување се регистрирани 33 осигурителни брокерски друштва и 14 друштва за застапување во осигурување.

Сите осигурителни друштва се под законска надлежност на Агенцијата за супервизија на осигурувањето, која започна со својата работа во 2009 година.

Друштвата за осигурување се во доминантна сопственост на странски правни лица од финансиски сектор, кои се делумно или целосно присутни во 14 од вкупно 15 друштва за осигурување на пазарот, само едно друштво за осигурување е во целосна сопственост на домашни инвеститори.

Пазарот на осигурување според показателите, степен на пенетрација (учеството на бруто полисираните премии во БДП) и степен на густина (бруто полисирани премии по жител) се карактеризира како не доволно развиен, но со оглед на тоа дека во последните неколку години важноста на компаниите за осигурување како дел од финансискиот сектор значително се зголеми постои голем потенцијал за негов развој.

Во период 01.01.2016 -30.09.2016 на осигурителниот пазар во Македонија е остварена бруто полисираната премија во вкупен износ од 6,62 милијарди денари (2015: 6,31 милијарди денари), што претставува пораст од 4,86% во однос на БПП остварена во истиот период 2015 година.

Позитивен тренд е забележан во двата сегмента на осигурувањето. Во делот за неживотно осигурување, остварена е БПП во износ од 5,79 милијарди денари (2015: 5,62 милијарди денари) или истата претставува 87,5% од вкупната БПП на осигурителниот сектор и претставува зголемување од 3,09 % во однос на истиот период минатата година. Во групата на осигурување на живот е остварена БПП во износ од 825 милиони денари (2015: 692 милиони денари), односно зголемување од 19,22% во однос на минатата година. Учеството на бруто полисираната премија во делот за животно осигурување во вкупната БПП на осигурителниот сектор е 12,5%.

На осигурителниот пазар во Македонија ниту едно друштво не го поминува прагот од над 20% учество на пазарот. Во период 01.01.2016-30.09.2016 година САВА осигурување а.д. Скопје учествува со 8,9% во вкупната бруто полисирана премија. САВА осигурување а.д. Скопје во истиот период има остварено бруто полисирана премија во износ од 586 милиони денари (2015: 541 милион денари) односно зголемување од 8,27% во однос на истиот период минатата година.

Табела бр.4 – Пазар на осигурување на РМ

Осигурителни компании	Осигурителна премија 01.01. - 30.09.				Раст/пад осигурителна премија	
	2015		2016			
	Премија	Структура	Премија	Структура	2016 - 2015	2016/2015
Македонија	721.665	11,40%	752.431	11,40%	30.766	4,26%
Триглав	1.021.366	16,20%	1.016.094	15,30%	-5.272	-0,52%
Евроинс	417.895	6,60%	405.575	6,10%	-12.320	-2,95%
Сава	541.962	8,60%	586.758	8,90%	44.796	8,27%
Винер	555.811	8,80%	664.828	10,00%	109.017	19,61%
Еуролинк	695.777	11,00%	645.430	9,70%	-50.347	-7,24%
Инсиг	149.005	2,40%	151.498	2,30%	2.493	1,67%
Уника	532.303	8,40%	558.027	8,40%	25.724	4,83%
ОсигурителнаПолиса	448.385	7,10%	492.254	7,40%	43.869	9,78%
Албсиг	295.602	4,70%	248.481	3,80%	-47.121	-15,94%
Кроација	245.046	3,90%	277.085	4,20%	32.039	13,07%
Неживот	5.624.817	89,00%	5.798.461	87,50%	173.644	3,09%
Кроација	299.797	4,70%	340.807	5,10%	41.010	13,68%
Граве	288.129	4,60%	309.263	4,70%	21.134	7,33%
Винер	65.708	1,00%	128.268	1,90%	62.560	95,21%
Уника	38.484	0,60%	46.829	0,70%	8.345	21,68%
Живот	692.118	11,00%	825.167	12,50%	133.049	19,22%
Вкупно	6.316.935	100,00%	6.623.628	100,00%	306.693	4,86%

Извор: Национално Биро за осигурување на Р.Македонија

АНАЛИЗА НА РАБОТЕЊЕТО НА ДРУШТВОТО

1 КЛУЧНИТЕ ИНДИКАТОРИ НА РАБОТЕЊЕТО НА ДРУШТВОТО

1.1 НАЈВАЖНИ ФИНАНСИСКИ ПОКАЗАТЕЛИ ЗА 2016 ГОДИНА

Табела бр.5 - Финансиски показатели за 2016 година

САВА Осигурување а.д. Скопје	01.01-31.12.			Разлика		Индекс	
	2015	2016	P 2016	2016-2015	2016-P2016	2016/2015	2016/P2016
Пресметана осигурителна полисирана премија	702.947.902	751.534.355	735.017.500	48.586.453	16.516.855	106,9	102,3
Пресметани ликвидирани штети	294.864.915	300.362.043	318.857.627	5.497.127	-18.495.584	101,9	94,2
Едноставен штетен количник	42,0%	40,0%	43,4%	-2,0%	-3,4%	95,3	92,1
Чисти приходи од премија	611.962.443	660.554.175	621.359.831	48.591.732	39.194.344	107,9	106,3
Учество на нето премија во бруто полисирана премија	87,1%	87,9%	84,5%	0,8%	3,4%	101,0	104,0
Чисти расходи за штети	288.328.606	311.892.194	283.636.941	23.563.587	28.255.253	108,2	110,0
Ретенција на расходите за штети (меродавен показател)	88,5%	98,0%	101,3%	9,5%	-3,4%	110,7	96,7
Бруто меродавен коефициент	42,7%	42,2%	32,8%	-0,6%	9,4%	98,7	128,5
Бруто трошоци за работењето	278.538.091	309.570.217	274.600.996	31.032.127	34.969.221	111,1	112,7
Бруто трошковен коефициент	39,6%	41,2%	37,4%	1,6%	3,8%	104,0	110,3
Бруто комбиниран коефициент	82,4%	83,4%	70,2%	1,0%	13,2%	101,2	118,8
Биланс на состојба на ден 31.12	1.296.360.943	1.321.124.045	1.234.094.295	24.763.102	87.029.750	101,9	107,1
Капитал	286.449.033	310.804.353	304.289.110	24.355.320	6.515.242	108,5	102,1
Учество на расположливиот капитал во нето приходи од премија	46,8%	47,1%	49,0%	0,2%	-1,9%	100,5	96,1
Број на вработени (по еквивалент на полно работно време)	185,5	199	191,3	13,5	7,8	107,3	104,1
Просечен број на вработени (по еквивалент на полно работно време)	177,2	196,9	191,3	19,7	5,6	111,1	103,0
Полисирана премијата по вработен	3.789.477	3.776.555	3.843.229	-12.922	-66.674	99,7	98,3
Полисирана премијата по просечен број на вработени	3.966.322	3.817.156	3.843.229	-149.166	-26.073	96,2	99,3
Нето меродавен коефициент	47,1%	47,2%	45,6%	0,1%	1,6%	100,2	103,4
Нето трошковен коефициент	44,6%	45,0%	42,6%	0,4%	2,4%	100,8	105,5
Нето комбиниран коефициент S&P	98,6%	98,2%	97,1%	-0,4%	1,1%	99,7	101,2
Осигурително-технички резултат	3.771.732	-6.018.681	35.264.043	-9.790.413	-41.282.724	-159,6	-17,1
Резултат од финансиски пласмани	22.081.006	19.775.530	20.132.978	-2.305.476	-357.448	89,6	98,2
Резултат останато	5.563.751	18.570.555	-16.688.998	13.006.804	35.259.553	333,8	-111,3
Чист деловен резултат во пресметковниот период	27.913.563	28.679.517	34.452.107	765.954	-5.772.590	102,7	83,2
ROE	10,2%	10,1%	/	-0,2%	/	98,5	/
ROA	2,2%	2,2%	/	0,0%	/	101,2	/
ROR	4,6%	4,3%	/	-0,2%	/	95,2	/

*Податоците се во согласност со известувањето спрема матичната компанија Сава Ре Љубљана

2 ПРЕМИЈА

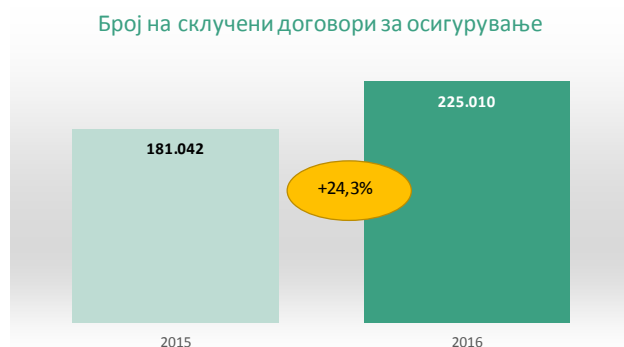
2.1 БРОЈ НА СКЛУЧЕНИ ДОГОВОРИ ЗА ОСИГУРУВАЊЕ

Во периодот од 01.01. до 31.12.2016 година САВА осигурување склучи 225.010 полиси (2015: 181.042), што преставува зголемување на бројот на полиси за 43.968 во однос на претходната година или пораст од 24,3% во однос на 2015 година. Бројот на полиси е зголемен поради фактот што Друштвото продолжи со минатогодишниот тренд на диверзификација на ризикот во портфолиото, развој на сопствената продажна мрежа која реализираше значајни проекти во изминатата 2016 година. Сето тоа придонесе со зголемен обем на работа, а со тоа и зголемен број на склучени осигурувања.

Табела бр.6 - Број на склучени осигурувања

Класи на осигурување	Број на склучени договори за осигурување		Индекс	Разлика помеѓу
	2015	2016	2016/2015	2016 & 2015
01 Осигурување од незгода	40.016	64.023	160,0	24.007
02 Здравствено осигурување	166	166	100,0	0
03 Осигурув. на патнички возила(каско)	5.457	5.895	108,0	438
06 Осигурување на пловни објекти (каско)	7	8	114,3	1
07 Осигурување на стока превоз (карго)	200	215	107,5	15
08 Осигурување на имот од пожар и природни непогоди	7.952	9.960	125,3	2.008
09 Останати осигурувања на имот	10.123	14.473	143,0	4.350
10 Осигурување од одговорност од употреба на моторни возила	63.735	68.849	108,0	5.114
12 Осигурув. од одговорност пловни објекти	310	210	67,7	-100
13 Општо осигурување од одговорност	310	384	123,9	74
15 Гаранциско осигурување	13	9	69,2	-4
16 Финансиски штети	46	46	100,0	0
18 Осигурување на туристичка помош	52.707	60.772	115,3	8.065
Вкупно	181.042	225.010	124,3	43.968

Графикон бр.2 - Број на склучени договори за осигурување

Графикон бр.3 - Структура на број на склучени договори за осигурување во 2016 година

Зголемување бележат сите класи на осигурување, со исклучок на класата Гаранциско осигурување, каде не се обновени 4 полиси. Најголемо зголемување на бројот на полиси Друштвото реализираше во класата Незгода (60% над минатогодишната реализација). Ова зголемување првенствено е резултат на добрата соработка со НЛБ Банка а.д. Скопје. Значајно зголемување во бројот на полиси Друштвото бележи во класите на имотните осигурувања, каде интензивно се работеше минатата година. Друштвото успеа преку сопствената продажна мрежа да обезбеди диверзифицирано потфолио и органски раст на премијата токму во овие свои продукти. Зголемувањето на Осигурување на туристичка помош е генерален тренд на осигурителниот пазар изминативе деловни години.

Напорите за зголемување на обемот на работа Друштвото ќе ги негува и во претстоечките периоди и ќе се стреми кон градење на порфолио со дисперзиран ризик и поквалитетни осигурувања.

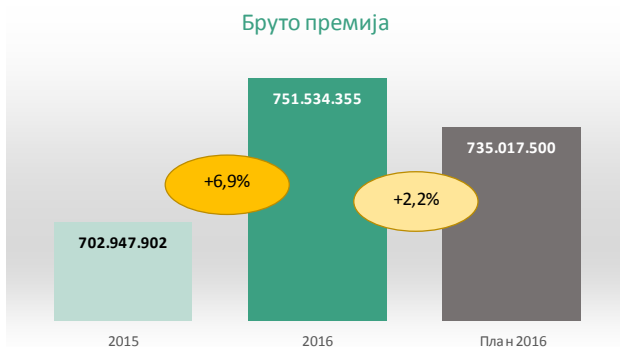
2.2 ПОЛИСИРАНА ПРЕМИЈА

Во 2016 година САВА Осигурување реализираше бруто премија во износ од 751.534.355 денари (2015: 702.947.902 денари) и реализираше пораст во однос на минатата година од 48.568.453 денари или пораст од 6,9% во однос на полисираната премија во 2015 година. Годишниот план на премија е надфрлен со 2,2%, или повеќе реализирана премија во однос на планираната за 16.516.855 денари.

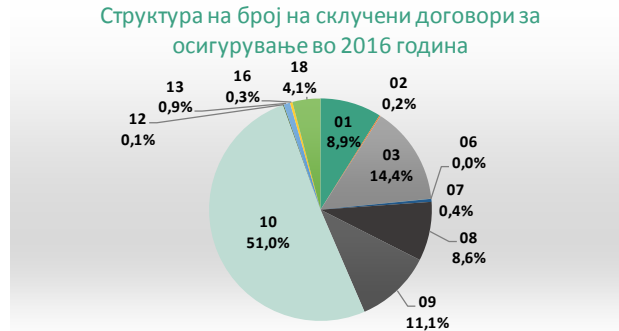
Табела бр.7 - Бруто премија

Класи на осигурување	Бруто премија			Индекс		Разлика помеѓу	
	2015	2016	План 2016	2016/2015	2016/П 2016	2016 & 2015	2016 & П 2016
01 Осигурување од незгода	52.453.492	66.916.186	55.964.896	127,6	119,6	14.462.694	10.951.289
02 Здравствено осигурување	1.366.347	1.260.425	1.242.356	92,2	101,5	-105.922	18.069
03 Осигурув. на патнички возила(каско)	94.010.109	107.882.607	93.023.416	114,8	116,0	13.872.498	14.859.191
06 Осигурување на пловни објекти (каско)	155.023	182.178	129.818	117,5	140,3	27.155	52.360
07 Осигурување на стока превоз (каско)	2.481.686	3.250.038	2.957.014	131,0	109,9	768.352	293.025
08 Осигурување на имот од пожар и природни непогоди	62.320.630	64.428.712	68.827.900	103,4	93,6	2.108.082	-4.399.188
09 Останати осигурувања на имот	95.896.974	83.113.356	108.308.449	86,7	76,7	-12.783.618	-25.195.093
10 Осигурување од одговорност од употреба на моторни возила	353.808.951	383.380.586	363.087.692	108,4	105,6	29.571.635	20.292.894
12 Осигурув. од одговорност пловни објекти	914.117	765.698	1.043.824	83,8	73,4	-148.419	-278.126
13 Општо осигурување од одговорност	11.873.524	7.083.632	9.116.093	59,7	77,7	-4.789.892	-2.032.461
15 Гаранциско осигурување	88.066	47.856	87.478	54,3	54,7	-40.210	-39.622
16 Финансиски штети	3.801.821	2.616.544	4.164.841	68,8	62,8	-1.185.278	-1.548.297
18 Осигурување на туристичка помош	23.777.162	30.606.537	27.063.723	128,7	113,1	6.829.375	3.542.813
Вкупно	702.947.902	751.534.355	735.017.500	106,9	102,2	48.586.453	16.516.855

Графикон бр.4 - Бруто премија

Графикон бр.5 - Структура на бруто премија во 2016 година

Изминатава 2016 година, порастот по класи на осигурување е најизразен кај Осигурувањето од незгода, Осигурувањето на стока во превоз (карго) и Осигурувањето на туристичка помош. Значаен пораст бележат и Осигурувањето од одговорност од употреба на моторни возила и Осигурувањето на патнички возила (каска). Сето ова е резултат на големите напори и успешно спроведените проекти кои Друштвото ги оствари во изминатава деловна година.

Остварената премија на Друштвото, по вработен, во 2016 година изнесува 3.817.156 денари (2015: 3.966.322 денари) и истата е помала во однос на минатата 2015 година за 149.166 денари или за 3,8%. Премијата по вработен во 2016 година е намалена поради зголемениот број на вработени во 2016 година, од кои очекуваме поголема продуктивност во наредниот период.

2.2.1 Структура на полисирана премија

Осигурителното портфолио на Друштвото е стабилно профилирано и дисперзирано по сите видови на осигурување. Мало намалување е евидентно во учеството на премијата на имотните осигурување (*од пожар и останат имот*) кои оваа година учествуваат со 19,7% (2015: 22,5%) во вкупното осигурување. Намалувањето е поради фактот што на овие класи не се обновени големи износи на премија кои во голем дел беа надоместени со нова премија во 2016 година.

Осигурувањето од одговорност на моторни возила учествува со 51,0% (2015: 50,3%), каска осигурувањето со 14,4% (2015: 13,4%), незгодата со 8,9% (2015: 7,5%) и осигурувањето на туристичка помош учествува со 4,1% (2015: 3,4%) во вкупното портфолио на Друштвото.

Табела бр.8 - Структура на бруто премија

Класи на осигурување	Бруто премија			Разлика помеѓу	
	2015	2016	План 2016	2016 & 2015	2016 & П 2016
01 Осигурување од незгода	7,5%	8,9%	7,6%	1,4%	1,3%
02 Здравствено осигурување	0,2%	0,2%	0,2%	0,0%	0,0%
03 Осигурув. на патнички возила(каска)	13,4%	14,4%	12,7%	1,0%	1,7%
06 Осигурување на пловни објекти (каска)	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
07 Осигурување на стока превоз (карго)	0,4%	0,4%	0,4%	0,1%	0,0%
08 Осигурување на имот од пожар и природни непогоди	8,9%	8,6%	9,4%	-0,3%	-0,8%
09 Останати осигурувања на имот	13,6%	11,1%	14,7%	-2,6%	-3,7%
10 Осигурување од одговорност од употреба на моторни возила	50,3%	51,0%	49,4%	0,7%	1,6%
12 Осигурув. од одговорност пловни објекти	0,1%	0,1%	0,1%	0,0%	0,0%
13 Општо осигурување од одговорност	1,7%	0,9%	1,2%	-0,7%	-0,3%
15 Гаранциско осигурување	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
16 Финансиски штети	0,5%	0,3%	0,6%	-0,2%	-0,2%
18 Осигурување на туристичка помош	3,4%	4,1%	3,7%	0,7%	0,4%
Вкупно	100,0%	100,0%	100,0%		

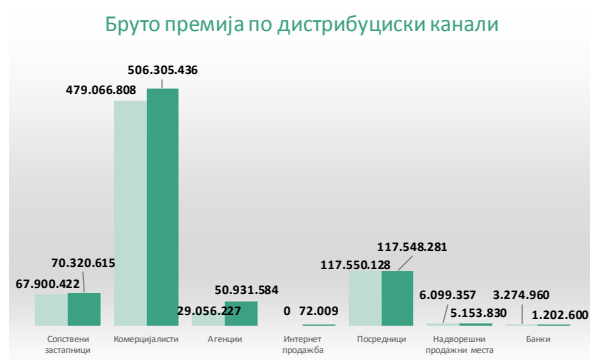
2.2.2 Полисирана премија по дистрибуциски канали

Структурата на премијата спрема продажни канали покажува дека 83,5% (2015: 81,9%) од вкупната премија е остварена од сопствената продажна мрежа (Комерцијалисти, Сопствени застапници, Агенции и Интернет продажба), а остатокот од 16,5% од надворешната продажна мрежа, што во однос на минатата година покажува тренд на зголемување на продажбата преку сопствени канали на продажба за 1,6%.

Табела бр.9- Бруто премија по дистрибуциски канали

Дистрибуциски канали	2015	2016	2016 / 2015	Структура% 2016
Сопствени застапници	67.900.422	70.320.615	103,6	9,4%
Комерцијалисти	479.066.808	506.305.436	105,7	67,4%
Агенции	29.056.227	50.931.584	175,3	6,8%
Интернет продажба	0	72.009	0,0	0,0%
Вкупно внатрешна продажна мрежа	576.023.457	627.629.644	109,0	83,5%
Посредници	117.550.128	117.548.281	100,0	15,6%
Надворешни продажни места	6.099.357	5.153.830	84,5	0,7%
Банки	3.274.960	1.202.600	36,7	0,2%
Вкупно надворешна продажна мрежа	126.924.445	123.904.711	97,6	16,5%
Вкупно	702.947.902	751.534.355	106,9	100,0%

Графикон бр.6 - Бруто премија по дистрибуциски канали

Графикон бр.7 - Структура на бруто премија по дистрибуциски канали во 2016 година

3 ШТЕТИ

3.1 БРОЈ НА ЛИКВИДИРАНИ ШТЕТИ

Во 2016 година ликвидирани се 5.930 штети (2015: 5.313) со што е остварен пораст на бројот на ликвидирани штети за 11,6% или ликвидирани се 617 штети повеќе од 2015 година.

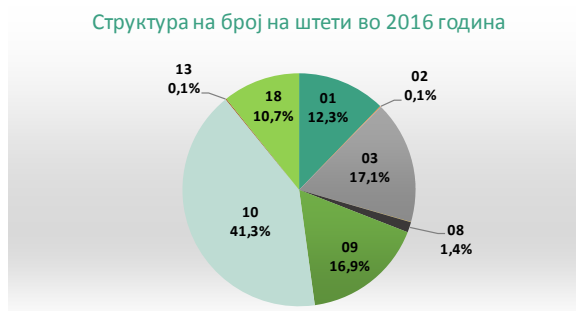
Табела бр.10 - Број на штети

Класи на осигурување	Број на штети		Индекс	Разлика помеѓу
	2015	2016	2016/2015	2016 & 2015
01 Осигурување од незгода	564	727	128,9	163
02 Здравствено осигурување	18	6	33,3	-12
03 Осигурув. на патнички возила(каска)	950	1.014	106,7	64
07 Осигурување на стока превоз (карго)	1	2	200,0	1
08 Осигурување на имот од пожар и природни непогоди	99	85	85,9	-14
09 Останати осигурувања на имот	811	1.003	123,7	192
10 Осигурување од одговорност од употреба на моторни возила	2.232	2.449	109,7	217
13 Општо осигурување од одговорност	13	7	53,8	-6
16 Финансиски штети	4	1	25,0	-3
18 Осигурување на туристичка помош	621	636	102,4	15
Вкупно	5.313	5.930	111,6	617

Графикон бр.8 - Број на штети

Графикон бр.9 - Структура на број на штети во 2016 година

Изминатава година ја одбележаа значајни штетни настани кои беа проследени со поголем број штети во однос на минатата година. Невремето кое го зафати скопскиот регион во август оваа година, како и неколку големи штети во делот на Зелена карта резултираа со пораст на штетите најмногу на овие две класи на осигурување. Забележителен пораст имаме и во класата на Осигурување од незгода, но овој пораст е во корелација со големиот пораст на бројот на склучени договори за осигурување оваа деловна година.

Во 2016 година отворени судски предмети се вкупно 61 (2015: 62), што е на исто ниво како во 2015 година.

Во однос на регресните постапки (билансни), во 2016 година постапено е по 86 регреси (2015: 99 регреси).

3.2 ИЗНОС НА ЛИКВИДИРАНИ ШТЕТИ

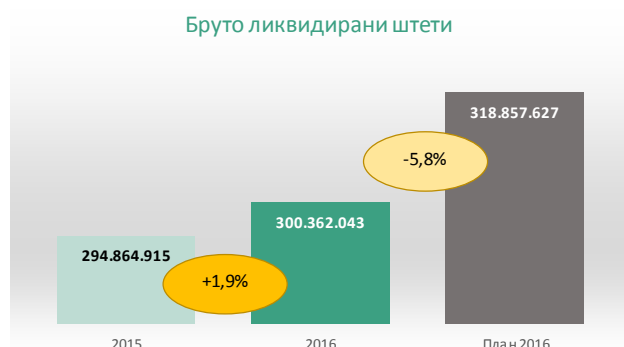
Во извештајниот период ликвидирани се штети во износ од 300.362.043 денари (2015: 294.864.915 денари), што е за 1,9% повеќе споредено со истиот период претходната година или ликвидациите бележат пораст од 5.497.127 денари од година на година.

Планираниот износ на ликвидациите отстапува од реализацијата на ликвидираниот износ за 18.495.584 денари или 5,8% помалку реализирани ликвидации од планираните за 2016 година. Причина за отстапувањето помеѓу планираниот и реализираниот износ на ликвидации е тоа што во поголем дел штетите кои беа планирани за ликвидација во класата Општо осигурување од одговорност ќе останат во планот за ликвидација за 2017 година.

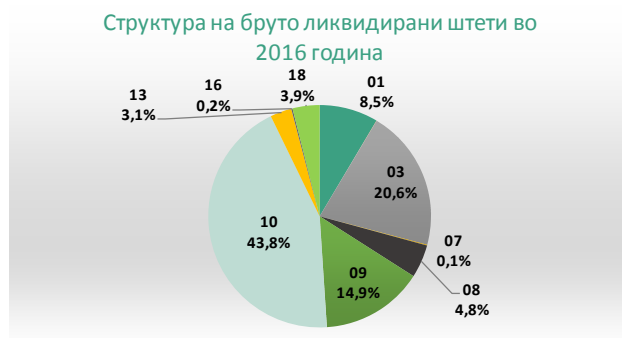
Табела бр.11 - Бруто ликвидирани штети

Класи на осигурување	Бруто ликвидирани штети			Индекс		Разлика помеѓу	
	2015	2016	План 2016	2016/ 2015	2016/ П 2016	2016 & 2015	2016 & П 2016
01 Осигурување од незгода	18.840.946	25.584.439	19.789.021	135,8	129,3	6.743.493	5.795.418
02 Здравствено осигурување	333.708	112.728	362.794	33,8	31,1	-220.979	-250.066
03 Осигурув. на патнички возила(каска)	56.285.429	61.814.567	55.731.987	109,8	110,9	5.529.138	6.082.580
07 Осигурување на стока превоз (карго)	58.599	361.352	233.638	616,7	154,7	302.753	127.714
Осигурување на имот од пожар и природни непогоди	23.365.345	14.393.518	18.350.560	61,6	78,4	-8.971.828	-3.957.042
09 Останати осигурувања на имот	42.078.665	44.795.233	44.087.675	106,5	101,6	2.716.568	707.558
Осигурување од одговорност од употреба на моторни возила	131.339.148	131.644.898	141.004.943	100,2	93,4	305.750	-9.360.045
13 Општо осигурување од одговорност	12.393.909	9.312.405	27.155.046	75,1	34,3	-3.081.504	-17.842.641
16 Финансиски штети	8.938	559.193	30.830	6.256,3	1.813,8	550.255	528.363
18 Осигурување на туристичка помош	10.160.229	11.783.710	12.111.133	116,0	97,3	1.623.481	-327.423
Вкупно	294.864.915	300.362.043	318.857.627	101,9	94,2	5.497.127	-18.495.584

Графикон бр.10 - Бруто ликвидирани штети

Графикон бр.11 - Структура на бруто ликвидирани штети во 2016 година

3.2.1 Структура на штети

Структурата на ликвидациите на Друштвото во 2016 година во најголем дел се состои од класата на задолжителното Осигурување од одговорност од употреба на моторни возила 43,8% (2015: 44,5%), потоа следи Каско со 20,6% (2015: 19,1%). Имотното осигурување (од пожар и останат имот) заедно учествуваат со 19,8% (2015: 22,2%) во вкупното осигурување, додека Осигурувањето од незгодата со 8,5% (2015: 6,4%) и Општо осигурување од одговорност со 3,1% (2015: 4,2%) во вкупното портфолио ликвидации на штети на Друштвото во 2016 година.

Табела бр.12 - Структура на бруто ликвидирани штети

Класи на осигурување	Бруто ликвидирани штети			Разлика помеѓу	
	2015	2016	План 2016	2016 & 2015	2016 & П 2016
01 Осигурување од незгода	6,4%	8,5%	6,2%	2,1%	2,3%
02 Здравствено осигурување	0,1%	0,0%	0,1%	-0,1%	-0,1%
03 Осигурув. на патнички возила(каска)	19,1%	20,6%	17,5%	1,5%	3,1%
07 Осигурување на стока превоз (карго)	0,0%	0,1%	0,1%	0,1%	0,0%
08 Осигурување на имот од пожар и природни непогоди	7,9%	4,8%	5,8%	-3,1%	-1,0%
09 Останати осигурувања на имот	14,3%	14,9%	13,8%	0,6%	1,1%
10 Осигурување од одговорност од употреба на моторни возила	44,5%	43,8%	44,2%	-0,7%	-0,4%
13 Општо осигурување од одговорност	4,2%	3,1%	8,5%	-1,1%	-5,4%
16 Финансиски штети	0,0%	0,2%	0,0%	0,2%	0,2%
18 Осигурување на туристичка помош	3,4%	3,9%	3,8%	0,5%	0,1%
Вкупно	100,0%	100,0%	100,0%		

3.2.2 Ликвидирани штети по дистрибуциски канали

По основ на премија на внатрешната продажна мрежа Друштвото ликвидирало 83,6% (2015: 79,5%) од вкупните ликвидирани штети, а останатиот дел е од Надворешната продажна мрежа 16,4% (2015: 20,5%), и тоа кај Посредниците 15,1% (2015: 19,3%) и незначајни 1% кај Останатите продавачи.

Табела бр.13 - Бруто ликвидирани штети по дистрибуциски канали

Дистрибуциски канали	2015	2016	2016 / 2015	Структура% 2016
Сопствени застапници	26.117.345	21.518.243	82,4	7,2%
Комерцијалисти	199.156.274	219.374.405	110,2	73,0%
Агенции	9.287.669	10.077.903	108,5	3,4%
Интернет продажба	0	0	0,0	0,0%
Вкупно внатрешна продажна мрежа	234.561.288	250.970.551	107,0	83,6%
Посредници	57.012.374	45.306.950	79,5	15,1%
Надворешни продажни места	2.874.531	3.905.218	135,9	1,3%
Банки	416.722	179.323	43,0	0,1%
Вкупно надворешна продажна мрежа	60.303.627	49.391.491	81,9	16,4%
Вкупно	294.864.915	300.362.043	101,9	100,0%

Графикон бр.12 - Бруто ликвидирани штети по дистрибуциски канали

Графикон бр.13- Структура на бруто ликвидирани штети по дистрибуциски канали во 2016 година

3.2.3 Штети / премија (loss ratio)

Вкупното учеството на бруто ликвидирани штети во бруто полисираната премија во 2016 година изнесува 40,0% (2015: 41,9%), и истото е намалено во споредба со претходната година за 1,9 п.п.. Покрај големиот број и износ на ликвидирани штети, Друштвото успеа да го одржи штетниот коефициент на пониско ниво од ланското како резултат на зголемениот обем на премија.

Во однос на планираниот штетен коефициент се забележува подобрување, и тоа помал реализиран штетен коефициент за 3,4 п.п..

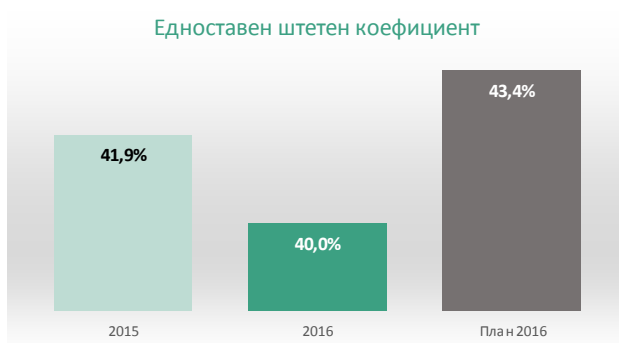
Штетниот резултат изнесува 451.172.312 денари (2015: 408.082.987 денари), и во споредба со 2015 година бележи раст од 43.089.325 денари или 10,6%.

Внатрешната продажна мрежа во вкупниот штетен резултат има учество 78,1% (348.247.726 денари), додека останатиот дел е реализиран од надворешната продажна мрежа, и тоа во износ од 97.367.231 денари (21,9%). Штетниот коефициент на Внатрешната продажна мрежа изнесува 42,1%, додека Надворешната мрежа бележи штетен коефициент од 34,9% (Брокерите – 39,3%).

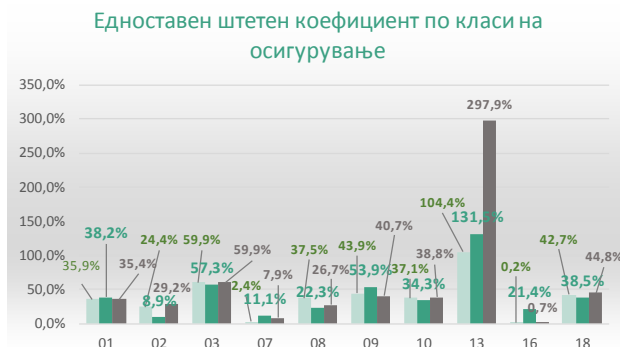
Табела бр.14 - Едноставен штетен коефициент по класи на осигурување

Класи на осигурување	Едноставен штетен коефициент			Разлика помеѓу	
	2015	2016	План 2016	2016 & 2015	2016 & П 2016
01 Осигурување од незгода	35,9%	38,2%	35,4%	2,3%	2,9%
02 Здравствено осигурување	24,4%	8,9%	29,2%	-15,5%	-20,3%
03 Осигурув. на патнички возила(каска)	59,9%	57,3%	59,9%	-2,6%	-2,6%
07 Осигурување на стока превоз (карго)	2,4%	11,1%	7,9%	8,8%	3,2%
08 Осигурување на имот од пожар и природни непогоди	37,5%	22,3%	26,7%	-15,2%	-4,3%
09 Останати осигурувања на имот	43,9%	53,9%	40,7%	10,0%	13,2%
10 Осигурување од одговорност од употреба на моторни возила	37,1%	34,3%	38,8%	-2,8%	-4,5%
13 Општо осигурување од одговорност	104,4%	131,5%	297,9%	27,1%	-166,4%
16 Финансиски штети	0,2%	21,4%	0,7%	21,1%	20,6%
18 Осигурување на туристичка помош	42,7%	38,5%	44,8%	-4,2%	-6,2%
Вкупно	41,9%	40,0%	43,4%	-2,0%	-3,4%

Графикон бр.14 - Едноставен штетен коефициент

Графикон бр.15 - Едноставен штетен коефициент по класи на осигурување

4 РЕЗЕРВИРАНИ ШТЕТИ

4.1 БРОЈ НА РЕЗЕРВИРАНИ ШТЕТИ

На крајот на извештајниот период (31 Декември 2016), резервирани се 2.006 штети (2015: 1.743) или 263 штети повеќе отколку во истиот период претходната година. Со тоа бројот на резервирани штети е пораснат за 15,1% во однос на 2015 година. Подинамичен раст на бројот на резервираните штети бележиме кај Осигурување на имот од пожар и природни непогоди, Осигурувањето од незгода, Осигурувањето на патнички возила (каска) и Осигурување на туристичка помош.

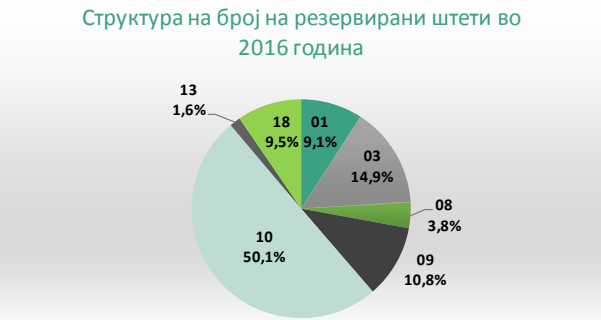
Табела бр.15 - Број на резервирани штети

Класи на осигурување	Број на резервирани штети		Индекс 2016/2015	Разлика помеѓу 2016 & 2015
	2015	2016		
01 Осигурување од незгода	152	183	120,4	31
02 Здравствено осигурување	1	0	0,0	-1
03 Осигурув. на патнички возила(каска)	243	298	122,6	55
06 Осигурување на пловни објекти (каска)	0	1	0,0	1
07 Осигурување на стока превоз (карга)	1	1	100,0	0
08 Осигурување на имот од пожар и природни непогоди	46	76	165,2	30
09 Останати осигурувања на имот	223	217	97,3	-6
10 Осигурување од одговорност од употреба на моторни возила	952	1.006	105,7	54
13 Општо осигурување од одговорност	41	33	80,5	-8
18 Осигурување на туристичка помош	84	191	227,4	107
Вкупно	1.743	2.006	115,1	263

Графикон бр.16 - Број на резервирани штети

Графикон бр.17 - Структура на број на резервирани штети во 2016 година

4.2 ИЗНОС НА РЕЗЕРВИРАНИ ШТЕТИ

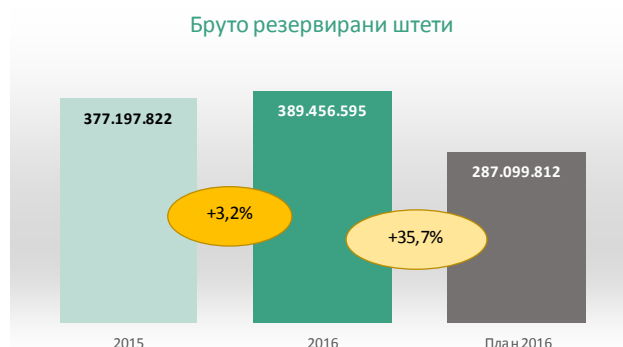
Состојбата на резервираните штети на 31 декември 2016 изнесува 389.456.595 денари (2015: 377.197.822 денари), и е зголемена за 3,2% во споредба со состојбата на истиот ден на 2015 година или резервацијата е поголема за 12.258.773 денари.

Во однос на годишниот план резервациите бележат поголем износ за 102.356.783 денари или за 35,7% повеќе резервации. Причината за ова големо отстапување е планираната ликвидација на штетите кои се резервирани во класата на Општо осигурување од одговорност, а кои не беа ликвидирани оваа деловна година.

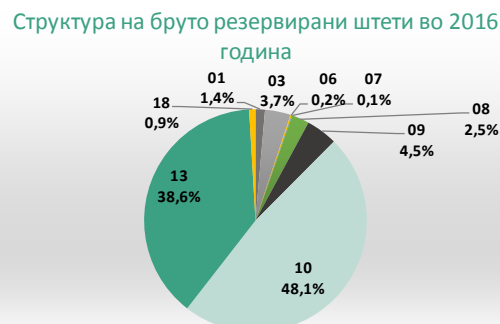
Табела бр.16 - Бруто резервирани штети

Класи на осигурување	Бруто резервирани штети			Индекс		Разлика помеѓу	
	2015	2016	План 2016	2016/ 2015	2016/П 2016	2016 & 2015	2016 & П 2016
01 Осигурување од незгода	6.239.045	5.374.921	5.146.654	86,1	104,4	-864.124	228.267
02 Здравствено осигурување	7.500			0,0	0,0	-7.500	0
03 Осигурув. на патнички возила(каска)	19.828.820	14.473.169	24.459.122	73,0	59,2	-5.355.651	-9.985.953
06 Осигурување на пловни објекти (каска)		800.000		0,0	0,0	800.000	800.000
07 Осигурување на стока превоз (карго)	245.000	300.000		122,4	0,0	55.000	300.000
08 Осигурување на имот од пожар и природни непогоди	12.279.743	9.815.770	11.964.792	79,9	82,0	-2.463.973	-2.149.022
09 Останати осигурувања на имот	24.467.414	17.717.671	19.966.768	72,4	88,7	-6.749.743	-2.249.097
10 Осигурување од одговорност од употреба на моторни возила	143.263.081	187.223.293	142.454.862	130,7	131,4	43.960.212	44.768.431
13 Општо осигурување од одговорност	166.845.087	150.182.161	80.042.436	90,0	187,6	-16.662.926	70.139.725
18 Осигурување на туристичка помош	4.022.132	3.569.610	3.065.178	88,7	116,5	-452.522	504.432
Вкупно	377.197.822	389.456.595	287.099.812	103,2	135,7	12.258.773	102.356.783

Графикон бр.18 - Бруто резервирани штети

Графикон бр.19 - Структура на бруто резервирани штети во 2016 година

4.2.1 Структура на бруто резервирани штети

Во структурата на износот на резервираните штети најголемо учество опфаќаат резервациите на Осигурување од одговорност од употреба на моторни возила со 48,1% (2015: 38%) и Општо осигурување од одговорност со 38,6% (2015: 44,2%).

Табела бр.17 - Структура на бруто резервирани штети

Класи на осигурување	Бруто резервирани штети			Разлика помеѓу	
	2015	2016	План 2016	2016 & 2015	2016 & П 2016
01 Осигурување од незгода	1,7%	1,4%	1,8%	-0,3%	-0,4%
02 Здравствено осигурување	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
03 Осигурув. на патнички возила(каска)	5,3%	3,7%	8,5%	-1,5%	-4,8%
06 Осигурување на пловни објекти (каска)	0,0%	0,2%	0,0%	0,2%	0,2%
07 Осигурување на стока превоз (карго)	0,1%	0,1%	0,0%	0,0%	0,1%
08 Осигурување на имот од пожар и природни непогоди	3,3%	2,5%	4,2%	-0,7%	-1,6%
09 Останати осигурувања на имот	6,5%	4,5%	7,0%	-1,9%	-2,4%
10 Осигурување од одговорност од употреба на моторни возила	38,0%	48,1%	49,6%	10,1%	-1,5%
13 Општо осигурување од одговорност	44,2%	38,6%	27,9%	-5,7%	10,7%
18 Осигурување на туристичка помош	1,1%	0,9%	1,1%	-0,1%	-0,2%
Вкупно	100,0%	100,0%	100,0%		

5 РЕОСИГУРУВАЊЕ

Друштвото во 2016 година имаше склучено повеќе различни договори за реосигурување, и тоа:

1. Непропорционален Вишок на штети договор за имотно осигурување со капацитет од 800.000 еур и ретенција од 350.000 еур;
2. Пропорционален договор за имотно реосигурување на Вишок на штети на основа на Максимална можна штета над 800.000 еур со капацитет од 16.000.000 еур;
3. Пропорционален договор за Имотно реосигурување на ризикот земјотрес со капацитет од 7.000.000 еур;
4. Пропореционален договор за Имотно реосигурување на посеви и плодови со капацитет од 1.000.000 еур;
5. Непропорционален договор за Вишок на штети за реосигурување на катастрофални ризици (поплава, олуја и земјотрес) со капацитет од 1.000.000 еур;
6. Непропорционален Вишок на штети договор за реосигурување на домашна автомобилска одговорност и зелен картон, со капацитет до законски утврдените лимити;
7. Непропорционален договор за Вишок на штети за реосигурување на катастрофални ризици за незгода (класа 01 и 18).

Покрај овие договори компанијата обезбедува и факултативно реосигурување на ризиците кои се над нејзините максималните покретија.

Во 2016 година премијата предадена во реосигурување изнесува 67,9 милиони денари.

Цедираната премија во однос на 2015 година е намалена за 13,9%, што се должи на необновувањето на договорот за реосигурување на животни и намалените ризици во делот на посеви и плодови.

Годишниот план на цедирана премија е исполнет со 75,7%.

Штетите во реосигурување во 2016 година изнесуваат 11,5 милиони денари и имаат намалување од 21,0 % или за 19,8 милиони денари во однос на минатата година.

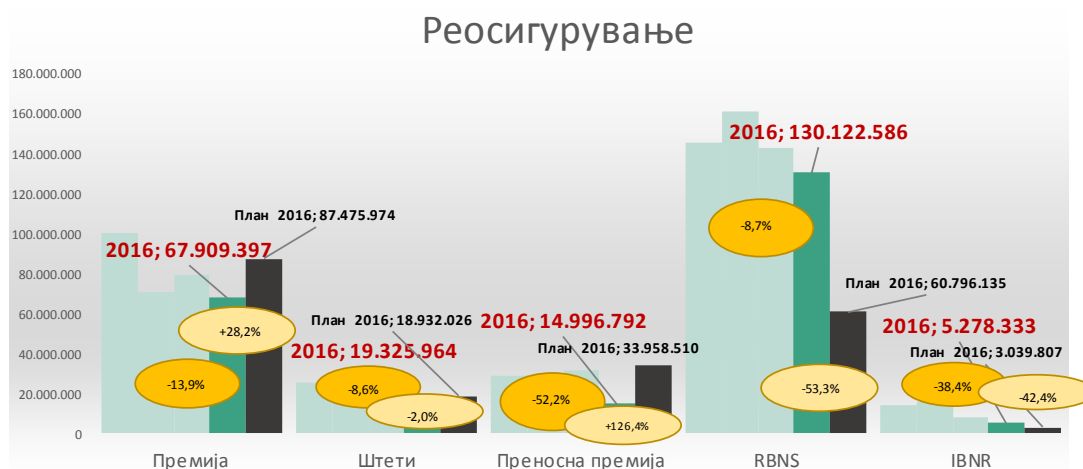
Во однос на резервациите:

- преносната премија бележи пад за 9,0% во споредба со 2015 година, поради намалениот број на договори во реосигурување преку фронтинг партнерот XL Insurance.

- резервираните штети се намалија за 8,7 % поради решавањето на дел од штетите за одговорност на ЕВН Македонија.

- резервите за настанати, а непријавени штети се намалени за 38,0% поради завршувањето на рокот за пријавување на штети од одговорност од ЕВН Македонија.

Графикон бр.20 - Реосигурување 2016 година

6 ТЕХНИЧКИ РЕЗЕРВИ

6.1 БРУТО ТЕХНИЧКИ РЕЗЕРВИ

Техничките резерви на крајот на 2016 година се пресметани и издвоени во согласност со одредбите од Законот за супервизија на осигурување и Правилникот за минималните стандарди за пресметка на техничките резерви и истите овозможуваат долгорочно исполнување на обврските од договорите за осигурување.

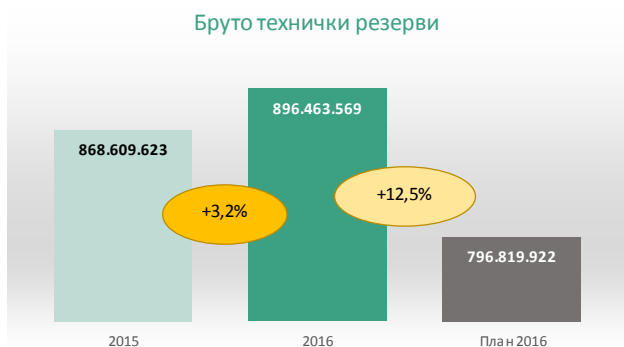
Техничките резерви се состојат од:

- **резерви за преносни премии**, пресметани по принципот *pro rata temporis*;
- **резерви за бонуси и попусти**; и
- **резерви за штети**, кои ги вклучуваат резервите за пријавените, а сеуште неликвидирани штети, резервите за настанати, но непријавени штети и резервите за трошоци за штети.

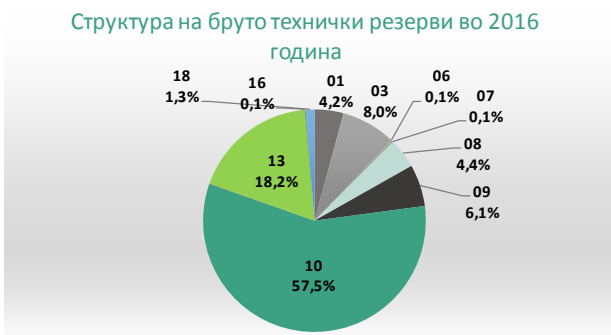
Табела бр.18 - Бруто технички резервации

Класи на осигурување	Бруто технички резервации			Индекс		Разлика помеѓу	
	2015	2016	План 2016	2016/ 2015	2016/ П 2016	2016 & 2015	2016 & П 2016
01 Осигурување од незгода	35.422.194	37.861.917	41.581.210	106,9	91,1	2.439.723	-3.719.293
02 Здравствено осигурување	324.744	150.338	548.610	46,3	27,4	-174.406	-398.272
03 Осигурув. на патнички возила(каско)	70.612.032	71.353.670	73.453.666	101,1	97,1	741.638	-2.099.996
06 Осигурување на пловни објекти (каско)	94.178	915.587	67.048	972,2	1.365,6	821.409	848.539
07 Осигурување на стока превоз (карго)	779.845	1.003.438	759.675	128,7	132,1	223.593	243.763
08 Осигурување на имот од пожар и природни непогоди	47.970.253	39.298.351	42.929.637	81,9	91,5	-8.671.902	-3.631.286
09 Останати осигурувања на имот	55.913.390	54.629.787	66.312.059	97,7	82,4	-1.283.603	-11.682.272
10 Осигурување од одговорност од употреба на моторни возила	459.299.566	515.386.637	467.436.758	112,2	110,3	56.087.071	47.949.879
12 Осигурув. од одговорност пловни објекти	474.754	388.503	468.838	81,8	82,9	-86.251	-80.335
13 Општо осигурување од одговорност	186.506.319	163.049.621	90.101.780	87,4	181,0	-23.456.698	72.947.841
15 Гаранциско осигурување	41.096	29.704	33.070	72,3	89,8	-11.392	-3.366
16 Финансиски штети	1.681.107	788.888	1.984.062	46,9	39,8	-892.219	-1.195.174
18 Осигурување на туристичка помош	9.490.145	11.607.128	11.143.509	122,3	104,2	2.116.983	463.619
Вкупно	868.609.623	896.463.569	796.819.922	103,2	112,5	27.853.946	99.643.647

Графикон бр.21 - Бруто технички резерви

Графикон бр.22 - Структура на бруто технички резерви во 2016 година

Бруто техничките резерви на Друштвото на 31.12.2016 година изнесуваат 896.463.569 денари, што е за 3,2% повисок износ споредено со претходната година.

Во однос на планот за 2016 година, бруто техничките резерви бележат поголем износ од 99.643.647 денари, односно истите се повисоки од планираните за 12,5%. Оваа разлика е резултат на ситуацијата кај резервите за штети, каде што состојбата на крајот на 2016 година е за околу 96,7 милиони денари повисока во однос на планската. Причината за ова во најголем дел се должи на резервациите за Општо осигурување од одговорност (разлика од околу 70 милиони денари кај пријавените штети), каде што се планираше решавање на голем износ на штетите кои беа во резервација на почетокот на годината, но истите во најголем дел останаа резервирани и на крајот на 2016 година. Воедно, има и покачување на резервациите кај Осигурување од одговорност од употреба на моторни возила (повеќе штети од еден штетен настан во Р. Србија во износ од околу 21,2 милиони денари, потоа покачување на една резерва за 10,7 милиони денари).

Преносните премии на крајот на 2016 се за 21.254.789 денари повисоки во однос на крајот на 2015 година, што се должи на порастот на полисираната премија од преку 48 милиони денари.

Табела бр.19 - Структура на бруто технички резервации

Класи на осигурување	Бруто технички резервации			Разлика помеѓу	
	2015	2016	План 2016	2016 & 2015	2016 & П 2016
01 Осигурување од незгода	4,1%	4,2%	5,2%	0,1%	-1,0%
02 Здравствено осигурување	0,0%	0,0%	0,1%	0,0%	-0,1%
03 Осигурув. на патнички возила(каско)	8,1%	8,0%	9,2%	-0,2%	-1,3%
06 Осигурување на пловни објекти (каско)	0,0%	0,1%	0,0%	0,1%	0,1%
07 Осигурување на стока превоз (карго)	0,1%	0,1%	0,1%	0,0%	0,0%
08 Осигурување на имот од пожар и природни непогоди	5,5%	4,4%	5,4%	-1,1%	-1,0%
09 Останати осигурувања на имот	6,4%	6,1%	8,3%	-0,3%	-2,2%
10 Осигурување од одговорност од употреба на моторни возила	52,9%	57,5%	58,7%	4,6%	-1,2%
12 Осигурув. од одговорност пловни објекти	0,1%	0,0%	0,1%	0,0%	0,0%
13 Општо осигурување од одговорност	21,5%	18,2%	11,3%	-3,3%	6,9%
16 Финансиски штети	0,2%	0,1%	0,2%	-0,1%	-0,2%
18 Осигурување на туристичка помош	1,1%	1,3%	1,4%	0,2%	-0,1%
Вкупно	100,0%	100,0%	100,0%		

6.2 НЕТО ТЕХНИЧКИ РЕЗЕРВИ

Нето техничките резерви (брuto технички резерви намалени за износот предаден во реосигурување) се за 6,5% повисоки во однос на претходната година. Промените кај вкупните нето технички резервации во однос на минатата година во одредена мера соодветствуваат на порастот на портфолиото на Друштвото.

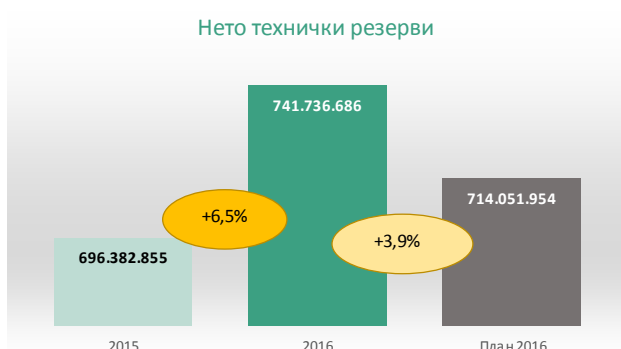
Табела бр.20 - Нето технички резервации

Класи на осигурување	Нето технички резервации			Индекс		Разлика помеѓу	
	2015	2016	План 2016	2016/2015	2016/П 2016	2016 & 2015	2016 & П 2016
01 Осигурување од незгода	35.422.194	37.267.169	41.122.184	105,2	90,6	1.844.975	-3.855.015
02 Здравствено осигурување	324.744	150.338	548.610	46,3	27,4	-174.406	-398.272
03 Осигурув. на патнички возила(каско)	70.612.032	71.353.670	73.453.666	101,1	97,1	741.638	-2.099.996
06 Осигурување на пловни објекти (каско)	94.178	915.587	67.048	972,2	1.365,6	821.409	848.539
07 Осигурување на стока превоз (карго)	779.845	1.003.438	759.675	128,7	132,1	223.593	243.763
Осигурување на имот од пожар и природни непогоди	39.285.877	32.794.608	33.480.498	83,5	98,0	-6.491.269	-685.890
09 Останати осигурувања на имот	46.946.250	41.332.511	56.555.543	88,0	73,1	-5.613.739	-15.223.032
Осигурување од одговорност од употреба на моторни возила	459.299.566	515.386.637	467.436.758	112,2	110,3	56.087.071	47.949.879
12 Осигурув. од одговорност пловни објекти	474.754	388.503	468.838	81,8	82,9	-86.251	-80.335
13 Општо осигурување од одговорност	32.394.825	29.071.712	27.548.493	89,7	105,5	-3.323.113	1.523.219
15 Гаранциско осигурување	41.096	29.704	33.070	72,3	89,8	-11.392	-3.366
16 Финансиски штети	1.217.349	755.930	1.434.062	62,1	52,7	-461.419	-678.132
18 Осигурување на туристичка помош	9.490.145	11.286.879	11.143.509	118,9	101,3	1.796.734	143.370
Вкупно	696.382.855	741.736.686	714.051.954	106,5	103,9	45.353.831	27.684.732

Табела бр.21 - Нето технички резервации

	Нето технички резервации			Индекс	
	2015	2016	План 2016	2016/2015	2016/П 2016
Преносна премија	321.357.848	342.612.637	338.474.570	106,6	101,2
Преносна премија во РЕ	21.141.957	19.325.964	18.932.026	91,4	102,1
НЕТО ПРЕНОСНА ПРЕМИЈА	300.215.891	323.286.673	319.542.544	107,7	101,2
Резерви за пријавени штети	377.197.822	389.456.595	287.099.812	103,2	135,7
Резерви за пријавени штети во РЕ	142.522.225	130.122.586	60.796.135	91,3	214,0
НЕТО РЕЗЕРВАЦИИ ЗА ПРИЈАВЕНИ ШТЕТИ	234.675.597	259.334.009	226.303.677	110,5	114,6
Резерви за непријавени штети	161.494.078	155.601.253	162.189.931	96,4	95,9
Резерви за непријавени штети во РЕ	8.562.586	5.278.333	3.039.807	61,6	173,6
НЕТО РЕЗЕРВАЦИИ ЗА НЕПРИЈАВЕНИ ШТЕТИ	152.931.492	150.322.920	159.150.124	98,3	94,5
Резерви за бонуси и попусти	3.172.956	2.252.391	3.439.486	71,0	65,5
Резерви за директни и индиректни трошоци	5.386.919	6.540.693	5.616.123	121,4	116,5
ОСТАНАТИ РЕЗЕРВАЦИИ	8.559.875	8.793.084	9.055.609	102,7	97,1
НЕТО ТЕХНИЧКИ РЕЗЕРВИ	696.382.855	741.736.686	714.051.954	106,5	103,9

Графикон бр.23 - Нето технички резерви

Графикон бр.24 - Структура на нето технички резерви во 2016 година

6.2.1 Структура на нето технички резервации

Табела бр.22 - Структура на нето технички резервации

Класи на осигурување	Нето технички резервации			Разлика помеѓу	
	2015	2016	План 2016	2016 & 2015	2016 & П 2016
01 Осигурување од незгода	5,1%	5,0%	5,8%	-0,1%	-0,7%
02 Здравствено осигурување	0,0%	0,0%	0,1%	0,0%	-0,1%
03 Осигурув. на патнички возила(каско)	10,1%	9,6%	10,3%	-0,5%	-0,7%
06 Осигурување на пловни објекти (каско)	0,0%	0,1%	0,0%	0,1%	0,1%
07 Осигурување на стока превоз (карго)	0,1%	0,1%	0,1%	0,0%	0,0%
08 Осигурување на имот од пожар и природни непогоди	5,6%	4,4%	4,7%	-1,2%	-0,3%
09 Останати осигурувања на имот	6,7%	5,6%	7,9%	-1,2%	-2,3%
10 Осигурување од одговорност од употреба на моторни возила	66,0%	69,5%	65,5%	3,5%	4,0%
12 Осигурув. од одговорност пловни објекти	0,1%	0,1%	0,1%	0,0%	0,0%
13 Општо осигурување од одговорност	4,7%	3,9%	3,9%	-0,7%	0,1%
16 Финансиски штети	0,2%	0,1%	0,2%	-0,1%	-0,1%
17 Правни трошоци	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
18 Осигурување на туристичка помош	1,4%	1,5%	1,6%	0,2%	0,0%
Вкупно	100,0%	100,0%	100,0%		

Табела бр.23 - Структура на нето технички резервации

	Нето технички резервации			Индекс	
	2015	2016	План 2016	2016/2015	2016/П 2016
НЕТО ПРЕНОСНА ПРЕМИЈА	43,1%	43,6%	44,8%	101,1	97,4
НЕТО РЕЗЕРВАЦИИ ЗА ПРИЈАВЕНИ ШТЕТИ	33,7%	35,0%	31,7%	103,8	110,3
НЕТО РЕЗЕРВАЦИИ ЗА НЕПРИЈАВЕНИ ШТЕИ	22,0%	20,3%	22,3%	92,3	90,9
ОСТАНАТИ РЕЗЕРВАЦИИ	1,2%	1,2%	1,3%	96,4	93,5
НЕТО ТЕХНИЧКИ РЕЗЕРВИ	100,0%	100,0%	100,0%		

7 ФИНАНСИСКИ РЕЗУЛТАТ

7.1 РЕЗУЛТАТ ОД РАБОТЕЊЕТО

Во 2016 година САВА осигурување оствари позитивен финансиски резултат од своето работење во износ од 28.679.517 денари (2015: 27.913.568 денари) после платениот данок, а 32.327.404 денари (2015: 31.416.495 денари) добивка пред одданочување.

Вкупните приходи од работењето изнесуваат 719.429.454 денари (2015: 659.309.219 денари), што претставува пораст од 9,1% или 60.120.235 денари повеќе приходи во однос на минатата деловна година.

Вкупните расходи од работењето во 2016 година изнесуваа 687.102.050 денари (2015: 627.892.725 денари), што е за 9,4% или 59.209.326 денари повеќе од минатата 2015 година.

Табела бр.24 – Биланс на успех за 2016 година

БУ: Биланс на успех

Опис на позиција	Износ		Индекс 2016/2015
	Тековна деловна година	Претходна деловна година	
A. ПРИХОДИ ОД РАБОТЕЊЕТО	719.429.454	659.309.219	109,1
I. ЗАРАБОТЕНА ПРЕМИЈА (НЕТО ПРИХОДИ ОД ПРЕМИЈА)	660.554.175	611.962.443	107,9
II. ПРИХОДИ ОД ВЛОЖУВАЊА	20.566.448	22.890.959	89,8
III. ПРИХОДИ ПО ОСНОВ НА ПРОВИЗИИ ОД РЕОСИГУРУВАЊЕ	8.474.047	9.243.420	91,7
IV. ОСТАНАТИ ОСИГУРИТЕЛНО ТЕХНИЧКИ ПРИХОДИ, НАМАЛЕНИ ЗА РЕОСИГУРУВАЊЕ	7.866.286	8.897.461	88,4
V. ОСТАНАТИ ПРИХОДИ	21.968.498	6.314.936	347,9
B. РАСХОДИ ОД РАБОТЕЊЕТО	687.102.050	627.892.725	109,4
I. НАСТАНАТИ ШТЕТИ	311.892.193	288.328.606	108,2
II. ПРОМЕНИ ВО ОСТАНАТИТЕ ТЕХНИЧКИ РЕЗЕРВИ, НЕТО ОД РЕОСИГУРУВАЊЕ	-920.565	1.067.912	-86,2
IV. ТРОШОЦИ ЗА БОНУСИ И ПОПУСТИ, НЕТО ОД РЕОСИГУРУВАЊЕ	26.095.030	2.579.510	1.011,6
V. НЕТО ТРОШОЦИ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ОСИГУРУВАЊЕТО	298.719.613	277.892.488	107,5
VI. ТРОШОЦИ ОД ВЛОЖУВАЊА	790.918	809.953	97,6
VII. ОСТАНАТИ ОСИГУРИТЕЛНО ТЕХНИЧКИ ТРОШОЦИ, НАМАЛЕНИ ЗА РЕОСИГУРУВАЊЕ	38.626.219	35.205.824	109,7
VIII. ВРЕДНОСНО УСОГЛАСУВАЊЕ НА ПОБАРУВАЊАТА ПО ОСНОВ НА ПРЕМИЈА	7.270.271	2.516.616	288,9
IX. ОСТАНАТИ РАСХОДИ, ВКУЧУВАЈЌИ И ВРЕДНОСНИ УСОГЛАСУВАЊА	4.628.371	19.491.814	23,7
X. ДОБИВКА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА ПРЕД ОДДАНОЧУВАЊЕ	32.327.404	31.416.495	102,9
XII. ДАНОК НА ДОБИВКА ОДНОСНО ЗАГУБА	3.647.887	3.502.927	104,1
XIV. ДОБИВКА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА ПО ОДДАНОЧУВАЊЕ	28.679.517	27.913.568	102,7

Графикон бр.25 - Движење на резултатот од работењето во периодот 2012-2016 година

8 ФИНАНСИСКА ПОЛОЖБА

8.1 АКТИВА И ПАСИВА

САВА осигурување а.д. во 2016 година работи со стабилно портфолио и адекватна структура на капитал.

Вкупната актива на Друштвото изнесуваат 1.318.317.899 денари (2015: 1.294.410.071 денари), што е повеќе од претходната година за 23.907.829 денари или повеќе за 1,8%.

Најзначајни ставки во билансот на состојба на Друштвото за 2016 година се:

- **Вложувањата** се во износ од 928.093.157 денари (2015: 871.549.222 денари). Вложувањата се зголемени во однос на минатата деловна година и тоа за 6,5% или за 56.543.935 денари. Најголемо влијание врз зголемување на вложувањата има добрата ликвидносна состојба во текот на деловната 2016 година. Нивното учество во вкупната актива на Друштвото опфаќа 70,4% (2015: 67,3%).

- **Побарувањата** оваа деловна година се намалени за 10,4% или 19.459.767 денари, и изнесуваат 167.182.559 денари (2015: 186.642.326 денари), главо од подобрената наплата на премија на Друштвото.

- **Бруто техничките резерви** изнесуваат 896.463.569 денари (2015: 868.609.623 денари) и се зголемени за 27.853.946 денари или за 3,2% во однос на крајот на 2015 година како резултат на зголемените резерви за преносни премии и резервации на штети кои настанаа оваа година. Нивното учество во вкупната актива на Друштвото опфаќа 68,0% (2015: 67,1%)

- **Обврските** на Друштвото се во износ од 100.031.409 денари (2015: 128.152.257 денари) и се помали во однос на лани за 28.120.848 денари или помалку за 21,9%. Обврските најмногу се намалени во делот на Обврски од работи за соосигурување и реосигурување, и тоа во вкупен износ од 40.099.417 денари, поради измирувањето на заостанатиот долг према Сава Ре.

Табела бр.25 – Биланс на состојба за 2016 година

БС: Биланс на состојба

Опис на позиција	Износ		Индекс 2016/2015
	Тековна деловна година	Претходна деловна година	
АКТИВА	1.318.317.899	1.294.410.071	101,8
А. НЕМАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА	8.424.759	10.022.870	84,1
Б. ВЛОЖУВАЊА	928.093.157	871.549.222	106,5
В. ДЕЛ ЗА СООСИГУРУВАЊЕ И РЕОСИГУРУВАЊЕ ВО БРУТО ТЕХНИЧКИТЕ РЕЗЕРВИ	154.726.883	172.226.772	89,8
Д. ОДЛОЖЕНИ И ТЕКОВНИ ДАНОЧНИ СРЕДСТВА	0	4.200.194	0,0
Ѓ. ПОБАРУВАЊА	167.182.559	186.642.326	89,6
Е. ОСТАНАТИ СРЕДСТВА	34.064.156	27.624.964	123,3
Ж. АКТИВНИ ВРЕМЕНСКИ РАЗГРАНИЧУВАЊА	25.826.385	22.143.723	116,6
И. ВОН-БИЛАНСНА ЕВИДЕНЦИЈА - АКТИВА	25.445.977	13.720.781	185,5
ПАСИВА	1.318.317.899	1.294.410.071	101,8
А. КАПИТАЛ И РЕЗЕРВИ	310.804.353	286.449.038	108,5
В. БРУТО ТЕХНИЧКИ РЕЗЕРВИ	896.463.569	868.609.623	103,2
Д. ОСТАНАТИ РЕЗЕРВИ	10.320.283	10.141.956	101,8
Ѓ. ОДЛОЖЕНИ И ТЕКОВНИ ДАНОЧНИ ОБВРСКИ	698.285	1.057.197	66,1
Ж. ОБВРСКИ	100.031.409	128.152.257	78,1
И. ВОН-БИЛАНСНА ЕВИДЕНЦИЈА - ПАСИВА	25.445.977	13.720.781	185,5

8.2 КАПИТАЛ И РЕЗЕРВИ

Спрема важечката Законска регулатива (Сл.весник 79/2007) сите осигурителни друштва кои обавуваат неживотни осигурувања требаат до крајот на годината да обезбедат минимален капитал во износ од 3 милиони ЕУР во гарантниот фонд.

Во текот на 2016 година САВА осигурување а.д. бележи зголемување на вкупниот капитал на Друштвото поради остварениот позитивен финансиски резултат на крајот на 2016 година. Друштвото бележи зголемување и во останатите делови од Капиталот, и тоа во Ревалоризационите резерви, Резервите на капиталот и Нераспоредената добивка.

Графикон бр.26 - Движење на активата и капиталот на Друштвото во периодот 2012-2016 година

IV. ОСТАНАТИ ПОДАТОЦИ ЗНАЧАЈНИ ЗА РАБОТЕЊЕТО

1 УПРАВУВАЊЕ СО ЧОВЕЧКИ РЕСУРСИ

1.1 СТРАТЕШКИ НАСОКИ ОД ОБЛАСТА НА УПРАВУВАЊЕ СО ЧОВЕЧКИ РЕСУРСИ

Во САВА осигурување, а.д. Скопје ги следиме следните стратешки насоки во областа на управувањето со човечките ресурси, и тоа:

- развој на HR функцијата во Друштвото,
- развој на организациската култура,
- развој и обука на вработените на сите нивоа во организацијата,
- грижа за безбедноста и здравјето на вработените и
- почитување на правата на вработените согласно Законот за работни односи и општиот колективен договор.

1.2 КЛУЧНИ АКТИВНОСТИ ОД ОБЛАСТА НА УПРАВУВАЊЕ СО КАДРИ ВО 2016 ГОДИНА

Во 2016 година во областа на управувањето со човечките ресурси се фокусиравме на следниве активности, и тоа:

- нови вработувања и престанок на постоечки вработувања,
- обуки на вработените на сите нивоа во Друштвото,
- различни модели на мотивирање и наградување на вработените (зголемување на платата на работникот, унапредување во работната позиција, парични награди, посета на обуки и сл.).

1.3 ВРАБОТУВАЊЕ И СТРУКТУРА НА ВРАБОТЕНИ

Главно вработувањата во текот на 2016 година во најголем дел се однесуваа на нови вработувања заради потребите на продажбата следејќи ја политиката на Друштвото за развој на сопствената продажна мрежа, а помал дел на трансформација на веќе вработени во Друштвото од определено на неопределено време. Престанокот на вработувањата во најголем дел се однесува на лица кои не постигнале задоволителни резултати во своето работење со што не им е продолжен договорот за вработување во Друштвото, а помал дел на самоиницијативно заминување од Друштвото. Најголемиот дел од флукуацијата на вработени се случува во Секторот за продажба, и тоа во агентската мрежа. Во 2016 година не е направена реорганизација во ниеден дел од работењето на Друштвото.

1.3.1 Вкупен број на вработени во Друштвото

На 31.12.2016 година вкупниот број на вработени лица во Друштвото изнесува 212, што претставува за 16 вработени лица повеќе во однос на претходната година и 13 вработени повеќе во однос на планот за 2016 година.

Политиката на вработување во 2016 година беше непосредно поврзана со потребите на работата, односно поврзана со обемот на активности во делот на продажбата и адекватната поддршка која треба да ја добива Друштвото од другите сектори, а главната цел е мотивација, усовршување и оптимално користење на потенцијалот на вработените.

Во САВА осигурување во сите сектори и самостојни служби во текот на 2016 година беше евидентирана следнава состојба на вработени, и тоа:

1. **Секторот за Штети** на 31.12.2016 год. брои 14 вработени, 2 вработени повеќе во однос на 31.12.2015 година и 2 повеќе во однос на Планот за 2016 година,
2. Во **Секторот за продажба** бројот на вработени на 31.12.2016 година изнесува 156 вработени, и тоа за 11 вработени повеќе во однос на 31.12.2015 година и 10 повеќе во однос на Планот за 2016 година,
3. **Секторот за развој и преземање на ризици** на 31.12.2016 година брои 10 вработени, 1 вработен помалку во однос на 31.12.2015 година, а еднаков број во однос на планот за 2016 година,
4. **Секторот за финансии и сметководство** брои 6 вработени на 31.12.2016 година, 1 вработен помалку во однос на 31.12.2015 година, и 1 вработен помалку во однос планот за 2016 година,
5. **Секторот за општи и правни работи** (контрола на усогласеноста на работењето со прописите) брои 8 вработени на 31.12.2016 година, за 1 вработен повеќе во однос на 31.12.2015 година, а еднаков број во однос на планот за 2016 година,
6. **Самостојна служба за контролинг** (со набавки на средства) брои 3 вработени на 31.12.2016 година, за 1 повеќе во однос на 31.12.2015 година и во однос на планот за 2016 година;
7. **Самостојна служба за наплата на побарувања** брои 5 вработени на 31.12.2016 година, 2 повеќе во однос на 31.12.2015 година и во однос на планот за 2016 година;
8. **Самостојна служба за ИТ** брои 3 вработени на 31.12.2016 година, 1 вработен повеќе во однос на 31.12.2015 година, а еднаков број во однос на планот за 2016 година;
9. Бројот на вработени во **Управата на Друштвото, Самостојните служби за актуарски работи, внатрешна ревизија и управување со ризици** на ден 31.12.2016 година е за 1 повеќе во однос

на бројот на вработени на 31.12.2015 година заради назначување на Шеф на Самостојната служба за управување со ризици и ист со Планот за 2016 година.

Табела бр.26 - Број на вработени

Број на вработени	31.12.2015	31.12.2016	2016-2015
Кабинет на Извршен директор	4	4	0
Продажба - застапници	60	60	0
Развој - склучување и превземање на ризик за комплексни осигурувања, реосигурувања	2	1	-1
Продажба - раководство (менаџмент), шефови на регионални центри	18	20	2
Поддршка на продажба, администрација, реклама и останато	60	68	8
Продажба - комерцијалисти, референти	7	8	1
Книговодство на премии и штети	3	3	0
Управување со побарувања и наплата	3	5	2
Тарифирање	0	0	0
Штети и регреси	12	14	2
ИТ и работни процеси	2	3	1
Финансии	3	2	-1
Сметководство	4	4	0
Контролинг	2	2	0
Општи и правни работи	6	7	1
Купување и одржување на одновни средства	1	1	0
Внатрешна ревизија	1	1	0
Актуарство	1	1	0
Управување со ризик	0	1	1
Контрола на усогласеноста на работењето со прописите	1	1	0
Развој	6	6	0
Тотал	196	212	16

Табела бр.27 - Број на вработени по Еквивалент на полно работно време

Еквивалент на број на вработени	31.12.2015	31.12.2016	2016-2015
Кабинет на Извршен директор	4	4,0	0
Продажба - застапници	54	53,8	-0,3
Продажба - склучување и превземање на ризик за комплексни осигурувања, реосигурувања	2	1,0	-1
Продажба - раководство (менаџмент), шефови на регионални центри	18	20,0	2
Поддршка на продажба, администрација, реклама и останато	55,75	62,5	6,8
Продажба - комерцијалисти, референти	7	8,0	1
Книговодство на премии и штети	3	3,0	0
Управување со побарувања и наплата	3	5,0	2
Тарифирање	0	0,0	0
Штети и регреси	12	14,0	2
ИТ и работни процеси	2	3,0	1
Финансии	3	2,0	-1
Сметководство	3,75	3,8	0
Контролинг	2	2,0	0
Општи и правни работи	6	6,0	0
Купување и одржување на одновни средства	1	1,0	0
Внатрешна ревизија	1	1,0	0
Актуарство	1	1,0	0
Управување со ризик	0	1,0	1
Контрола на усогласеноста на работењето со прописите	1	1,0	0
Развој	6	6,0	0
Тотал	185,5	199,0	13,5

1.3.2 Број на вработени во Друштвото врз основа на типот на вработеност (скратено/полно работно време)

Табела бр.28 - Број на вработени по степен на образование

Вработени по типот на вработеност	2015		2016	
	Број	Во (%)	Број	Во (%)
Скратено работно време	19	9,7%	17	8,0%
Полно работно време	177	90,3%	195	92,0%
Вкупно	196	100,0%	212	100,0%

Табела бр.29 - Број на вработени по степен на образование

Еквивалент на вработени по типот на вработеност	2015		2016	
	Број	Во (%)	Број	Во (%)
Скратено работно време	10,5	5,7%	8,0	4,0%
Полно работно време	175	94,3%	191,0	96,0%
Вкупно	185,5	100,0%	199,0	100,0%

1.3.3 Вработени во Друштвото врз основа на степенот на образование

Табела бр.30 - Број на вработени по степен на образование

Степен на образование	2015		2016	
	Број	Во (%)	Број	Во (%)
I-IV - Степен	1	0,5%	1	0,5%
V- Степен	73	37,2%	70	33,0%
VI- Степен	6	3,1%	6	2,8%
VII- Степен	105	53,6%	122	57,5%
Магистри и Доктори	11	5,6%	13	6,1%
Вкупно	196	100,0%	212	100,0%

Табела бр.31 - Еквивалент на вработени по степен на образование

Степен на образование	2015		2016	
	Број	Во (%)	Број	Во (%)
I-IV - Степен	1	0,5%	1,0	0,5%
V- Степен	66,5	35,8%	64,3	32,3%
VI- Степен	6	3,2%	6,0	3,0%
VII- Степен	101	54,4%	116,3	58,4%
Магистри и Доктори	11	5,9%	11,5	5,8%
Вкупно	185,5	100,0%	199,0	100,0%

1.3.4 Вработени во Друштвото врз основа на возраст

Табела бр.32 - Број на вработени по старосна група

Старосна група	2015		2016	
	Број	Во (%)	Број	Во (%)
20-25	10	5,1%	8	3,8%
26-30	41	20,9%	32	15,1%
31-35	34	17,3%	45	21,2%
36-40	47	24,0%	43	20,3%
41-45	25	12,8%	41	19,3%
46-50	15	7,7%	18	8,5%
51-55	10	5,1%	9	4,2%
56+	14	7,1%	16	7,5%
Вкупно	196	100,0%	212	100,0%

Табела бр.33 - Еквивалент на вработени по старосна група

Старосна група	2015		2016	
	Број	Во (%)	Број	Во (%)
20-25	7,75	4,2%	6,5	3,3%
26-30	37,5	20,2%	27,5	13,8%
31-35	31	16,7%	40,3	20,2%
36-40	46	24,8%	41,8	21,0%
41-45	24,75	13,3%	41,0	20,6%
46-50	15	8,1%	17,0	8,5%
51-55	10	5,4%	9,0	4,5%
56+	13,5	7,3%	16,0	8,0%
Вкупно	185,5	100,0%	199,0	100,0%

1.3.5 Вработени во Друштвото врз основа на пол

Табела бр.34 - Број на вработени според пол

Пол	2015		2016	
	Број	Во (%)	Број	Во (%)
Жени	106	54,1%	123	58,0%
Мажи	90	45,9%	89	42,0%
Вкупно	196	100,0%	212	100,0%

Табела бр.35 - Еквивалент на вработени според пол

Пол	2015		2016	
	Број	Во (%)	Број	Во (%)
Жени	100,25	54,0%	112,3	56,4%
Мажи	85,25	46,0%	86,8	43,6%
Вкупно	185,5	100,0%	199,0	100,0%

2 ИНФОРМАТИЧКА ТЕХНОЛОГИЈА

Информатичката технологија е клучен фактор за зголемување на перформансите и за современо работење и подобрување на ефектите во работењето.

САВА Осигурување постојано ги следи и имплементира новините во информатичката технологија. Сите нови софтверски и хардверски иновации тековно се имплементирани во постоечката структура.

Во текот на 2016 година се доопремија сите постоечки локации со нова ИТ и телекомуникациска опрема.

СОФТВЕР:

- Воведена е нова веб страна која им овозможува на корисниците брзи информации и on-line допишување (chat)
- WebShop – Online продажба на полиси за Патничко осигурување,
- Продолжување и проширување на договорот со Microsoft,
- Набавен е нов софтвер за автоматизирање на бекап процесите - Veeam
- Извешени се контроли за безбедноста на системот.

ХАРДВЕР:

- Нова ИТ опрема за доопремување на сите постоечки канцеларии и отварање нови локации.
 - Персонални сметачи,
 - Печатачи,
 - Мултифункционални уреди,
 - Преносни работни станици.
- Воведено е ново решение за користење централни печатачи / мултифункционални уреди
- Набавен е нов Storage DELL сервер наменет за складирање на сигурносните копии (дел од комплетното бекап решение)

ТЕЛЕКОМУНИКАЦИИ:

- Тековно се извршуваат промени на постоечките договори за фиксната телефонија и интернетот (склучени се нови, со нови услови за намалување на трошоците).
- Имплементирана е нова телефонска централа Mi-Switch со која го прошируваме бројот на корисници на фиксна телефонија, мониторинг на повици.
- Воведен е нов зелен број 0800 80 000 кој функционира 24/7
- Проширени се сервисите од SAVA-Re Словенија.

Изготвил

Билјана Аргир,

Главен оперативни директори

Русе Дракуловски,

Ило Ристовски,

Извршен директор

Петер Скварча,

Содржина

Извештај на независниот ревизор	3
Финансиски извештаи	
Извештај за финансиска состојба (Биланс на состојба)	5
Извештај за сеопфатна добивка (Биланс на успех)	9
Извештај за промени во капиталот	12
Извештај за паричните текови	14
Белешки кон финансиските извештаи	16- 68

ИЗВЕШТАЈ НА НЕЗАВИСНИОТ РЕВИЗОР

До акционерите на Сава осигурување а.д. Скопје

Ние извршивме ревизија на приложените поединечни финансиски извештаи на Сава осигурување а.д. Скопје ("Друштвото"), кои што ги сочинуваат поединечниот извештај за финансиска состојба на Друштвото на 31 декември 2016 година и поединечниот извештај за сеопфатна добивка, поединечниот извештајот за промените на капиталот, поединечниот извештајот на паричните текови за годината која што завршува тогаш и прегледот на значајните сметководствени политики и други објаснувачки информации.

Одговорност на раководството за финансиските извештаи

Раководството е одговорно за подготвувањето и објективното презентирање на овие поединечни финансиски извештаи во согласност со регулативата на Агенцијата за супервизија на осигурувањето, и интерна контрола којашто раководството смета дека е релевантна за подготвување и објективно презентирање на поединечните финансиски извештаи коишто се ослободени од материјално погрешно прикажување, без разлика дали се резултат на измама или грешка.

Одговорност на ревизорот

Нашата одговорност е да изразиме мислење за овие поединечни финансиски извештаи врз основа на нашата ревизија. Ние ја спроведовме нашата ревизија во согласност со Меѓународните стандарди за ревизија прифатени и објавени во Службен весник бр.79 од 11 јуни 2010 година во Република Македонија. Тие стандарди бараат да ги почитуваме етичките барања и да ја планираме и извршуваме ревизијата за да добиеме разумно уверување за тоа дали поединечните финансиски извештаи се ослободени од материјално погрешно прикажување.

Ревизијата вклучува извршување на постапки за прибавување на ревизорски докази за износите и обелоденувањата во поединечните финансиски извештаи. Избраните постапки зависат од расудувањето на ревизорот, вклучувајќи ја и проценката на ризиците од материјално погрешно прикажување на поединечните финансиски извештаи, без разлика дали е резултат на измама или грешка. Кога ги прави тие проценки на ризикот, ревизорот ја разгледува интерната контрола релевантна за подготвувањето и објективното презентирање на поединечните финансиски извештаи на Друштвото за да обликува ревизорски постапки кои што се соодветни на околностите, но не за целта на изразување на мислење за ефективност на интерната контрола на Друштвото. Ревизијата исто така вклучува оценка на соодветноста на користените сметководствени политики и на разумноста на сметководствените проценки направени од страна на раководството, како и оценка на севкупното презентирање на поединечните финансиски извештаи.

Ние веруваме дека ревизорските докази коишто ги имаме прибавено се достатни и соодветни за да обезбедат основа за нашето ревизорско мислење.

Мислење

Според нашето мислење, поединечните финансиски извештаи објективно ја презентираат, во сите материјални аспекти, финансиската состојба на Сава осигурување а.д. Скопје на 31 декември 2016 година како и финансиската успешност и паричните текови на Друштвото за годината што завршува тогаш во согласност со регулативата на Агенцијата за супервизија на осигурувањето.

Извештај за други правни и регулаторни барања

Раководството, исто така, е одговорно за подготовка на поединечниот годишен извештај за работењето во согласност со член 384 од Законот за трговски друштва. Наша одговорност во согласност со Законот за ревизија е да известиме дали поединечниот годишен извештај е конзистентен со поединечната годишна сметка и ревидираните поединечни финансиски извештаи на Друштвото за годината што завршува на 31 декември 2016 година. Нашите постапки во врска со годишниот извештај за работењето се извршени во согласност со МСР 720 прифатени и објавени во Службен весник бр.79 од 11 јуни 2010 година во Република Македонија и се однесуваат само на оценка дали историските финансиски информации во поединечниот годишен извештај за работењето се конзистентни со поединечната годишна сметка и ревидираните поединечни финансиски извештаи на Друштвото.

Поединечниот годишен извештај за работењето е конзистентен, во сите материјални аспекти, со поединечната годишна сметка и ревидираните поединечни финансиски извештаи на Друштвото за годината што завршува на 31 декември 2016 година.

Ернст и Јанг Овластени Ревизори ДОО Скопје

Владимир Соколовски
Управител

Владимир Соколовски
Овластен ревизор

Скопје, 8 март 2017 година

Извештај за финансиска состојба (Биланс на состојба)
На 31 декември 2016 година

Опис на позицијата	Број на позиција	Број на белешка	Износ	
			Тековна деловна година	Претходна деловна година
1	2	3	4	5
АКТИВА				
А. НЕМАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА (002+003)	001	19	8.424.759	10.022.870
1. Гудвил	002		-	-
2. Останати нематеријални средства	003		8.424.759	10.022.870
Б. ВЛОЖУВАЊА (005+013+021+041)	004		928.093.157	871.549.222
И. ЗЕМЈИШТЕ, ГРАДЕЖНИ ОБЈЕКТИ И ОСТАНАТИ МАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА (006+009)	005	20	136.228.924	138.203.505
1. Земјиште и градежни објекти кои служат за вршење на дејноста (007+008)	006		136.228.924	138.203.505
1.1 Земјиште	007		-	-
1.2 Градежни објекти	008		136.228.924	138.203.505
2. Земјиште, градежни објекти и останати средства кои не служат за вршење на дејноста (010+011+012)	009		-	-
2.1 Земјиште	010		-	-
2.2 Градежни објекти	011		-	-
2.3 Останати материјални средства	012		-	-
ИИ. ФИНАНСИСКИ ВЛОЖУВАЊА ВО ДРУШТВА ВО ГРУПА - ПОДРУЖНИЦИ, ПРИДРУЖЕНИ ДРУШТВА И ЗАЕДНИЧКИ КОНТРОЛИРАНИ ЕНТИТЕТИ (014+015+016+017+018+019+020)	013	21	30.562.552	29.847.173
1. Акции, удели и останати сопственички инструменти од вредност во друштва во група - подружници	014		12.300.000	12.300.000
2. Должнички хартии од вредност кои ги издале друштва во група - подружници и заеми на друштва во група - подружници	015		-	-
3. Акции, удели и останати сопственички инструменти во придружени друштва	016		-	-
4. Должнички хартии од вредност кои ги издале придружени друштва и заеми на придружени друштва	017		-	-
5. Останати финансиски вложувања во друштва во група - подружници	018		-	-
6. Останати финансиски вложувања во придружени друштва	019		-	-
7. Вложувања во заеднички контролирани ентитети	020		18.262.552	17.547.173
ИИИ. ОСТАНАТИ ФИНАНСИСКИ ВЛОЖУВАЊА (022+025+030+035+040)	021	22,23	761.301.681	703.498.544
1. Финансиски вложувања кои се чуваат до достасување (023+024)	022		-	-
1.1 Должнички хартии од вредност со рок на достасување до една година	023		-	-
1.2 Должнички хартии од вредност со рок на достасување над една година	024		-	-
2. Финансиски вложувања расположливи за продажба (026+027+028+029)	025	22	596.635.271	544.394.929
2.1 Должнички хартии од вредност со рок на достасување до една година	026		405.902.110	315.121.057
2.2 Должнички хартии од вредност со рок на достасување над една година	027		167.388.794	208.273.872
2.3 Акции, удели и останати сопственички инструменти	028		-	-
2.4 Акции и удели во инвестициски фондови	029		23.344.367	21.000.000

3. Финансиски вложувања за тргување (031+032+033+034)	030		-	-
3.1 Должнички хартии од вредност со рок на достасување до една година	031		-	-
3.2 Должнички хартии од вредност со рок на достасување над една година	032		-	-
3.3 Акции, удели и останати сопственички инструменти	033		-	-
3.4 Акции и удели во инвестициски фондови	034		-	-
4. Депозити, заеми и останати пласмани (036+037+038+039)	035	23	164.666.410	159.103.615
4.1 Дадени депозити	036		164.666.410	159.066.410
4.2 Заеми обезбедени со хипотека	037		-	-
4.3 останати заеми	038		-	37.205
4.4 Останати пласмани	039		-	-
5. Деривативни финансиски инструменти	040		-	-
ИВ. ДЕПОЗИТИ НА ДРУШТВА ЗА РЕОСИГУРУВАЊЕ КАЈ ЦЕДЕНТИ, ПО ОСНОВ НА ДОГОВОРИ ЗА РЕОСИГУРУВАЊЕ	041		-	-
В. ДЕЛ ЗА СООСИГУРУВАЊЕ И РЕОСИГУРУВАЊЕ ВО БРУТО ТЕХНИЧКИТЕ РЕЗЕРВИ (043+044+045+046+047+048+049)	042	28	154.726.883	172.226.772
1. Дел за соосигурување и реосигурување во бруто резервата за преносна премија	043		19.325.964	21.141.958
2. Дел за соосигурување и реосигурување во бруто математичката резерва	044		-	-
3. Дел за соосигурување и реосигурување во бруто резервите за штети	045		135.400.919	151.084.814
4. Дел за соосигурување и реосигурување во бруто резервите за бонуси и попусти	046		-	-
5. Дел за соосигурување и реосигурување во бруто еквизационата резерва	047		-	-
6. Дел за соосигурување и реосигурување во бруто останатите технички резерви	048		-	-
7. Дел за соосигурување и реосигурување во бруто техничките резерви за осигурување на живот каде ризикот од вложувањето е на товар на осигуреникот	049		-	-
Г. ФИНАНСИСКИ ВЛОЖУВАЊА КАЈ КОИ ОСИГУРЕНИКОТ ГО ПРЕВЗЕМА ИНВЕСТИЦИСКИОТ РИЗИК (ДОГОВОРИ ЗА ОСИГУРУВАЊЕ)	050		-	-
Д. ОДЛОЖЕНИ И ТЕКОВНИ ДАНОЧНИ СРЕДСТВА (052+053)	051		-	4.200.194
1. Одложени даночни средства	052		-	-
2. Тековни даночни средства	053		-	4.200.194
Ѓ. ПОБАРУВАЊА (055+059+063+067)	054		167.182.559	186.642.326
И. ПОБАРУВАЊА ОД НЕПОСРЕДНИ РАБОТИ НА ОСИГУРУВАЊЕ (056+057+058)	055	24	148.277.779	153.859.717
1. Побарувања од осигуреници	056		143.432.997	149.536.644
2. Побарувања од посредници	057		4.844.782	4.323.073
3. Останати побарувања од непосредни работи на осигурување	058		-	-
ИИ. ПОБАРУВАЊА ОД РАБОТИ НА СООСИГУРУВАЊЕ И РЕОСИГУРУВАЊЕ (060+061+062)	059		5.596.663	15.161.485
1. Побарувања по основ на премија за соосигурување и реосигурување	060		4.549.185	2.299.587
2. Побарувања по основ на учество во надомест на штети од соосигурување и реосигурување	061		1.047.478	12.861.898
3. Останати побарувања од работи на соосигурување и реосигурување	062		-	-
ИИИ. ОСТАНАТИ ПОБАРУВАЊА (064+065+066)	063	25	13.308.117	17.621.124
1. Останати побарувања од непосредни работи на осигурување	064		5.683.746	8.909.409

2. Побарувања по основ на финансиски вложувања	065		4.890.864	4.660.971
3. Останати побарувања	066		2.733.507	4.050.744
ИВ. ПОБАРУВАЊА ПО ОСНОВ НА ЗАПИШАН А НЕУПЛАТЕН КАПИТАЛ	067		-	-
Е. ОСТАНАТИ СРЕДСТВА (069+072+077)	068		34.064.156	27.624.964
И. МАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА КОИ СЛУЖАТ ЗА ВРШЕЊЕ НА ДЕЈНОСТА (ОСВЕН ЗЕМЈИШТЕ И ГРАДЕЖНИ ОБЈЕКТИ) (070+071)	069	20	13.054.838	11.529.349
1. Опрема	070		13.054.838	11.529.349
2. Останати материјални средства	071		-	-
ИИ. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ОСТАНАТИ ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ (073+074+075+076)	072	26	21.009.318	16.095.615
1. Парични средства во банка	073		20.220.350	15.691.398
2. Парични средства во благајна	074		788.968	404.217
3. Издвоени парични средства за покривање на математичката резерва	075		-	-
4. Останати парични средства и парични еквиваленти	076		-	-
ИИИ. ЗАЛИХИ И СИТЕН ИНВЕНТАР	077		-	-
Ж. АКТИВНИ ВРЕМЕНСКИ РАЗГРАНИЧУВАЊА (079+080+081)	078		25.826.385	22.143.723
1. Претходно пресметани приходи по основ на камати и наемнини	079		-	-
2. Одложени трошоци на стекнување	080		23.212.120	19.354.335
3. Останати пресметани приходи и одложени трошоци	081		2.614.265	2.789.388
З. НЕТЕКОВНИ СРЕДСТВА КОИ СЕ ЧУВААТ ЗА ПРОДАЖБА И ПРЕКИНАТО РАБОТЕЊЕ	082		-	-
С. ВКУПНА АКТИВА (А+Б+В+Г+Д+Г+Е+Ж+З)	083		1.318.317.899	1.294.410.071
И. ВОН-БИЛАНСНА ЕВИДЕНЦИЈА - АКТИВА	084		25.445.977	13.720.781
ПАСИВА				
А. КАПИТАЛ И РЕЗЕРВИ (086+090+091+095+101-102+103-104)	085		310.804.353	286.449.038
И. ЗАПИШАН КАПИТАЛ (087+088+089)	086	27	234.072.672	234.072.672
1. Запишан капитал од обични акции	087		234.072.672	234.072.672
2. Запишан капитал од приоритетни акции	088		-	-
3. Запишан а неуплатен капитал	089		-	-
ИИ. ПРЕМИИ ЗА ЕМИТИРАНИ АКЦИИ	090		-	-
ИИИ. РЕВАЛОРИЗАЦИОНА РЕЗЕРВА (092+093+094)	091		-1.324.317	2.999.885
1. Материјални средства	092		-	-
2. Финансиски вложувања	093		-1.324.317	2.999.885
3. Останати ревалоризациони резерви	094		-	-
ИВ. РЕЗЕРВИ (096+097+098-099+100)	095		16.458.827	7.154.304
1. Законски резерви	096		16.458.827	7.154.304
2. Статутарни резерви	097		-	-
3. Резерви за сопствени акции	098		-	-
4. Откупени сопствени акции	099		-	-
5 Останати резерви	100		-	-
В. НЕРАСПРЕДЕЛЕНА НЕТО ДОБИВКА	101		32.917.654	14.308.609
ВИ. ПРЕНЕСЕНА ЗАГУБА	102		-	-
ВИИ. ДОБИВКА ЗА ТЕКОВНИОТ ПРЕСМЕТКОВЕН ПЕРИОД	103		28.679.517	27.913.568
ВИИИ. ЗАГУБА ЗА ТЕКОВНИОТ ПРЕСМЕТКОВЕН ПЕРИОД	104		-	-
Б. СУБОРДИНИРАНИ ОБВРСКИ	105		-	-
В. БРУТО ТЕХНИЧКИ РЕЗЕРВИ (107+108+109+110+111+112)	106	28	896.463.569	868.609.623
И. Бруто резерви за преносни премии	107		342.612.637	321.357.848

ИИ. Бруто математичка резерва	108		0	0
ИИИ. Бруто резерви за штети	109		551.598.541	544.078.819
ИВ. Бруто резерви за бонуси и попусти	110		2.252.391	3.172.956
В. Бруто еквализациона резерва	111		0	0
ВИ. Бруто останати технички резерви	112		0	0
Г. БРУТО ТЕХНИЧКИ РЕЗЕРВИ ВО ОДНОС НА ДОГОВОРИ КАЈ КОИ ОСИГУРЕНИКОТ ГО ПРЕВЗЕМА ИНВЕСТИЦИСКИОТ РИЗИК	113		0	0
Д. ОСТАНАТИ РЕЗЕРВИ (115+116)	114	29	10.320.283	10.141.956
1. Резерви за вработени	115		10.320.283	10.141.956
2. Останати резерви	116		0	0
Ѓ. ОДЛОЖЕНИ И ТЕКОВНИ ДАНОЧНИ ОБВРСКИ (118+119)	117		698.285	1.057.197
1. Одложени даночни обврски	118		0	0
2. Тековни даночни обврски	119		698.285	1.057.197
Е. ОБВРСКИ КОИ ПРОИЗЛЕГУВААТ ОД ДЕПОЗИТИ НА ДРУШТВА ЗА РЕОСИГУРУВАЊЕ КАЈ ЦЕДЕНТИ, ПО ОСНОВ НА ДОГОВОРИ ЗА РЕОСИГУРУВАЊЕ	120		0	0
Ж. ОБВРСКИ (122+126+130)	121		100.031.409	128.152.257
И. ОБВРСКИ ОД НЕПОСРЕДНИ РАБОТИ НА ОСИГУРУВАЊЕ (123+124+125)	122	30	9.324.026	2.148.320
1. Обврски спрема осигуреници	123		8.582.485	2.148.320
2. Обврски спрема застапници и посредници	124		0	0
3. Останати обврски од непосредни работи на осигурување	125		741.541	0
ИИ. ОБВРСКИ ОД РАБОТИ НА СООСИГУРУВАЊЕ И РЕОСИГУРУВАЊЕ (127+128+129)	126		50.458.183	90.557.600
1. Обврски по основ на премија за соосигурување и реосигурување	127		50.412.332	90.511.664
2. Обврски по основ на учество во надомест на штети	128		0	0
3. Останати обврски од работи на соосигурување и реосигурување	129		45.851	45.936
ИИИ. ОСТАНАТИ ОБВРСКИ (131+132+133)	130	31	40.249.200	35.446.337
1. Останати обврски од непосредни работи на осигурување	131		19.465.452	20.136.741
2. Обврски по основ на финансиски вложувања	132		0	0
3. Останати обврски	133		20.783.748	15.309.596
З. ПАСИВНИ ВРЕМЕНСКИ РАГРАНИЧУВАЊА	134		0	0
С. НЕТЕКОВНИ ОБВРСКИ ВО ВРСКА СО НЕТЕКОВНИ СРЕДСТВА КОИ СЕ ЧУВААТ ЗА ПРОДАЖБА И ПРЕКИНАТИ РАБОТЕЊА	135		0	0
И. ВКУПНА ПАСИВА А+Б+В+Г+Д+Ѓ+Е+Ж+З+С	136		1.318.317.899	1.294.410.071
Ј. ВОН-БИЛАНСНА ЕВИДЕНЦИЈА - ПАСИВА	137		25.445.977	13.720.781

Финансиските извештаи прикажани на страниците од 5 до 68 се одобрени од страна на Одборот на Директори на 7 март 2017 година и беа потпишани во нивно име од:

Петер Скарча
Извршен Директор

Извештај за сеопфатна добивка (Биланс на успех)
За годината што завршува на 31 декември 2016 година

Опис на позиција	Број на позиција	Број на белешка	Износ	
			Тековна деловна година	Претходна деловна година
1	2	3	4	5
А. ПРИХОДИ ОД РАБОТЕЊЕТО (201+210+223а+224+225)	200		719.429.454	659.309.218
И. ЗАРАБОТЕНА ПРЕМИЈА (НЕТО ПРИХОДИ ОД ПРЕМИЈА (202+203+204-205-206-207+208+209)	201	8	660.554.175	611.962.442
1. Бруто полисирана премија за осигурување	202		737.886.877	689.300.424
2. Бруто полисирана премија за соосигурување	203		13.647.478	13.647.478
3. Бруто полисирана премија за реосигурување/ретроцесија	204		-	-
4. Бруто полисирана премија предадена во соосигурување	205		-	-
5. Бруто полисирана премија предадена во реосигурување/ ретроцесија	206		67.909.397	78.913.131
6. Промена во бруто резервата за преносна премија	207		21.254.789	13.994.983
7. Промена во бруто резервата за преносна премија - дел за соосигурување	208		-	-
8. Промена во бруто резервата за преносна премија - дел за реосигурување	209		-1.815.994	1.922.654
ИИ. ПРИХОДИ ОД ВЛОЖУВАЊА (211+212+216+217+218+219+223)	210	10	20.566.448	22.890.959
1. Приходи од подружници, придружени друштва и заеднички контролирани ентитети	211		-	-
2. Приходи од вложувања во земјиште и градежни објекти (213+214+215)	212		-	-
2.1 Приходи од наемнини	213		-	-
2.2 Приходи од зголемување на вредноста на земјиште и градежни објекти	214		-	-
2.3 Приходи од продажба на земјиште и градежни објекти	215		-	-
3. Приходи од камати	216		19.782.931	21.259.933
4. Позитивни курсни разлики	217		354.479	1.094.902
5. Вредносно усогласување (нереализирани добивки, сведување на објективна вредност)	218		-	-
6. Реализирани добивки од продажба на финансиски имот - капитална добивка (220+221+222)	219		429.038	536.124
6.1 Финансиски вложувања расположливи за продажба	220		429.038	536.124
6.2 Финансиски вложувања за тргување (по објективна вредност)	221		-	-
6.3 Останати финансиски вложувања	222		-	-
7. Останати приходи од вложувања	223		-	-
ИИИ. ПРИХОДИ ПО ОСНОВ НА ПРОВИЗИИ ОД РЕОСИГУРУВАЊЕ	223а		8.474.047	9.243.420
ИВ. ОСТАНАТИ ОСИГУРИТЕЛНО ТЕХНИЧКИ ПРИХОДИ, НАМАЛЕНИ ЗА РЕОСИГУРУВАЊЕ	224	11	7.866.286	8.897.461
В. ОСТАНАТИ ПРИХОДИ	225	12	21.968.498	6.314.936
Б. РАСХОДИ ОД РАБОТЕЊЕТО (227+235+245+248+251+261+271+274+275)	226		687.102.050	627.892.723
И. НАСТАНАТИ ШТЕТИ (НЕТО ТРОШОЦИ ЗА ШТЕТИ) (228- 229-230-231+232-233-234)	227	9	311.892.193	288.328.606
1. Бруто исплатени штети	228		310.265.352	302.331.832
2. Намалување за приходот од бруто реализирани регресни побарувања	229		9.903.310	7.466.917
3. Бруто исплатени штети – дел за соосигурување	230		-	-

4. Бруто исплатени штети – дел за реосигурување/ретроцесија	231		11.673.466	31.342.957
5. Промени во бруто резервите за штети	232		7.519.722	-506.335
6. Промени во бруто резервите за штети – дел за соосигурување	233		-	-
7. Промени во бруто резервите за штети – дел за реосигурување	234		-15.683.895	-25.312.983
ИИ. ПРОМЕНИ ВО ОСТАНАТИТЕ ТЕХНИЧКИ РЕЗЕРВИ, НЕТО ОД РЕОСИГУРУВАЊЕ (236+239+242)	235		-920.565	1.067.912
1. Промени во математичката резерва, нето од реосигурување (237-238)	236		-	-
1.1 Промени во бруто математичката резерва	237		-	-
1.2 Промени во бруто математичката резерва - дел за соосигурување/реосигурување	238		-	-
2. Промени во еквализационата резерва, нето од реосигурување (240-241)	239		-	-
2.1. Промени во бруто еквализационата резерва	240		-	-
2.2 Промени во бруто еквализационата резерва - дел за соосигурување/реосигурување	241		-	-
3. Промени во останатите технички резерви, нето од реосигурување (243-244)	242		-920.565	1.067.912
3.1 Промени во останатите бруто технички резерви	243		-920.565	1.067.912
3.2 Промени во останатите бруто технички резерви – дел за соосигурување и реосигурување	244		-	-
ИИИ. ПРОМЕНИ ВО БРУТО МАТЕМАТИЧКАТА РЕЗЕРВА ЗА ОСИГУРУВАЊЕ НА ЖИВОТ КАДЕ ИНВЕСТИЦИОНИОТ РИЗИК Е НА ТОВАР НА ОСИГУРЕНИКОТ, НЕТО ОД РЕОСИГУРУВАЊЕ (246-247)	245		-	-
1. Промени во бруто математичката резерва за осигурување на живот каде инвестициониот ризик е на товар на осигуреникот	246		-	-
2. Промени во бруто математичката резерва за осигурување на живот каде инвестициониот ризик е на товар на осигуреникот – дел за соосигурување и реосигурување	247		-	-
ИВ. ТРОШОЦИ ЗА БОНУСИ И ПОПУСТИ, НЕТО ОД РЕОСИГУРУВАЊЕ (249+250)	248		26.095.030	2.579.510
1. Трошоци за бонуси (кои зависат од резултатот)	249		3.190.723	2.579.510
2. Трошоци за попусти (кои не зависат од резултатот)	250	16	22.904.307	-
В. НЕТО ТРОШОЦИ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ОСИГУРУВАЊЕТО (252+256)	251	13	298.719.613	277.892.488
1. Трошоци за стекнување (253+253а+254+255)	252		175.587.122	159.646.062
1.1 Провизија	253		58.138.217	47.052.471
1.2 Бруто плати за вработените во внатрешна продажна мрежа	253а		92.661.077	82.833.516
1.3 Останати трошоци за стекнување	254		28.645.613	25.832.242
1.4 Промена во одложените трошоци за стекнување (+/-)	255		-3.857.785	3.927.833
2. Административни трошоци (257+258+259+260)	256		123.132.491	118.246.426
2.1 Амортизација на материјални средства кои служат за вршење на дејноста	257		11.297.205	11.759.048
2.2 Трошоци за вработени (258а+258б+258в+258г+258д)	258		51.130.475	44.816.557
2.2.1 Плати и надоместоци	258а		31.985.023	26.875.704
2.2.2 Трошоци за даноци на плати и надоместоци на плата	258б		3.074.514	2.543.226
2.2.3 Придонеси за задолжително социјално осигурување	258в		9.971.806	10.517.114

2.2.4 Трошоци за дополнително пензиско осигурување на вработени	258г		2.595.247	2.446.892
2.2.5 Останати трошоци за вработени	258д		3.503.885	2.433.621
2.3 Трошоци за услуги на физички лица кои не вршат дејност (договори за работа, авторски договори и други правни односи) заедно со сите давачки	259		1.390.244	2.047.927
2.4 Останати административни трошоци (260а+260б+260в)	260		59.314.567	59.622.894
2.4.1 Трошоци за услуги	260а		43.640.354	41.325.936
2.4.2 Материјални трошоци	260б		8.678.995	9.344.331
2.4.3 трошоци за резервирање и останати трошоци од работењето	260в		6.995.218	8.952.627
ВИ. ТРОШОЦИ ОД ВЛОЖУВАЊА (262+263+264+265+266+270)	261	14	790.918	809.953
1. Амортизација и вредносно усогласување на материјални средства кои не служат за вршење на дејноста	262		-	-
2. Трошоци за камати	263		-	-
3. Негативни курсни разлики	264		790.918	669.896
4. Вредносно усогласување (нереализирани загуби, сведување на објективна вредност)	265		-	-
5. Реализирани загуби од продажба на финансиски имот - капитална загуба (267+268+269)	266		-	140.057
5.1 Финансиски вложувања расположливи за продажба	267		-	-
5.2 Финансиски вложувања за тргување (по објективна вредност)	268		-	-
5.3 Останати финансиски вложувања	269		-	140.057
6. Останати трошоци од вложувања	270		-	-
ВИИ. ОСТАНАТИ ОСИГУРИТЕЛНО ТЕХНИЧКИ ТРОШОЦИ, НАМАЛЕНИ ЗА РЕОСИГУРУВАЊЕ (272+273)	271	15	38.626.219	35.205.824
1. Трошоци за превентива	272		-	-
2. Останати осигурително технички трошоци, намалени за реосигурување	273		38.626.219	35.205.824
ВИИИ. ВРЕДНОСНО УСОГЛАСУВАЊЕ НА ПОБАРУВАЊАТА ПО ОСНОВ НА ПРЕМИЈА	274		7.270.271	2.516.616
ИХ. ОСТАНАТИ РАСХОДИ, ВКУЧУВАЈКИ И ВРЕДНОСНИ УСОГЛАСУВАЊА	275	16	4.628.371	19.491.814
Х. ДОБИВКА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА ПРЕД ОДДАНОЧУВАЊЕ (200-226)	276		32.327.404	31.416.495
ХИ. ЗАГУБА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА ПРЕД ОДДАНОЧУВАЊЕ (226-200)	277		-	-
ХИИ. ДАНОК НА ДОБИВКА ОДНОСНО ЗАГУБА	278	18	3.647.887	3.502.927
ХИИИ. ОДЛОЖЕН ДАНОК	279		-	-
ХИВ. ДОБИВКА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА ПО ОДДАНОЧУВАЊЕ (276-278-279)	280		28.679.517	27.913.568
ХВ. ЗАГУБА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА ПО ОДДАНОЧУВАЊЕ (277-278-279)	281		-	-

Извештај за промени во капиталот
За годината што завршува на 31 декември 2016 година

Позиција	Број на позиција	Акционерски капитал	Премии на емитирани акции	Резерви					Откупени сопствени акции	Ревалоризациона резерва	Нераспределена добивка (со знак +) или пренесена загуба (со знак -)	Добивка (со знак +)/ загуба (со знак -) за тековната година	Вкупно капитал и резерви
				Законски резерви	Статутарни резерви	Резерви за сопствени акции	Останати резерви	Вкупно резерви					
				3	4	5	6	7=3+4+5+6					
1	2	3	4	5	6	7=3+4+5+6	8	9	10	11	12=1+2+7-8+9+10+11		
Состојба на 1 јануари претходната деловна година	И	234.072.672	-	328.926	-	-	-	328.926	-	2.860.536	657.853	20.476.135	258.396.122
Промена во сметководствените политики	И1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Исправка на грешки во претходниот период	И2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 1 јануари претходната деловна година – исправено	ИИ	234.072.672	-	328.926	-	-	-	328.926	-	2.860.536	657.853	20.476.135	258.396.122
Добивка или загуба за претходната деловна година	ИИ И	-	-	6.825.378	-	-	-	6.825.378	-	139.349	13.650.757	7.437.433	28.052.916
Добивка или загуба за претходната деловна година	ИИ И1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	27.913.568	27.913.568
Несопственички промени во капиталот	ИИ И2	-	-	6.825.378	-	-	-	6.825.378	-	139.349	13.650.757	-20.476.135	139.349
Нереализирани добивки/загуби од материјални средства	ИИ И2, 1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Нереализирани добивки/загуби од финансиски вложувања расположливи за продажба	ИИ И2, 2	-	-	-	-	-	-	-	-	305.507	-	-	305.507
Реализирани добивки/загуби од финансиски вложувања расположливи за продажба	ИИ И2, 3	-	-	-	-	-	-	-	-	-166.158	-	-	-166.158
Останати несопственички промени во капиталот	ИИ И2, 4	-	-	6.825.378	-	-	-	6.825.378	-	-	13.650.757	-20.476.135	-
Сопственички промени во капиталот	ИВ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Зголемување.намалување на акционерскиот капитал	ИВ1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Останати уплати од страна на сопствениците	ИВ2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Исплата на дивиденда	ИВ3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Останата распределба на сопствениците	ИВ4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Состојба на 31 декември претходната деловна година	В	234.072.672	-	7.154.304	-	-	-	7.154.304	-	2.999.885	14.308.609	27.913.568	286.449.038
Состојба на 1 јануари тековната деловна година	ВИ	234.072.672	-	7.154.304	-	-	-	7.154.304	-	2.999.885	14.308.609	27.913.568	286.449.038
Промена во сметководствените политики	ВИ1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Исправка на грешки во претходниот период	ВИ2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 1 јануари тековната деловна година - преправено	ВИ И	234.072.672	-	7.154.304	-	-	-	7.154.304	-	2.999.885	14.308.609	27.913.568	286.449.038
Добивка или загуба за тековната деловна година	ВИ ИИ	-	-	9.304.523	-	-	-	9.304.523	-	-4.324.202	18.609.045	765.949	24.355.315
Добивка или загуба за тековната деловна година	ВИ ИИ 1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	28.679.517	28.679.517
Несопственички промени во капиталот	ВИ ИИ 2	-	-	9.304.523	-	-	-	9.304.523	-	-4.324.202	18.609.045	-27.913.568	-4.324.202
Нереализирани добивки/загуби од материјални средства	ВИ ИИ 2,1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Нереализирани добивки/загуби од финансиски вложувања расположливи за продажба	ВИ ИИ 2,2	-	-	-	-	-	-	-	-	-4.198.949	-	-	-4.198.949
Реализирани добивки/загуби од финансиски вложувања расположливи за продажба	ВИ ИИ 2,3	-	-	-	-	-	-	-	-	-125.252	-	-	-125.252
Останати несопственички промени во капиталот	ВИ ИИ 2,4	-	-	9.304.523	-	-	-	9.304.523	-	-	18.609.045	-27.913.568	-
Сопственички промени во капиталот	ИХ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Зголемување/намалување на акционерскиот капитал	ИХ1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Останати уплати од страна на сопствениците	ИХ2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Исплата на дивиденда	ИХ3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Останата распределба на сопствениците	ИХ4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември тековната деловна година	Х	234.072.672	-	16.458.827	-	-	-	16.458.827	-	-1.324.317	32.917.654	28.679.517	310.804.353

Извештај за паричните текови
За годината што завршува на 31 декември 2016 година

ПОЗИЦИЈА	Број на позиција	Износ	
		Тековна деловна година	Претходна деловна година
1	2	3	4
А. ПАРИЧНИ ТЕКОВИ ОД ДЕЛОВНИ АКТИВНОСТИ	а		
И. ПАРИЧНИ ПРИЛИВИ ОД ДЕЛОВНИ АКТИВНОСТИ (301+302+303+304+305)	300	827.426.960	735.897.616
1. Премија за осигурување и соосигурување и примени аванси	301	757.116.293	684.607.468
2. Премија за реосигурување и ретроцесија	302	-	-
3. Приливи од учество во надомест на штети	303	31.141.597	26.865.695
4. Примени камати од работи на осигурување	304	-	-
5. Останати приливи од деловни активности	305	39.169.070	24.424.453
ИИ. ПАРИЧНИ ОДЛИВИ ОД ДЕЛОВНИ АКТИВНОСТИ (307+308+309+310+311+312+313+314)	306	770.681.552	736.802.001
1. Исплатени штети, договорени суми на осигурување, учество во надомест на штети од соосигурување и дадени аванси	307	329.184.675	308.288.813
2. Исплатени штети и учество во надомест на штети од реосигурување и ретроцесија	308	-	-
3. Премија за соосигурување, реосигурување и ретроцесија	309	108.008.813	108.449.080
4. Надоместоци и други лични расходи	310	51.130.475	44.816.557
5. Останати трошоци за спроведување на осигурување	311	230.639.455	219.816.919
6. Платени камати	312	-	-
7. Данок на добивка и останати јавни давачки	313	-193.395	619.407
8. Останати одливи од редовни активности	314	51.911.529	54.811.225
ИИИ. НЕТО ПАРИЧНИ ПРИЛИВИ ОД ДЕЛОВНИ АКТИВНОСТИ (300-306)	315	56.745.408	-
ИВ. НЕТО ПАРИЧНИ ОДЛИВИ ОД ДЕЛОВНИ АКТИВНОСТИ (306-300)	316	-	904.385
Б. ПАРИЧНИ ТЕКОВИ ОД ВЛОЖУВАЊА	б		
И. ПАРИЧНИ ПРИЛИВИ ОД ВЛОЖУВАЊА (318+319+320+321+322+323+324+325)	317	60.904.361	62.811.589
1. Приливи по основ на нематеријални средства	318	-	-
2. Приливи по основ на материјални средства	319	-	-
3. Приливи по основ на материјални средства кои не служат за вршење на дејноста на друштвото	320	-	1.907.893
4. Приливи по основ на вложувања во друштва во група - подружници, придружени друштва и заеднички контролирани ентитети	321	-	-
5. Приливи по основ на вложувања кои се чуваат до достасување	322	-	-
6. Приливи по основ на останати финансиски пласмани	323	41.351.322	39.400.000
7. Приливи од дивиденди и останати учества во добивка	324	-	128.667
8. Приливи од камати	325	19.553.039	21.375.029
ИИ. ПАРИЧНИ ОДЛИВИ ОД ВЛОЖУВАЊА (327+328+329+330+331+332+333+334)	326	112.736.066	49.665.245
1. Одливи по основ на нематеријални средства	327	3.545.651	1.462.239
2. Одливи по основ на материјални средства	328	5.704.353	5.136.454
3. Одливи по основ на материјални средства кои не служат за вршење на дејноста на друштвото	329	-	-
4. Одливи по основ на вложувања во друштва во група - подружници, придружени друштва и заеднички контролирани ентитети	330	-	-
5. Одливи по основ на вложувања кои се чуваат до достасување	331	-	-
6. Одливи по основ на останати финансиски пласмани	332	103.486.062	43.066.552

7. Одливи од дивиденди и останати учества во добивка	333	-	-
8. Одливи од камати	334	-	-
ИИИ. НЕТО ПАРИЧНИ ПРИЛИВИ ОД ВЛОЖУВАЊА (317-326)	335	-	13.146.344
ИВ. НЕТО ПАРИЧНИ ОДЛИВИ ОД ВЛОЖУВАЊА (326-317)	336	51.831.705	0
В. ПАРИЧНИ ТЕКОВИ ОД ФИНАНСИСКИ АКТИВНОСТИ	В		
И. ПАРИЧНИ ПРИЛИВИ ОД ФИНАНСИСКИ АКТИВНОСТИ (338+339+340)	337	-	-
1. Приливи по основ на зголемување на акционерскиот капитал	338	-	-
2. Приливи по основ на примени краткорочни и долгорочни кредити и заеми	339	-	-
3. Приливи по основ на останати долгорочни и краткорочни обврски	340	-	-
ИИ. ПАРИЧНИ ОДЛИВИ ОД ФИНАНСИСКИ АКТИВНОСТИ (342+343+344)	341	-	12.300.000
1. Одливи по основ на отплата на краткорочни и долгорочни кредити и заеми и останати обврски	342	-	-
2. Одливи по основ на откуп на сопствени акции	343	-	12.300.000
3. Одливи по основ на исплата на дивиденда	344	-	-
ИИИ. НЕТО ПАРИЧНИ ПРИЛИВИ ОД ФИНАНСИСКИ АКТИВНОСТИ (337-341)	345	-	-12.300.000
ИВ. НЕТО ПАРИЧНИ ОДЛИВИ ОД ФИНАНСИСКИ АКТИВНОСТИ (341-337)	346		
Г. ВКУПНО ПАРИЧНИ ПРИЛИВИ (300+317+337)	347	888.331.321	798.709.205
Д. ВКУПНО ПАРИЧНИ ОДЛИВИ (306+326+341)	348	883.417.618	798.767.246
Ѓ. НЕТО ПАРИЧНИ ПРИЛИВИ (347-348)	349	4.913.703	-58.041
Е. НЕТО ПАРИЧНИ ОДЛИВИ (348-347)	350		
Ж. ПАРИ И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ НА ПОЧЕТОКОТ НА ПРЕСМЕТКОВНИОТ ПЕРИОД	351	16.095.615	16.153.656
З. ЕФЕКТ ОД ПРОМЕНА НА КУРСОТ НА СТРАНСКИ ВАЛУТИ ВРЗ ПАРИ И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ	352	-	-
С. ПАРИ И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ НА КРАЈОТ НА ПРЕСМЕТКОВНИОТ ПЕРИОД (349-350+351+352))	353	21.009.318	16.095.615

1. Општи информации

Сава осигурување а.д. Скопје (“Друштвото”) е акционерско друштво регистрирано и со седиште во Република Македонија.

Адресата на регистрираното седиште на Друштвото е:

Ул. Загребска бр. 28А
1000 Скопје
Република Македонија

Друштвото припаѓа на Групацијата на САВА РЕ од Словенија и е во доминантна сопственост на Позаваровалница САВА дд од Словенија која поседува 92,44% од вкупниот акционерски капитал на Друштвото. Крајна матична компанија на Друштвото е Позаваровалница САВА дд.

Во ноември 2011 година Друштвото го смени своето име од Сава Табак Осигурување АД Скопје во Сава осигурување а.д. Скопје.

Друштвото е регистрирано за вршење на 17 класи на неживотно осигурување, а најзначајни активности на Друштвото се осигурување од незгоди, осигурување на моторни возила, осигурување од пожар, туристичко осигурување, осигурување на домаќинства, како и осигурување на имот.

На 31 декември 2016 година, Друштвото имаше 212 вработени (2015: 196 вработени).

2. Основа за изготвување

(а) Извештај за усогласеност

Финансиските извештаи се изготвени во согласност со Законот за трговски друштва (Службен весник број 28/2004 со измените 84/2005....192/2015, 6/16, 30/16 и 61/2016), Сметководствените стандарди прифатени во Република Македонија објавени во “Правилникот за водење сметководство” во Службен весник број 159/2009, 164/2010 и 107/2011, “Правилникот за методот за вреднување на ставките од билансот на состојба и изготвување на деловните биланси” (Службен весник број 169/2010, 141/2013) и 61/2016, и се презентирани во согласност со “Правилникот за формата и содржината на финансиските извештаи и детална содржина на годишниот извештај за работењето на друштвата за осигурување и/или и реосигурување” (Службен весник број 5/2011, 41/2011, 64/2011, 187/2013 и 61/2016).

(б) Основи за мерење

Финансиските извештаи се изготвени според историската вредност освен за:

- средствата расположливи-за-продажба кои што се мерат по објективна вредност.

2. Основа за изготвување (продолжение)

(в) Функционална и известувачка валута

Финансиските извештаи се прикажани во македонски денари ("МКД" или "денари"), која е функционална и известувачка валута на Друштвото. Освен каде што е наведено, финансиските информации се прикажани во апсолутни износи во македонски денари.

(г) Користење на проценки и расудувања

Изготвувањето на финансиските извештаи во согласност со Сметководствените стандарди прифатени во Република Македонија и "Правилникот за методот за вреднување на ставките од билансот на состојба и изготвување на деловните биланси" изискува од менаџментот да прави расудувања, проценки и претпоставки кои влијаат на примената на политиките и прикажаните износи на средствата, обврските, приходите и расходите. Реалните состојби може да се разликуваат од овие проценки.

Проценките и основните претпоставки постојано се прегледуваат. Измените на сметководствените проценки се признаваат во периодот во кој е извршена измена на проценката и во идните периоди доколку измената влијае и на идниот период.

Информациите во врска со расудувањата направени од менаџментот во примената на сметководствените стандарди кои имаат значително влијание на финансиските извештаи се прикажани во белешка 4.

(д) Трансакции во странска валута

Трансакциите во странска валута се искажуваат во денари според курсот важечки на денот на трансакциите. Монетарните средства и обврски искажани во странска валута на денот на известувањето се превреднуваат во денари според средниот курс важечки на денот на известувањето. Немонетарните средства и обврски искажани во странска валута, и кои се мерат по објективна вредност, се превреднуваат во денари според курсот важечки на денот на определувањето на објективната вредност. Курсните разлики кои произлегуваат од превреднувањето на износите во странска валута се признаени во добивката или загубата, освен курсните разлики кои произлегуваат од превреднување на сопственичките хартии од вредност, кои се признаваат директно во капиталот. Немонетарните средства и обврски искажани во странска валута кои се мерат по историска вредност се превреднуваат според курсот важечки на денот на трансакцијата.

Девизните средства со кои што работи Друштвото се претежно евра (ЕУР) и американски долари (УСД). Официјалните курсеви важечки на 31 декември 2016 и 2015 година беа како што следи:

	2016	2015
	МКД	МКД
1 ЕУР	61,4812	61,5947
1 УСД	58,3258	56,3744

(ф) Вложувања во подружници

Подружници се сите ентитетети во кои Друштвото има моќ да владее со финансиските и оперативните политики, главно пропратена со сопственост на повеќе од половина од гласачките права. Постоенето и ефектот од потенцијалните гласачки права кои што во моментот се на располагање или пак можат да се конвертираат се земат во предвид при утврдувањето дали Друштвото има контрола над ентитетот. Набавната вредност на стекнатитот ентитет се утврдува според објективната вредност на дадените средства, издадени капитални инструменти и обврските настанати или претпоставени на датумот на размената, зголемена за трошоците кои директно може да се припишат на стекнувањето. Во посебните финансиски извештаи на Друштвото, вложувањата во подружницата се прикажани по набавна вредност намалена за обезвреднување на вредноста. Алоцираните ефекти кои ја надминуваат акумулираната добивка на подружницата се сметаат како поврат на вложувањето и се признаваат како намалување на набавната вредност на вложувањето.

3. Значајни сметководствени политики

Сметководствените политики наведени подолу се конзистентно применети за сите периоди презентирани во овие финансиски извештаи.

(а) Класификација на договорите за осигурување

Договори за осигурување се договори со кои Друштвото прифаќа значителен ризик од осигурување од другата договорна страна (осигуреникот), согласувајќи се да го обештети осигуреникот доколку определен неизвесен иден настан (осигурен настан) неповолно влијае на осигуреникот. Ризикот од осигурување се разликува од финансискиот ризик. Финансискиот ризик е ризик од можни идни промени на една или повеќе од специфицираните каматни стапки, цените на хартиите од вредност, цените на добрата, курсевите на странски валути, индексот на цените или стапките, кредитниот рејтинг или кредитниот индекс или друга променлива компонента, која се менува во случај на нефинансиска променлива која што не се однесува на договорната страна. Осигурителните договори можат да носат и финансиски ризик.

Ризикот од осигурување е значителен ако, и само ако, осигурениот настан може да предизвика, Друштвото да плати значителни дополнителни користи. Доколку еден договор се класифицира како договор за осигурување тој останува класифициран како договор за осигурување се додека сите права и обврски од истиот не згаснат или истечат.

(б) Договори за осигурување

(и) Признавање и мерење

Премии

Бруто полисирани премии го рефлектираат работењето во текот на годината и не вклучуваат даноци или обврски по основ на премии.

Заработениот дел од премиите се признава како приход. Премиите се заработени од датумот на настанување на ризикот за времетраење на периодот на обештетување, врз основа на моделот на преземени ризици. Пренесената премија за реосигурителот се признава како трошок во согласност со моделот на добиени услуги од реосигурителот во истиот сметководствен период како и директно поврзаната премија за соодветното осигурување.

Резерва за преносна премија

Резервата за преносна премија се состои од делот од бруто полисирани премии кој се проценува дека ќе се заработи во следната година, пресметан за секој поодделен договор за осигурување, користејќи го дневниот про-рата метод и доколку е потребно, коригиран за да ја одрази промената во настанувањето на ризикот за периодот покриен со договорот.

Штети

Настанати штети ги опфаќаат трошоците за подмирување и решавање на платени и неподмирени штети кои што произлегуваат од настани кои се случиле во тековната финансиска година заедно со корекциите на резервата за штети од претходната година.

Исплатените штети се признаваат во моментот на обработката на штетите и се признаваат во износот кој ќе биде исплатен при подмирувањето на штетата. Износот на исплатената штета во неживотното осигурување се зголемува за трошоците за обработка на штетата.

3. Значајни сметководствени политики (продолжение)

(б) Договори за осигурување (продолжение)

(и) Признавање и мерење (продолжение)

Наплатените штети кои се надоместени од трети лица и штети за кои се очекува дека ќе бидат надоместени и наплатени од трети лица се одземаат од исплатените штети.

Резервите за штети ги опфаќаат резервите на Друштвото за проценетите трошоци за подмирување на сите настанати штети на денот на извештајот за финансиската состојба без оглед дали штетите се пријавени или не, и со нив поврзаните интерни трошоци за решавање на штетите, како и соодветната маржа за внимателност. Резервираните штети се проценуваат преку прегледување на поодделни штети и определување на посебна резерва за настанатите, но непријавени штети, ефектот на интерните и екстерните предвидливи настани, како што е промената на процедурите за разрешување на штетите, инфлацијата, судските трендови, промени во законската регулатива, како и минати искуства и трендови. Резервите за штети не се дисконтираат.

Предвидените надомести од реосигурителот и проценетиот поврат се прикажани поединечно како средства. Надоместите од реосигурителот и останати надомести се проценуваат на ист начин како и пријавените штети.

Додека менаџментот смета дека бруто резервите за штети и поврзаните со нив надомести од реосигурителот се објективно презентирани врз основа на податоците моментално достапни, конечната обврска ќе варира како резултат на последователни информации и настани и може да резултира со значајни корекции на резервираните износ. Корекциите на резервите за штети направени во претходните години се рефлектираат во финансиските извештаи за периодот во кој корекциите се направени и посебно се обелоденети, доколку се материјални. Применетите методи и направените проценки, се проверуваат редовно.

(ии) Средства од реосигурување

Друштвото цедира премија во реосигурување при своето редовно работење заради намалување на потенцијалните нето загуби преку дисперзирање на ризиците. Средствата, обврските, приходите и расходите кои произлегуваат од договорите за реосигурување се презентираат одвоено од со нив поврзаните средства, обврски, приходи и расходи од договорите за осигурување, поради тоа што договорите за реосигурување не го ослободуваат Друштвото од неговите директни обврски кон осигурениците.

Само правата од договорите кои предизвикуваат значителен пренос на ризикот од осигурување се сметаат за средства од реосигурување. Правата од договорите со кои не се врши пренос на значителен дел на ризикот од осигурување се сметаат за финансиски инструменти.

Премиите за реосигурување се признаваат како трошок конзистентно со основата за признавање на премиите од со нив поврзаните договори за осигурување. За основниот осигурителен бизнис, премиите од реосигурување се признаваат како расход во текот на периодот покриен со реосигурувањето, во согласност со очекуваното однесување на реосигурениот ризик.

Делот од преотстапената премија за реосигурување што не се признава како расход се вклучува во средствата од реосигурување.

3. Значајни сметководствени политики (продолжение)

(б) Договори за осигурување (продолжение)

(ии) Средства од реосигурување (продолжение)

Нето износот платен на реосигурителот на почетокот на договорот може да биде помал од средствата од реосигурување признаени од Друштвото врз основа на правата од договорот за реосигурување. Разликата помеѓу премијата за реосигурителот и признаеното средство од реосигурување се вклучува во извештајот за сеопфатна добивка во периодот кога премијата од реосигурување достасува.

Износот на признаеното средство од реосигурување се мери конзистентно со мерењето на резервата за со нив поврзаните договори за осигурување.

На секој датум на известување се проценува обезвреднувањето на средствата од реосигурување. Средството се смета дека е обезвреднето доколку постои објективен доказ дека, како резултат на настан кој се случил по почетното признавање, Друштвото не е во можност да го поврати целиот преостанат износ на средството и дека настанот има влијание на износот кој Друштвото ќе го прими од реосигурителот и кој може соодветно да се измери.

(иии) Побарувања и обврски од осигурување

Износите кои се должат на, и побаруваат од страна на, осигурениците, агентите и други побарувања претставуваат финансиски инструменти и се вклучуваат во побарувања и обврски од осигурување, а не во резервите по договорите за осигурување.

(в) Приходи

(и) Заработени премии од договори за осигурување

Сметководствените политики за признавање на приходите од договорите за осигурување се прикажани во белешка 3(б).

(ии) Приходи од вложувања

Приходите од вложувања се состојат од приходите од вложувања во финансиски средства. Приходот од вложувања во финансиски средства се состои од приходи од камати и дивиденди, како и остварени добивки од финансиските средства класифицирани како расположливи-за-продажба.

(иии) Приходи од провизии и надомести

Приходите од провизии и надомести представуваат приходи добиени од странски осигурителни компании и Националното Биро по основ на исплатени штети како и приходи добиени од реосигурителите врз основ на договорите за реосигурување.

Приходите од провизии и надомести се признаваат кога ќе се изврши соодветната услуга.

(г) Расходи

(и) Трошоци за стекнување на договори

Трошоците за запишани премии се составени од сите директни трошоци кои произлегуваат од склучените договори за осигурување како што се провизиите за агенти и брокери вклучени во продажбата, маркетинг трошоци и трошоци за реклами.

3. Значајни сметководствени политики (продолжение)

(г) Расходи (продолжение)

(и) Расходи од закупници направени за оперативен наем

Плаќањата по основ на оперативен наем се признаваат како расход во извештајот за сеопфатна добивка според пропорционална метода во времетраење на наемот. Примените попусти се признаваат во извештајот за сеопфатна добивка како составен дел на вкупните трошоци од наемот.

(д) Користи за вработените

(и) Планови за дефинирани придонеси

Друштвото плаќа придонеси во пензиските фондови во согласност со барањата на законската регулатива. Придонесите кои се утврдуваат врз основа на платите на вработените се уплатуваат во пензиските фондови, кои што се одговорни за исплата на пензиите. Друштвото нема дополнителна обврска за плаќање по основ на овие планови. Обврските за уплата на придонеси во плановите за дефинирани придонеси се признаваат како расход во билансот на успех во периодот во кој настануваат, како дел од трошоците за вработени.

(и) Краткорочни користи за вработените

Краткорочните користи за вработените се мерат на недисконтирана основа и се признаваат како расход кога ќе се добие соодветната услуга. Друштвото признава обврска и расход за износот кој што се очекува да биде исплатен како бонус или како удел во добивката доколку Друштвото има сегашна правна или изведена обврска да врши такви исплати како резултат на услуги дадени во минатиот период од вработените и доколку обврската може да се процени веродостојно.

(иии) Останати долгорочни користи за вработените

Согласно македонската законска регулатива Друштвото исплаќа на вработените две просечни плати во Република Македонија во моментот на заминување во пензија. Овие користи на вработените се дисконтираат за да се утврди нивната сегашна вредност. Друштвото има направено вреднување на овие обврски со пресметка од страна на независни професионални актуари врз основа на што Друштвото признава и врши корекција на претходно признаеното резервирање. Добивките и загубите од премерувањето на резервирањето се признаваат во извештајот за сеопфатна добивка. Не постои дополнителна обврска по заминувањето во пензија.

(ф) Тековни даночни средства /обврски

Тековни даночни средства/обврски се побарувањата или обврските за данок од добивка утврдени со даночниот биланс на Друштвото за тековниот финансиски период.

Согласно измените на Законот за данок од добивка ("Сл. весник" бр.112 од 25.07.2014 и бр.23 од 18.02.2016 година година) Друштвото пресметва данок на добивка за 2015 и 2016 година на бруто добивката утврдена како разлика помеѓу вкупните приходи и вкупните расходи утврдени согласно прописите за сметководство и сметководствените стандарди зголемена за непризнаените расходи за даночни цели и намалена за износот на извршените вложувања од добивката од претходната година и дивидендите остварени со учество во капитал на друг обврзник под услов да се оданочени (белешка 18).

Тековните даночни обврски се признаваат кога платениот износ на даноци за тековниот и претходните периоди е помал од износот кој што се должи за периодот кога обврската не е подмирена.

3. Значајни сметководствени политики (продолжение)

(f) Тековни даночни средства /обврски (продолжение)

Стапката на данокот на добивка изнесува 10%.

Признавање на резервации за данок

Во случај на неизвесни обврски за данок, резервации се признаваат во согласност со Меѓународен сметководствен стандард 37 - Резервирања, неизвесни обврски и неизвесни средства, прифатен во Република Македонија (МСС 37).

(e) Недвижности и опрема

(u) Признавање и мерење

Недвижностите и опремата се мерат според набавната вредност, намалени за акумулираната амортизација и акумулираните загуби поради обезвреднување.

Набавната вредност ги вклучува трошоците кои директно можат да се припишат на набавката на средството. Купениот софтвер кој е интегрален дел од функционалноста на соодветната опрема се капитализира како дел од таа опрема.

Кога делови од ставките на недвижностите и опремата имаат различен корисен век, тие се евидентираат како одделни ставки (главни компоненти) на недвижностите и опремата.

Добивките и загубите од продажбите на недвижностите и опремата се определуваат споредувајќи ги приливите од отуѓување со сегашната вредност на недвижностите и опремата и се признаваат нето во рамките на останати приходи или останати расходи во извештајот за сеопфатна добивка.

(uu) Последователни издатоци

Издатоците направени за замена на дел од средството од недвижностите и опремата се признаваат во сегашната вредност на тоа средство, доколку е веројатно дека Друштвото ќе има идни економски користи од тој дел и доколку неговата вредност може да се измери веродостојно. Сегашната вредност на заменетиот дел се отпишува. Сите останати трошоци за секојдневно одржување на недвижностите и опремата се признаваат во добивката или загубата во моментот на нивното настанување.

(uii) Амортизација

Амортизацијата се пресметува на набавна вредност намалена за резидуалната вредност на средството. Значајните компоненти на индивидуалното средство се оценуваат, и доколку компонентата има корисен век различен од остатокот од средството, таа компонента се амортизира одделно.

Амортизацијата се признава во добивката или загубата по пропорционална метода во текот на проценетиот корисен век на секоја компонента од недвижностите, постројките и опремата.

(uiii) Амортизација

Годишните стапки на амортизација утврдени врз основа на проценетиот корисен век на траење за тековниот и споредбениот период се како што следич

Згради	1.3%
Транспортни средства	15.5%
Компјутери	33%
Мебел и опрема	10-20%

Методите на амортизација, проценетиот век на траење како и резидуалната вредност на средствата се преоценуваат на секоја дата на известување.

3. Значајни сметководствени политики (продолжение)

(ж) Нематеријални средства

(и) Признавање и мерење

Нематеријалните средства набавени од страна на Друштвото кои имаат определен век на траење се мерат според набавната вредност намалена за акумулираната амортизација и акумулираните загуби поради обезвреднување.

(ии) Последователни издатоци

Последователните издатоци за нематеријалните средства се капитализираат само кога ја зголемуваат идната економска корист од нематеријалните средства. Сите останати издатоци се признаваат во извештајот за сеопфатна добивка како трошоци во моментот на настанување.

(иии) Амортизација

Амортизацијата се пресметува на набавната вредност на средството, намалена за резидуалната вредност на средството.

Амортизацијата се признава во добивката или загубата по пропорционална метода во текот на проценетиот корисен век на нематеријалните средства, од денот кога тие се расположливи за употреба.

Годишните стапки на амортизација утврдени врз основа на проценетиот корисен век за тековниот и споредбениот период се како што следи:

Софтвер и лиценци	20%
-------------------	-----

Методите на амортизација, корисниот век на траење и резидуалната вредност на средствата се преоценуваат на секоја дата на известување.

(з) Средства земени под наем - наемател

Наемите на средства во услови кога Друштвото ги презема суштински сите ризици и награди својствени за сопственоста се класифицирани како финансиски наем. При почетното признавање средството земено под наем се мери според пониската од неговата објективна вредност и сегашната вредност на минималните плаќања за наемот. Последователно на почетното признавање, средството се евидентира во согласност со сметководствената политика применлива на тоа средство.

Сите останати наеми се класифицираат како оперативни наеми, а средствата под наем не се признаваат во извештајот на финансиска состојба на Друштвото.

3. Значајни сметководствени политики (продолжение)

(s) Финансиски инструменти

(u) Недеривативни финансиски средства

Друштвото почетно ги признава заемите и побарувањата и депозитите на денот кога тие се настанати. Сите останати финансиски средства (вклучувајќи ги средствата определени според објективна вредност преку добивката или загубата) почетно се признаваат на датумот на тргување на кој што Друштвото станува страна на договорните одредби на инструментот.

Друштвото ги депризнава финансиските средства кога ги губи правата од договорот за паричните текови од средството, или кога ги пренесува правата на паричните текови од финансиското средство со трансакција во која се пренесени суштински сите ризици и награди од сопственоста на финансиското средство на друг. Секој остаток од пренесените финансиски средства кој е креиран или задржан од страна на Друштвото се признава како посебно средство или обврска.

Финансиските средства и обврски се нетираат и нето износот се прикажува во извештајот за финансиска состојба кога, и само кога, Друштвото има законско право да ги нетира признаените износи и има намера или да ги порамни трансакциите на нето основа или да го реализира средството и да ја порамни обврската истовремено.

Недеривативните финансиски инструменти на Друштвото се класифицираат во следните категории: заеми и побарувања и финансиски средства расположливи-за-продажба.

Заеми и побарувања

Заемите и побарувањата се финансиски средства со фиксни или предвидливи плаќања кои не котираат на активен пазар. Ваквите средства почетно се признаени по објективната вредност плус трансакциските трошоци кои директно се припишуваат на стекнувањето на финансиското средство. Последователно на почетното признавање, заемите и побарувањата се мерат по амортизирана набавна вредност со примена на методата на ефективна камата, намалена за загубите поради обезвреднување.

Заемите и побарувањата се содржат од депозити и побарувања од купувачи и другите побарувања.

Финансиски средства расположливи-за-продажба

Финансиски средства расположливи-за-продажба се недеривативни средства кои се определени како финансиски средства расположливи-за-продажба или не се квалификувани во некоја друга категорија на финансиски средства. Последователно на почетното признавање, тие се мерат по објективна вредност и промените кои произлегуваат, освен загубите поради обезвреднување, се признаваат директно во резервата за објективна вредност во капиталот. Кога вложувањето се депризнава, добивката или загубата акумулирана во капиталот се рекласификува во добивката или загубата.

Финансиските средства расположливи за продажба се состојат од сопственички и должнички хартии од вредност и удели во инвестициски фондови.

(uu) Недеривативни финансиски обврски

Друштвото почетно ги признава издадените должнички хартии од вредност и субординираните обврски на датумот на кој тие настануваат. Сите други финансиските обврски (вклучувајќи ги обврските кои се по објективна вредност преку добивката или загубата) почетно се признаваат на датумот на тргување на кој што Друштвото станува страна на договорните одредби на инструментот.

3. Значајни сметководствени политики (продолжение)

(с) Финансиски инструменти (продолжение)

Друштвото ги депризнава финансиските обврски кога обврските определени во договорите се подмирени, откажани или истечени.

Не-деривативните финансиски обврски вклучуваат останати обврски.

Таквите финансиски обврски почетно се признаваат по објективна вредност плус било какви директно поврзани трансакциски трошоци. Последователно на почетното признавање, овие финансиски обврски се мерат според амортизирана набавна вредност користејќи го методот на ефективна камата.

(и) Парични средства и парични еквиваленти

Паричните средства и паричните еквиваленти се состојат од парични средства на жиро сметка, благајна и краткорочни депозити во банки со оригинален рок на достасаност од три или помалку месеци.

(ј) Акционерски капитал

Обични акции

Обичните акции се класификуваат како капитал. Дополнителните трошоци кои се директно поврзани со емисијата на обични акции, се признаваат како намалување од капиталот.

Дивиденди

Дивидендите се признаваат како обврски во периодот кога се објавени.

(к) Заработка по акција

Друштвото презентира основна и разводната заработка по акција за своите обични акции. Основната заработка по акција е пресметана со поделба на добивката расположлива на сопствениците на обични акции на Друштвото со пондерираниот просечен број на обични акции во периодот. Разводната заработка по акција е утврдена со корекција на добивката или загубата расположлива на сопствениците на обични акции и пондерираниот просечен број на обични акции за ефектите од сите разводнувачки потенцијални обични акции.

(л) Обезвреднување на средствата

(и) Недеривативни финансиски средства

На секој датум на известување финансиското средство кое не е по објективна вредност преку добивката и загубата се проценува за да се утврди дали постои некој објективен доказ дека е обезвреднето. Финансиското средство се смета обезвреднето доколку постои објективен доказ дека се има случено настан на загуба после почетното признавање на средството, и дека настанот има негативен ефект на проценетите идни парични текови од тоа средство кои што можат да се проценат веродостојно.

Како објективен доказ дека финансиските средства (вклучувајќи ги и сопственичките хартии од вредност) се обезвреднети може да биде неисполнување на обврските или доцнење со плаќањата од страна на должникот, реструктурирање на износ од страна на Друштвото според услови кои Друштвото инаку не ги одобрува, индикации дека должникот банкротирал, негативни промени во платежната состојба на должниците или издавачите на Друштвото, економски услови кои кореспондираат со неисполнување на обврските или исчезнување на активниот пазар за хартии од вредност. Дополнително, за вложувања во сопственички инструменти, значителното или продолженото намалување.

3. **Значајни сметководствени политики (продолжение)**

(п) **Обезвреднување на средствата (продолжение)**

на објективната вредност под неговата набавна вредност претставува објективен доказ дека средството е обезвреднето.

Заеми и побарувања

Друштвото издвојува загуби поради оштетување согласно Правилникот за методот за вреднување на ставките од билансот на состојба и изготвување на деловните биланси кој стапи на сила од 1 јануари 2011 година (Службен весник број 169/2010, 141/2013 и 61/2016). Согласно овој правилник, Друштвото ги класификува сите поединечни побарувања по основ на премија за осигурување и побарувања по основ на регрес во категории во зависност од времето на доцнење на исполнување на обврските од страна на должникот, сметано од денот на доспевање на побарувањето. Друштвото утврдува загуба поради обезвреднување со примена на проценти кои во зависност од деновите на доцнење во интервали се пропишани во правилникот. Барањата на овој правилник се применуваат проспективно од денот на стапување во сила на истиот.

Загуба поради обезвреднување на финансиските средства мерени по амортизирана набавна вредност (останатите побарувања на Друштвото) се пресметува како разлика помеѓу сметководствената вредност и сегашната вредност на очекуваните идни парични текови, дисконтирани со оригиналната ефективна каматна стапка на средството. Загубите поради обезвреднувањето се признаваат во добивката или загубата и се рефлектирани во сметката за исправка на вредноста на заеми и побарувањата. Каматата на обезвреднетите средства продолжува да се признава. Кога последователен настан (на пример плаќање на долгот од страна на должникот) предизвика намалување на износот на загубата поради обезвреднување, намалувањето на загубата поради обезвреднување се анулира преку добивката или загубата.

Финансиски средства расположливи за продажба

Загубите поради обезвреднување на финансиските средства расположливи за продажба се признаваат со рекласификација на загубите акумулирани во резервата за објективна вредност во капиталот. Кумулативната загуба која е рекласификувана од главнината во добивката или загубата е разликата помеѓу набавната вредност при стекнувањето нето од сите плаќања во однос на главницата и амортизацијата, и тековната објективна вредност, намалена за сите загуби поради обезвреднување претходно признаени во добивката или загубата. Промените во исправка на вредноста како резултат на временската вредност на парите се признаваат како компонента на приходи од камати.

Доколку во последователен период, загубата поради обезвреднување на расположливите-за-продажба должнички инструменти се намали, загубата се анулира низ добивката или загубата.

Сепак, секое последователно зголемување на објективната вредност на обезвреднети расположливи-за-продажба сопственички хартии од вредност се прикажува во резервата за објективна вредност во капиталот.

3. Значајни сметководствени политики (продолжение)

(л) Обезвреднување на средствата (продолжение)

(ии) Не-финансиски средства

Сметководствената вредност на нефинансиските средства на Друштвото, се проценува на секој датум на известување за да се утврди дали постои било каква индикација според која некое средство може да биде обезвреднето. Доколку таква индикација постои, тогаш се проценува надоместувачкиот износ на средството. Загуба поради обезвреднување се признава кога сметководствената вредност на средството или неговата единица која генерира пари го надминува неговиот надоместлив износ.

Надоместувачкиот износ на средството или единицата која генерира пари е поголемата од неговата употребна вредност и неговата објективна вредност намалена за трошоците за продажба на средството. При проценката на употребната вредност, проценетите идни парични текови се дисконтираат до нивната сегашна вредност со употреба на дисконтна стапка пред оданочување која ги одразува тековните пазарни проценки на временската вредност на парите и ризиците специфични за средството или единицата која генерира пари.

За целите на тестирање на загубите поради обезвреднување, средствата кои неможат да се тестираат индивидуално се групирани заедно во најмалата група на средства којашто генерира парични приливи од континуирана употреба коишто во голем степен се независни од паричните приливи од други средства или единица која генерира пари.

Загубите поради обезвреднување се признаваат во извештајот за сеопфатна добивка. Загубата поради обезвреднување се анулира доколку постои промена во оценките користени за утврдување на надоместувачкиот износ.

(љ) Резервирања

Резервирање се признава доколку, како резултат на минат настан, Друштвото има сегашна законска или изведена обврска која може веродостојно да се измери, и за кој веројатно е дека ќе постои одлив на ресурси кои содржат економски користи за подмирување на обврската. Резервирањата се одредени со дисконтирање на очекуваните идни парични текови користејќи дисконтна стапка пред оданочување кои ги одразуваат тековните пазарни проценки на временската вредност на парите и оние ризици, специфични за обврската. Зголемувањето на дисконтираната вредност се признава како финансиски трошок.

Резервирање за неповолен договор се признава кога очекуваните користи кои што се очекува да се примат од страна на Друштвото од истиот договор се помали од неизбежните трошоци за исполнување на обврските утврдени со договорот. Резервирањето се мери според сегашната вредност на пониските од очекуваните трошоци за раскинување на договорот и очекуваните нето трошоци за продолжување на договорот. Пред резервирањето да биде воспоставено, Друштвото признава секаква загуба за обезвреднување на средствата кои се поврзани со договорот.

(м) Известување по сегменти

Оперативен сегмент е компонента на Друштвото вклучена во деловни активности од кои може да заработува приходи и да прави расходи, вклучувајќи приходи и расходи поврзани со трансакции со било кои компоненти на Друштвото. Оперативните резултати на оперативните сегменти на Друштвото редовно се прегледуваат од страна на Одбор на Директори на Друштвото со цел за донесување на одлуки во врска со алокација на ресурсите на сегментот и оценување на нивната успешност, и за кои се расположливи дискрециони финансиски информации. Друштвото има само еден известувачки сегмент.

4. **Сметководствени проценки и расудувања**

Друштвото прави проценки и претпоставки кои влијаат на износите на средствата и обврските во наредната финансиска година. Проценките и со нив поврзаните претпоставки постојано се предмет на преоценување и се темелат на минато искуство и други фактори, вклучувајќи ги очекувањата за идните настани за кои се верува дека се извесни во соодветните околности.

(u) **Клучни извори на несигурност во проценките**

Подолу се презентирани проценките и претпоставките во врска со обврските по основ на осигурување. Во белешката 5 се обелоденети факторите на ризик кои произлегуваат од овие договори.

Резерви по договори за осигурување

Претпоставките кои влијаат на прикажаните износи на средства и обврски од осигурување се користат за да се утврди резервата по договори за осигурување, која е доволна за да се покријат обврските кои можат да произлезат од договорите за осигурување, доколку тие можат да се предвидат.

Сепак, земајќи ја во предвид неизвесноста при утврдувањето на резервацијата на неподмирени штети, возможно е крајниот резултат да се разликува од претходно утврдената обврска.

Општи договори за осигурување

На датумот на извештајот за финансиската состојба се одредуваат резерви за очекуваните трошоци за подмирување на сите штети кои настанале се до тој датум, без оглед дали се пријавени или не, вклучувајќи ги и трошоците за разрешување на штетите, намалени за износите кои се веќе исплатени.

Резервите за штети не се дисконтираат за временската вредност на парите.

Изворите на податоци употребени како влезни информации за градење на претпоставките се типични и интерни за Друштвото, притоа применувајќи детални анализи кои се прават најмалку еднаш годишно. Претпоставките се проверуваат со цел да се утврди дали се конзистентни со информациите од пазарот или други објавени информации.

Друштвото обрнува посебно внимание на тековните трендови.

Проценката на настанатите, но сеуште непријавени штети ("IBNR") генерално е предмет на повисок степен на несигурност во однос на проценките на пријавените штети, за кои што Друштвото располага со повеќе информации. IBNR штетите многу често може да станат видливи за Друштвото дури по неколку години по случувањето на настанот кој ја предизвикал таа штета.

Секоја пријавена штета се проценува пооделно, земајќи ги во предвид условите во кои настанала штетата, информациите достапни од проценителите на штети и минатите искуства за големината на слични штети. Проценките по пооделните предмети редовно се прегледуваат и се ажурираат со нови информации.

Потешкотиите при проценувањето на резервите се разликуваат кај различните класи на осигурување од повеќе причини, вклучувајќи ги следниве:

4. **Сметководствени проценки и расудувања (продолжение)**

Резерви по договори за осигурување (продолжение)

- Разлики во условите на договорите за осигурување;
- Различна сложеност на штетите;
- Разлики во тежината на секоја штета;
- Разлики во периодот помеѓу настанувањето и пријавувањето на штетите.

Кај одредени класи на осигурување може да постојат значајни одолговлекувања од моментот на пријавување на штетата до моментот на разрешување на истата, така да не може со сигурност да се знаат конечните трошоци на датумот на извештајот за финансиската состојба.

Вредноста на резервите за настанати а сеуште непријавени штети се проценуваат со примена на статистички методи. Овие методи го екстраполираат развојот на платените и настанати штети, просечниот трошок по штета и конечниот број на штети за секоја година во која се случуваат несреќите, врз основа на набудувањата на развојот во претходните години и очекуваните коефициенти на штети.

Клучниот статистички метод кој се применува е методот на верижно скалило - (Chain ladder method) кој користи историски податоци за проценување на очекуваниот исход на платените и настанати штети.

Примената на историски податоци подразбира дека начинот на развој на штетите ќе се повторува и во иднина. Поради тоа што ова не е секогаш така, методите на проценка се менуваат во зависност од условите. Причините може да бидат:

- Економски, правни, политички и социјални трендови (кои резултираат со, на пример разлики во очекуваното ниво на инфлација);
- Промена во портфолиото на договорите за осигурување;
- Влијанието на големите загуби.

Штетите од општите договори за осигурување се плаќаат по настанување на штетата. Договорите се склучуваат на кратки рокови, најчесто за период од една година, при што Друштвото има обврски по сите настанати осигурани настани за времетраењето на договорот.

Пократкиот рок на разрешување на овие штети му овозможува на Друштвото да има поголема сигурност при проценката на трошоците за штети и да пресметува помало ниво на резерви за настанатите, но сеуште непријавени штети.

Претпоставки

Клучна претпоставка при проценките на Друштвото е искуството со развојот на штетите во минатото. Ова вклучува претпоставки за просечните трошоци за штети, трошоците за решавање на штетите, факторот на инфлацијата и бројот на штети во секоја година. При утврдувањето до која мера влијаат надворешните фактори, како што се судските одлуки и законската регулатива врз проценките се користи расудување.

Клучни сметководствени расудувања во примената на сметководствените политики на Друштвото

Одредени клучни сметководствени расудувања во примената на сметководствените политики на Друштвото се презентирани подолу.

4. **Сметководствени проценки и расудувања (продолжение)**

Класификација на договорите за осигурување

Договори за осигурување се договори со кои Друштвото прифаќа значителен ризик од осигурување од другата договорна страна (осигуреникот).

Класификација на финансиските средства и обврски

Сметководствените политики на Друштвото овозможуваат финансиските средства и обврски да бидат класифицирани во одредни категории, во зависност од условите.

(iii) *Анализа на сензитивност*

Друштвото го има проценето влијанието на промената на одредени клучни варијабли врз добивката или загубата за годината, капиталот и коефициентот на покриеност.

Споредбено со тековната позиција на капиталот, добивката или загубата за годината, коефициентот на покриеност и солвентност со сопствениот капитал на 31 декември 2016 година и 31 декември 2015 година се презентирани во табелата подолу.

За годината завршена на 31 декември 2016

	Добивка за годината	Капитал и резерви	Потребно ниво на маргина на солвентност	Коефициент на покриеност	Промена на коефициент на покриеност
Тековна позиција на капиталот	28.679.517	310.804.353	127.554.958	244%	0%
Принос од вложувања (+200 п.п.)	29.090.846	311.215.682	127.554.958	245%	1%
Принос од вложувања (-200 п.п.)	28.268.188	310.393.024	127.554.958	243%	0%
5% зголемување на настанати штети	13.130.935	295.255.771	127.554.958	231%	-12%
5% намалување на настанати штети	44.228.098	326.352.934	127.554.958	256%	12%
2% зголемување на вкупните трошоци	21.678.809	303.803.645	127.554.958	239%	-4%
2% намалување на вкупните трошоци	35.680.224	317.805.060	127.554.958	249%	5%

За годината завршена на 31 декември 2015

	Добивка за годината	Капитал и резерви	Потребно ниво на маргина на солвентност	Коефициент на покриеност	Промена на коефициент на покриеност
Тековна позиција на капиталот	27.913.568	286.449.038	111.483.539	257%	
Принос од вложувања (+200 п.п.)	28.371.387	286.906.857	111.483.539	258%	1%
Принос од вложувања (-200 п.п.)	27.455.748	285.991.218	111.483.539	257%	0%
5% зголемување на настанати штети	13.443.742	271.979.212	111.483.539	244%	-13%
5% намалување на настанати штети	42.383.393	300.918.864	111.483.539	270%	13%
2% зголемување на вкупните трошоци	21.195.234	279.730.704	111.483.539	252%	-5%
2% намалување на вкупните трошоци	34.631.901	293.167.372	111.483.539	263%	6%

4. Сметководствени проценки и расудувања (продолжение)

(iii) *Анализа на сензитивност (продолжение)*

Најзначајно влијание врз (загубата)/добивката за годината, капиталот и коефициентот на покриеност има потенцијалната промена на настанатите штети и вкупните трошоци.

При извршувањето на овие анализи претпоставка е дека останатите фактори се константни, а се менува само една варијабла. Треба да се нагласи дека информациите презентирани во табелата погоре се подготвени со примена на детерминистички пристап, така да не постои корелација помеѓу клучните варијабли и анализата не може да се пренесе на нив.

Каде што се смета дека варијаблите се нематеријални, не е проценето влијанието на незначајните промени на овие варијабли. Одредени варијабли може да не бидат материјални во моментот, но доколку се промени нивото на материјалност на одредна варијабла, треба да се направи проценка на влијанието на таа варијабла во иднина.

5. Управување со ризикот од осигурување и финансискиот ризик

Цели на управување со ризикот и политики за намалување на ризикот од осигурување

Управувањето на Друштвото со ризикот од осигурување и финансискиот ризик се критични за работењето на Друштвото. За општите договори за осигурување целта е да се одберат средства чиј рок и износ при достасување ќе биде усогласен со очекуваните парични одливи по основ на настанатите штети по тие договори.

Главната осигурителна активност на Друштвото претпоставува ризик од загуба од лица или организации кои што се директно изложени на ризикот. Овие ризици може да се однесуваат на имот, обврска, здравје, незгода или останати ризици што може да произлезат од осигурани настани. Друштвото е изложено на неизвесноста поврзана со времето на настанување, зачестеноста и тежината на штетите што произлегуваат од тие договори. Друштвото исто така е изложено и на пазарен ризик преку осигурителните и инвестиционите активности.

Друштвото управува со ризиците од осигурување преку поставување на лимити за осигурување, процедури за одобрување на трансакции со нови производи или со кои се надминуваат поставените лимити, ценовни тарифи, централизирано управување со реосигурувањето и следење на вонредни настани.

Стратегија за запишување на полиси за осигурување

Стратегијата на Друштвото за запишување на полиси за осигурување е да се постигне дисперзија со што би се обезбедило избалансирано портфолио и кое се базира на големо портфолио со слични ризици во текот на повеќе години, со што се намалува променливоста на резултатот.

5. Управување со ризикот од осигурување и финансискиот ризик (продолжение)

Стратегија за запишување на полиси за осигурување (продолжение)

Стратегијата на Друштвото за запишување на полиси за осигурување е презентирана во годишниот деловен план во кој се утврдени класите за осигурување, територијата на дејствување, како и индустриските сектори во кои Друштвото е подготвено да осигурува. Сите општи договори за осигурување се по природа годишни и осигурителот има право да одбие обновување или продолжување на истите, како и промена на условите на договорот при неговото продолжување.

Стратегија за реосигурување

Друштвото реосигурува дел од ризиците за осигурување за да ја контролира својата изложеност кон загуби и за да ги заштити изворите на капитал. Друштвото склучува комбинација од пропорционални и непропорционални договори за реосигурување за да ја намали нето изложеноста, и тоа од типовите вишок на штети, квотно реосигурување и вишок на ризик. Исто така Друштвото купува и факултативно реосигурување во одредени специфични случаи.

Факултативните договори мора претходно да бидат посебно одобрени и трошоците по нив редовно се следат.

Договорите за реосигурување содржат кредитен ризик и таквите средства повратени од реосигурителите, се искажуваат по утврдување на загуба за обезвреднување како резултат не настанато признаено средство. Друштвото редовно ја следи финансиската состојба на реосигурителите и периодично ги проверува договорите со реосигурителите. Раководството на Друштвото ги определува минималните безбедносни критериуми за прифатливо реосигурување и следи дали при склучувањето на договорите за реосигурување истите се запазени. Исто така раководството на Друштвото редовно ја следи успешноста на програмата за реосигурување. Кредитниот ризик на реосигурувањето е подетално објаснет подолу во оваа белешка.

Усогласеност на средствата и обврските

Законот за супервизија на осигурувањето пропишува одредени лимити во однос на политиката за усогласување на средствата и обврските на Друштвото.

Друштвото активно управува со својата финансиска позиција користејќи пристап со кој се балансира квалитетот, дисперзија, ликвидноста и повратот на вложувањата, земајќи ги во предвид лимитите одредени во Законот за супервизија на осигурувањето. Главна цел е да се усогласат паричните текови на средствата и обврските.

5. Управување со ризикот од осигурување и финансискиот ризик (продолжение)

Усогласеност на средствата и обврските (продолжение)

Во табелата е презентирано усогласувањето на средствата со обврските согласно законските барања, во врска со средствата што ги покриваат техничките резерви:

Усогласеност на средствата и обврските

	2016	2015
Средства		
Депозити во банки кои имаат дозвола од НБРМ	164.666.410	159.066.410
Парични средства и средства на банкарски сметки	21.009.318	16.095.615
Хартии од вредност издадени од РМ или НБРМ -Записи	405.902.110	315.121.057
Должнички хартии од вредност со рок на достасување над една година	167.388.794	208.273.872
Акции и удели во инвестициски фондови	23.344.367	21.000.000
	782.310.999	719.556.954
Обврски (технички резерви)		
Резерви по договори за осигурување нето од делот на реосигурителот	418.450.013	396.166.962
Преносна премија нето од делот на реосигурителот	323.286.673	300.215.890
	741.736.686	696.382.852
Усогласеност на средствата и обврските	40.574.313	23.174.102

Согласно барањата на Законот за супервизија на осигурувањето, Друштвото е усогласено во поглед на вложувањата на средствата кои ги покриваат техничките резерви.

Одговорност кон трети лица

Карактеристики

Друштвото склучува договори за осигурување од одговорност кон трети лица. Согласно овие договори надомест се исплатува за претрпени повреди од физички лица, вклучувајќи вработени или трети лица. Главно оваа класа на осигурување се однесува на претрпени телесни повреди.

Времетраењето на процесот на исплата на штетата од датумот на пријавување на штета до датумот на разрешување на истата зависи од повеќе фактори како што се природата на покритието, условите на полисата како и тоа кој суд е надлежен според договорот.

Најголем дел од договорите за осигурување од одговорност кон трети лица не се предмет на значајна комплексност така да и крајниот исход е помалку неизвесен. Генерално овие договори резултираат со помала неизвесност во проценките.

Управување со ризикот

Управувањето со ризикот од договори за осигурување од одговорност кон трети лица се прави главно преку цената, дизајнот на производот, изборот на ризик, соодветна стратегија за инвестирање, проценка и реосигурување. Друштвото ги следи и реагира на промените на општите економски и комерцијални услови во опкружувањето во кое работи за да се осигура дека само оние ризици кои се во согласност со критериумите на Друштвото се предмет на осигурување.

Главен ризик во договорите за осигурување од одговорност кои резултираат со претрпени телесни повреди е трендот судовите да одредуваат високо ниво на надомест.

5. Управување со ризикот од осигурување и финансискиот ризик (продолжение)

Одговорност кон трети лица (продолжение)

Управување со ризикот (продолжение)

При утврдувањето на премијата Друштвото претпоставува дека трошоците ќе се зголемат пропорционално со крајно расположливите информации.

Клучните ризици поврзани со овие договори се поврзани со осигурувањето, конкуренцијата, искуството со штети и евентуалноста осигурениците да преувеличат или измислат штета.

Имот

Карактеристики

Друштвото склучува договори за осигурување на имот што се наоѓа на територијата на Република Македонија. Договорите за осигурување на имот до одредени лимити го заштитуваат осигуреникот од загуба или штета на нивниот имот.

Повратот на акционерите по основ на овие договори произлегува од вкупните наплатени премии од осигурениците намалени за износот на платени штети и трошоците на Друштвото.

Цел на Друштвото е да заработува приход од вложувања заради временската разлика помеѓу наплатата на премии и плаќањето на штети по основ на овој вид на осигурување.

Настанот што предизвикува штета на градежни објекти или друг имот најчесто се случува ненадејно (како што е пожар или кражба) при што причината за штета лесно се определува. Во овој случај штетата ќе биде брзо пријавена и може да биде разрешена без одлагање. Соодветно имотното осигурување се класификува како краткорочно, што значи дека зголемувањето на трошоците и повратот на вложувањето се од помало значење.

Управување со ризикот

Главните ризици поврзани со овие договори е ризикот од осигурување, ризикот од дејствувањата на конкуренцијата и искуството со штети (вклучувајќи го и променливото настанување на природни непогоди). Друштвото исто така е изложено и на ризик од осигурениците да ја преувеличат или измислат штетата. Ова во голема мерка објаснува зошто економските услови се во корекција со профитабилноста на портфолиото на договори за осигурување на имот.

Ризикот од овие осигурувања е ризикот Друштвото да наплати несоодветна премија за различните имоти што ги осигурува. Ризикот од секоја поодделна полиса ќе варира во зависност од повеќе фактори како што се локацијата, воспоставените сигурносни мерки и староста на имотот. За осигурувањето на домашен имот, се очекува голем број од имотите да бидат изложени на слични ризици. Меѓутоа, ова не важи за деловните објекти.

Голем број од деловните објекти претставуваат специфична комбинација на локација, вид на работење и воспоставени сигурносни мерки. Пресметката на премијата е пропорционална со ризикот овие полиси да бидат субјективни и со тоа и по ризични.

Друштвото го реосигурува ризикот пропорционално со задржување на ризикот до определен лимит кој е различен во зависност од типот на производот и територијата.

5. Управување со ризикот од осигурување и финансискиот ризик (продолжение)

Осигурување на возила

Карактеристики

Друштвото склучува договори за осигурување на возила на територијата на Република Македонија. Ова осигурување вклучува осигурување и на имот и одговорност кон трети лица и е краткорочно. Брзото плаќање го заштитува осигуреникот од загубата на вредноста на физичка штета на возилото и на имотот во моментот на случување на штетниот настан, предмет на одредени лимити или надминувања.

За разрешување на штетите во кои се претрпени телесни повреди е потребно повеќе време и се покомплексни за да се проценат. Овие видови на осигурување на моторни возила исто така покриваат и штети од одговорност кон трети лица и смртен случај или повреда.

Управување со ризикот

Генерално гледано овие штети се помалку комплексни и е потребно пократок период за да се разрешат, така што тие носат умерен ризик. Друштвото редовно ги следи трендовите и соодветно реагира на промените на надоместот за овој вид на повреди, судските парници и зачестеноста на пријавување на штети.

Зачестеноста на овие штети зависи од неповолните временски услови и бројот на пријавени штети е поголем во зимските месеци. Исто така тие зависат и од цената на горивото и економските активности, кои што влијаат на сообраќајните активности.

Друштвото го реосигурува ризикот пропорционално со задржување на ризикот до определен лимит кој е различен во зависност од типот на производот и територијата.

Здравствено осигурување

Карактеристики

Друштвото исто така склучува и договори за здравствено осигурување во Република Македонија.

Според овие договори се исплаќаат средства за покривање на медицински услуги и болнички трошоци во фиксен износ за секој ден поминат во болница од страна на осигуреникот.

Вообичаено осигуреникот е покриен само за дел од медицинските трошоци или му се исплаќа фиксен износ без оглед на реалните трошоци.

Управување со ризикот

Здравственото осигурување е примарно изложено на ризик од потребата за болнички третман. Друштвото управува со ризикот преку медицинско следење со цел да се осигури дека тековните премии се во согласност со здравствената состојба на осигуреникот и неговата фамилијарна медицинска историја.

Развој на штети

Друштвото нема презентирано информација за развојот на штети т.е споредба меѓу исплатените штети и резервата, првенствено поради тоа што тие типично се разрешуваат во рок од една година.

5. Управување со ризикот од осигурување и финансискиот ризик (продолжение)

Концентрација на ризикот од осигурување

Главен аспект на ризикот од осигурување со кој се соочува Друштвото е концентрацијата на ризик која може да постои доколку се случи одреден штетен настан кој би можел значително да влијае врз обврските на Друштвото. Ова може да произлезе од еден договор за осигурување или повеќе помали, но поврзани договори кои би можеле да предизвикаат значителни обврски за Друштвото. Важен аспект на концентрација на ризикот од осигурување е дека може да настане со кумулирање на ризиците од повеќе поодделни класи на осигурување.

Концентрација може да настане и кај многу сериозни, ретки настани, како што се природни катастрофи, како и кај настани кои се поврзани со одредени групи или територии.

(и) *Географска и секторска концентрација*

Ризиците на кои е изложено Друштвото се лоцирани во Република Македонија.

Раководството верува дека Друштвото не е изложено на значително концентрација кон ниедна група на осигуреници од социјален, професионален, старосен или друг аспект.

(ии) *Концентрација од многу сериозни, ретки настани*

Според нивната природа и настанување овие настани ретко се случуваат. Тие претставуваат сериозен ризик за Друштвото бидејќи случувањето на ваков настан, би имал значително негативно влијание врз паричните текови на Друштвото.

Друштвото управува со овие ризици на следните начини

Првенствено ризикот се управува преку склучување на соодветни договори за осигурување. Агентите за осигурување не смеат да склучат договор доколку очекуваните добивки не се пропорционални на ризикот.

Како второ, овој ризик се управува и преку склучување на договори за реосигурување. Друштвото склучува договори за реосигурување, како што се - вишок на штети, квотно реосигурување и вишок на ризик, како и целосно реосигурување кое обезбедува заштита од вкупниот ризик. Друштвото редовно ја следи програмата за реосигурување, како и трошоците и користите од истата.

Финансиски ризик

Друштвото е изложено на финансиски ризик преку финансиските средства, финансиските обврски, средствата од реосигурување, обврските за осигурување и реосигурување. Поконкретно, главен финансиски ризик е дека приливите по основ на финансиски средства нема да бидат доволни за да се подмират обврските кои произлегуваат од договорите за осигурување. Финансискиот ризик ги опфаќа ризикот од каматни стапки, валутниот ризик, ликвидносниот ризик и кредитниот ризик.

Цел на Друштвото е да ги усогласи обврките по основ на договорите за осигурување со средства со ист или сличен ризик. Ова му обезбедува на Друштвото сите достасани обврски редовно да ги исплаќа.

5. Управување со ризикот од осигурување и финансискиот ризик (продолжение)

(и) Каматен ризик

Изложеноста на Друштвото на каматен ризик првенствено произлегува од портфолиото на вложувања.

Според раководството на Друштвото најголем дел од осигурителните договори се краткорочни и каматниот ризик се намалува преку вложување во краткорочни депозити во банки.

Краткорочните обврски за осигурување и реосигурување не се директно осетливи на пазарните каматни стапки бидејќи се недисконтирани и се некаматносни.

Заеднички обврски

Друштвото има обврски кон Националното Биро за Осигурување во сооднос со учеството на Друштвото во штетите кои произлегуваат од осигурување на моторни возила, причинети од непознати сторители или неосигурани возила. Дополнително, Друштвото како и останатите друштва кои се вклучени на пазарот и вршат осигурување на моторни возила, е обврзано да учествува со дел во неисплатените штети кои произлегуваат од осигурувањето на моторни возила, во случај на ликвидирање на било кое осигурително друштво на пазарот, во согласност со Законот за супервизија на осигурувањето.

5. Управување со ризикот од осигурување и финансискиот ризик (продолжение)

Финансиски ризик (продолжение)

Каматен ризик (продолжение)

Каматен ризик

За годината завршена на 31 декември 2016

	Инструменти со фиксна каматна стапка							
	Вкупно	Инструменти со променлива каматна стапка	До 1 месец	1 до 3 месеци	3 месеци до 1 година	1 до 5 години	Повеќе од 5 години	Некаматносни
Средства	1.160.609.378	216.893.679	-	29.604.948	385.897.161	25.298.441	142.090.354	360.824.795
Финансиски вложувања во друштва во група - подружници, придружени друштва и заеднички контролирани ентитети	30.562.552	18.262.552	-	-	-	-	-	12.300.000
Финансиски вложувања расположливи за продажба	596.635.271	23.344.367	-	29.604.948	376.297.161	25.298.441	142.090.354	-
Депозити, заеми и останати пласмани	164.666.410	155.066.410	-	-	9.600.000	-	-	-
Дел за соосигурување и реосигурување во бруто техничките резерви	154.726.883	-	-	-	-	-	-	154.726.883
Побарувања од непосредни работи на осигурување	148.277.779	-	-	-	-	-	-	148.277.779
Побарувања од работи на соосигурување и реосигурување	5.596.663	-	-	-	-	-	-	5.596.663
Останати побарувања	13.308.117	-	-	-	-	-	-	13.308.117
Парични средства и парични еквиваленти	21.009.318	20.220.350	-	-	-	-	-	788.968
АВР	25.826.385	-	-	-	-	-	-	25.826.385
Обврски	996.494.979	-	-	-	-	-	-	996.494.979
Бруто технички резерви	896.463.569	-	-	-	-	-	-	896.463.569
Обврски од непосредни работи на осигурување	9.324.027	-	-	-	-	-	-	9.324.027
Обврски од работи на соосигурување и реосигурување	50.458.183	-	-	-	-	-	-	50.458.183
Останати обврски	40.249.200	-	-	-	-	-	-	40.249.200
Неусогласеност на средствата и обврските	164.114.399	216.893.679	-	29.604.948	385.897.161	25.298.441	142.090.354	(635.670.184)

САВА осигурување а.д. Скопје
Белешки кон финансиските извештаи за годината што завршува на 31 декември 2016 година

Каматен ризик

За годината завршена на 31 декември 2015

	Инструменти со фиксна каматна стапка							
	Вкупно	Инструменти со променлива каматна стапка	До 1 месец	1 до 3 месеци	3 месеци до 1 година	1 до 5 години	Повеќе од 5 години	Некаматоносни
Средства	1.130.454.153	203.742.186	-	25.920.353	298.800.704	156.464.667	51.809.205	393.717.038
Финансиски вложувања во друштва во група - подружници, придружени друштва и заеднички контролирани ентитети	29.847.173	17.547.173	-	-	-	-	-	12.300.000
Финансиски вложувања расположливи за продажба	544.394.929	21.000.000	-	25.920.353	289.200.704	156.464.667	51.809.205	-
Депозити, заеми и останати пласмани	159.103.615	149.503.615	-	-	9.600.000	-	-	-
Дел за соосигурување и реосигурување во бруто техничките резерви	172.226.772	-	-	-	-	-	-	172.226.772
Побарувања од непосредни работи на осигурување	153.859.717	-	-	-	-	-	-	153.859.717
Побарувања од работи на соосигурување и реосигурување	15.161.485	-	-	-	-	-	-	15.161.485
Останати побарувања	17.621.124	-	-	-	-	-	-	17.621.124
Парични средства и парични еквиваленти	16.095.615	15.691.398	-	-	-	-	-	404.217
АВР	22.143.723	-	-	-	-	-	-	22.143.723
Обврски	996.761.880	-	-	-	-	-	-	996.761.880
Бруто технички резерви	868.609.623	-	-	-	-	-	-	868.609.623
Обврски од непосредни работи на осигурување	2.148.320	-	-	-	-	-	-	2.148.320
Обврски од работи на соосигурување и реосигурување	90.557.600	-	-	-	-	-	-	90.557.600
Останати обврски	35.446.337	-	-	-	-	-	-	35.446.337
Неусогласеност на средствата и обврските	133.692.273	203.742.186	-	25.920.353	298.800.704	156.464.667	51.809.205	(603.044.842)

5. Управување со ризикот од осигурување и финансискиот ризик (продолжение)

Финансиски ризик (продолжение)

(iii) Кредитен ризик

Кредитниот ризик претставува сметководствена загуба што би била признаена доколку договорната странка не ги исполни договорените обврски. За да ја контролира изложеноста кон кредитниот ризик, Друштвото редовно врши кредитна проценка на финансиската состојба на овие странки.

Побарувања по основ на осигурување

Друштвото е изложено на кредитен ризик во случај кога осигурениците нема да ги исполнат своите финансиски обврски што произлегуваат од договорите за осигурување. Изложеноста на Друштвото изнесува максимално до износот на сметководствената вредност на побарувањата по основ на премија и останатите побарувања. Побарувањата по основ на премии се од голем број на клиенти и се на нормална комерцијална основа, така да концентрацијата на кредитен ризик е минимална. Друштвото редовно ги следи побарувањата по основ на премии, со што изложеноста кон лоши побарувања е контролирана.

Средства од реосигурување

Друштвото е изложено на кредитен ризик и преку средствата од реосигурување. Друштвото склучува договори за реосигурување со првокласни реосигурители и концентрацијата на ризик се избегнува преку следењето на политиката на Друштвото преку поставените лимити кои се ревидираат секоја година. Раководството на Друштвото редовно прави оценка на кредитоспособноста на реосигурителите за да може да ја ажурира стратегијата за реосигурување.

Финансиски инструменти

Управувањето со кредитен ризик на Друштвото во најголема мера е законски регулирано со видовите на дозволени вложувања и ограничување на истите. Друштвото управува со кредитниот ризик такашто вложува само во законски дозволени инструменти.

Сепак земајќи во предвид дека Друштвото вложува во орочени депозити во домашни банки, не се очекува некоја од договорените страни да не ги исполни обврските.

Друштвото редовно ја анализира наплатливоста на вложувањата расположливи-за- продажба и дадените заеми и доколку е потребно, одредува соодветна исправка на вредноста.

5. Управување со ризикот од осигурување и финансискиот ризик (продолжение)

Финансиски ризик (продолжение)

(ии) Кредитен ризик (продолжение)

Анализа на максимална изложеност на кредитен ризик

	Побарувања по основ на осигурување		Други побарувања		Финансиски вложувања расположливи за продажба		Орочени депозити и дадени заеми		Побарувања по основ на реосигурување	
	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015
Сметководствена вредност на побарувања за кои Друштвото има издвоено исправка на вредноста	206.107.498	192.455.103	166.407.509	165.755.216	2.755.000	44.820.925	650.000	650.000		
Исправка на вредност на побарувањата	(158.902.910)	(151.817.397)	(160.219.205)	(157.216.851)	(2.755.000)	(44.820.925)	(650.000)	(650.000)	-	-
Сметководствена вредност на побарувањата намалени за исправка на вредноста	47.204.588	40.637.706	6.188.304	8.538.365	-	-	-	-	-	-
Старосна структура на достасани побарувања за кои нема издвоено исправка на вредноста										
до 3 месеци	23.084.644	20.671.976	565.029	670.764	-	-	-	-	1.137.305	24.978
од 3 месеци до 12 месеци	-	-	14.347	-	-	-	-	-	24	21
над 12 месеци	-	-	310.645	310.472	-	-	-	-	219.202	219.588
Сметководствена вредност на достасани побарувања за кои Друштвото нема издвоено исправка на вредност	23.084.644	20.671.976	890.021	981.236	-	-	-	-	1.356.531	244.587
Недостасани побарувања за кои нема издвоено исправка на вредноста	77.988.547	92.550.035	6.229.792	8.101.523	596.635.271	544.394.929	164.666.410	159.103.615	4.240.132	14.916.898
Вкупна сметководствена вредност на побарувања со кредитен ризик пред исправката на вредноста	307.180.689	305.677.114	173.527.322	174.837.975	599.390.271	589.215.854	165.316.410	159.753.615	5.596.663	15.161.485
Вкупна исправка на вредност	(158.902.910)	(151.817.397)	(160.219.205)	(157.216.851)	(2.755.000)	(44.820.925)	(650.000)	(650.000)	-	-
Вкупна сметководствена вредност на побарувања со кредитен ризик намалени за исправката на вредноста	148.277.779	153.859.717	13.308.117	17.621.124	596.635.271	544.394.929	164.666.410	159.103.615	5.596.663	15.161.485

5. **Управување со ризикот од осигурување и финансискиот ризик (продолжение)***Финансиски ризик (продолжение)*(iii) *Валутен ризик*

Друштвото е изложено на валутен ризик преку трансакциите во странска валута и преку средствата и обврските во странска валута.

За да го избегне ризикот од негативното влијание на промената на девизните курсеви, Друштвото претежно има средства и обврски во евра. Денарот е врзан за еврото и монетарната проекција е дека девизниот курс на денарот во однос на еврото ќе биде стабилен.

Во табелите подолу е прикажана изложеноста на Друштвото на валутен ризик. Во табелите е презентирана сметководствената вредност на средствата и обврските, по валути.

Валутен ризик

За годината завршена на 31 декември 2016

	МКД	ЕУР	УСД	Вкупно
Финансиски вложувања во друштва во група - подружници, придружени друштва и заеднички контролирани ентитети	30.562.552	-	-	30.562.552
Финансиски вложувања расположливи за продажба	357.675.778	238.959.493	-	596.635.271
Депозити, заеми и останати пласмани	164.666.410	-	-	164.666.410
Дел за соосигурување и реосигурување во бруто техничките резерви	-	154.726.883	-	154.726.883
Побарувања од непосредни работи на осигурување	148.277.779	-	-	148.277.779
Побарувања од работи на соосигурување и реосигурување	4.549.185	1.047.478	-	5.596.663
Останати побарувања	11.545.481	1.748.055	14.581	13.308.117
Парични средства и парични еквиваленти	18.694.367	2.314.951	-	21.009.318
ABP	25.826.385	-	-	25.826.385
Вкупно средства	761.797.937	398.796.860	14.581	1.160.609.378
Бруто технички резерви	896.463.569	-	-	896.463.569
Обврски од непосредни работи на осигурување	9.324.027	-	-	9.324.027
Обврски од работи на соосигурување и реосигурување	48.083.701	2.374.482	-	50.458.183
Останати обврски	38.889.070	1.360.130	-	40.249.200
Вкупно обврски	992.760.367	3.734.612	-	996.494.979
Нето вредност	(230.962.429)	395.062.248	14.581	164.114.399

Валутен ризик (продолжение)

За годината завршена на 31 декември 2015

	МКД	ЕУР	УСД	Вкупно
Финансиски вложувања во друштва во група - подружници, придружени друштва и заеднички контролирани ентитети	29.847.173	-	-	29.847.173
Финансиски вложувања расположливи за продажба	329.236.975	215.157.954	-	544.394.929
Депозити, заеми и останати пласмани	159.103.615	-	-	159.103.615
Дел за соосигурување и реосигурување во бруто техничките резерви	-	172.226.772	-	172.226.772
Побарувања од непосредни работи на осигурување	153.859.717	-	-	153.859.717
Побарувања од работи на соосигурување и реосигурување	2.299.587	12.861.898	-	15.161.485
Останати побарувања	15.925.120	1.696.004	-	17.621.124
Парични средства и парични еквиваленти	16.026.567	69.048	-	16.095.615
АВР	22.143.723	-	-	22.143.723
Вкупно средства	728.442.477	402.011.676	-	1.130.454.153
Бруто технички резерви	868.609.623	-	-	868.609.623
Обврски од непосредни работи на осигурување	2.148.320	-	-	2.148.320
Обврски од работи на соосигурување и реосигурување	83.864.176	6.693.424	-	90.557.600
Останати обврски	34.882.346	563.991	-	35.446.337
Вкупно обврски	989.504.465	7.257.415	-	996.761.880
Нето вредност	(261.061.988)	394.754.261	-	133.692.273

5. Управување со ризикот од осигурување и финансискиот ризик (продолжение)*Финансиски ризик (продолжение)*

(ив)

Ризик на ликвидност

Ризикот на ликвидност претставува ризик дека Друштвото ќе се соочи со тешкотии при обезбедувањето на средства за да ги подмири обврските што произлегуваат од финансиските инструменти. Ризикот на ликвидност може да произлезе или од неможноста да се продадат финансиски средства во најкус можен рок по нивната објективна вредност; или неспособност на подмирување на обврските кои произлегуваат од договорите; или пак обврските за осигурување доспеале порано за исплата од очекуваното; или пак неспособност да генерира парични средства според предвидувањата.

Најголемото ризик од ликвидност со кој се соочува Друштвото се дневните барања за расположливите парични средства во однос на појавата на штети од договорите за осигурување.

Друштвото управува со ликвидноста преку политиката за ризик на ликвидност која определува што го сочинува ризикот на ликвидност за Друштвото; ги утврдува минималните фондови за да излезе во пресрет на итните барања; определува резервен план за финансирање на можните обврски; ги утврдува изворите на финансирање и настаните кои би го активирале планот; концентрацијата на извори на финансирање; известување за изложеноста на ризик од ликвидност и прегледување на политиката за ризик на ликвидност во однос на нејзината адекватност и во однос на околностите кои се менуваат.

Друштвото е должно да ја одржува својата ликвидност согласно Законот за супервизија на осигурувањето, врз основ на кој капиталот на осигурителното друштво кое се занимава со неживотно осигурување и/или пак реосигурување треба во секој момент да биде барем еднаков на бараната граница на солвентност, пресметана со користење на методот на премија или методот на штета, во зависност од тоа кој метод дава највисок износ.

Друштвото исто така има готовина во банки и други високо ликвидни средства во секој момент, за да се заштити од непотребна концентрација на ризикот и за да биде во можност да ги превземе обврските за плаќање како и потенцијалните обврски за плаќање како што достасуваат.

Анализа според достасаноста на финансиските средства и обврски

Анализата на финансиските средства и обврски на Друштвото во соодветни групи на достасување, според нивниот преостанат период до денот на нивната договорена достасаност е како што следи:

5. **Управување со ризикот од осигурување и финансискиот ризик (продолжение)**

Финансиски ризик (продолжение)

(и) *Ризик на ликвидност(продолжение)*

Ризик на ликвидност

За годината завршена на 31 декември 2016 е како што следи:

	До 1 месец	1-3 месеци	3-12 месеци	1-5 години	Над 5 години	Вкупно
Средства						
Финансиски вложувања во друштва во група - подружници, придружени друштва и заеднички контролирани ентитети	-	-	-	-	30.562.552	30.562.552
Финансиски вложувања расположливи за продажба	23.344.367	29.604.948	376.297.161	25.298.441	142.090.354	596.635.271
Депозити, заеми и останати пласмани	-	165.410	81.701.000	82.800.000	-	164.666.410
Дел за соосигурување и реосигурување во бруто техничките резерви	154.726.883	-	-	-	-	154.726.883
Побарувања од непосредни работи на осигурување	77.988.547	42.179.685	28.005.845	103.702	-	148.277.779
Побарувања од работи на соосигурување и реосигурување	4.240.132	1.137.304	25	219.202	-	5.596.663
Останати побарувања	9.579.533	624.201	323.901	2.780.482	-	13.308.117
Парични средства и парични еквиваленти	21.009.318	-	-	-	-	21.009.318
АВР	25.826.385	-	-	-	-	25.826.385
	<u>316.715.165</u>	<u>73.711.548</u>	<u>486.327.932</u>	<u>111.201.827</u>	<u>172.652.906</u>	<u>1.160.609.378</u>
Обврски						
Бруто технички резерви	-	896.463.569	-	-	-	896.463.569
Обврски од непосредни работи на осигурување	9.324.027	-	-	-	-	9.324.027
Обврски од работи на соосигурување и реосигурување	0	-	49.241.882	1.216.301	-	50.458.183
Останати обврски	33.307.435	-	-	6.941.765	-	40.249.200
	<u>42.631.462</u>	<u>896.463.569</u>	<u>49.241.882</u>	<u>8.158.066</u>	<u>-</u>	<u>996.494.979</u>
Рочна неусогласеност	<u>274.083.703</u>	<u>(822.752.021)</u>	<u>437.086.050</u>	<u>103.043.761</u>	<u>172.652.906</u>	<u>164.114.399</u>

5. **Управување со ризикот од осигурување и финансискиот ризик (продолжение)***Финансиски ризик (продолжение)**(ив) Ризик на ликвидност (продолжение)***Ризик на ликвидност**

За годината завршена на 31 декември 2015 е како што следи:

	До 1 месец	1-3 месеци	3-12 месеци	1-5 години	Над 5 години	Вкупно
Средства						
Финансиски вложувања во друштва во група - подружници, придружени друштва и заеднички контролирани ентитети	-	-	-	-	29.847.173	29.847.173
Финансиски вложувања расположливи за продажба	21.000.000	25.920.353	289.200.704	156.464.667	51.809.205	544.394.929
Депозити, заеми и останати пласмани	-	-	102.437.205	56.666.410	-	159.103.615
Дел за соосигурување и реосигурување во бруто техничките резерви	172.226.772	-	-	-	-	172.226.772
Побарувања од непосредни работи на осигурување	92.550.035	38.137.387	22.971.444	200.851	-	153.859.717
Побарувања од работи на соосигурување и реосигурување	14.916.898	24.977	22	219.588	-	15.161.485
Останати побарувања	9.491.647	1.486.665	1.537.782	5.105.030	-	17.621.124
Парични средства и парични еквиваленти	16.095.615	-	-	-	-	16.095.615
АВР	22.143.723	-	-	-	-	22.143.723
	348.424.690	65.569.382	416.147.157	218.656.546	81.656.378	1.130.454.153
Обврски						
Бруто технички резерви	-	868.609.623	-	-	-	868.609.623
Обврски од непосредни работи на осигурување	2.148.320	-	-	-	-	2.148.320
Обврски од работи на соосигурување и реосигурување	-	-	57.795.548	32.762.052	-	90.557.600
Останати обврски	29.152.079	-	-	6.294.258	-	35.446.337
	31.300.399	868.609.623	57.795.548	39.056.310	-	996.761.880
Рочна неусогласеност	317.124.291	(803.040.241)	358.351.609	179.600.236	81.656.378	133.692.273

5. Управување со ризикот од осигурување и финансискиот ризик (продолжение)

(в) Управување со капиталот

Друштвото е должно во секое време да располага со соодветен капитал во однос на обемот на работата и класите во рамките на неживотното осигурување и/или реосигурување, во било кое време најмалку во висина на нивото на маргината на солвентност.

Капиталот на Друштвото согласно законските барања е составен од основен и дополнителен капитал и е пресметан на следниот начин:

При пресметка на основниот капитал на Друштвото се земаат во предвид следните ставки:

- уплатен акционерски капитал со исклучок на уплатениот акционерски капитал од кумулативни приоритетни акции;
- резерви на друштвото (законски и статутарни) кои не произлегуваат од договорите за осигурување;
- пренесена нераспределена добивка;
- нераспределена добивка од тековната година (по одбивање на даноците и останати придонеси, како и дивидендата предвидена за исплата), доколку износот на добивка е потврден од овластен ревизор.

При пресметка на основниот капитал на Друштвото за осигурување следните ставки ќе се сметаат за одбитни

- сопствени акции кои ги поседува Друштвото за осигурување;
- долгорочни нематеријални средства;
- пренесена непокриена загуба и загуба од тековната година.

Согласно Законот за супервизија на осигурување, законски утврдениот капитал на Друштвото треба да биде барем еднаков на потребното ниво на маргина на солвентност и на гарантниот фонд од ЕУР 3.000.000.

Друштвото за осигурување е должно во резервите на сигурност да издвои најмалку една третина од остварената добивка искажана во годишната сметка, ако добивката не се користи за покривање на загубите од претходните години, се додека резервите на сигурност на Друштвото не достигнат најмалку 50% од остварената просечна премија на осигурување во последните две години, при што премиите од претходните години се зголемуваат за индексот на порастот на цените на мало, сметајќи ја и годината за која се распоредува остварената добивка.

6. ОБЈЕКТИВНА ВРЕДНОСТ

Табелата ја прикажува класификацијата на секоја класа на финансиски средства и обврски на Друштвото и нивната објективна вредност:

	Кредити и побарувања	Чувани до достасаност	Расположливи за продажба	Останата амортизирана набавна вредност	Вкупна сметководствена вредност	Објективна вредност
31 декември 2016						
Финансиски вложувања расположливи за продажба	-	-	596.635.271	-	596.635.271	596.635.271
Депозити, заеми и останати пласмани	164.666.410	-	-	-	164.666.410	164.666.410
Дел за соосигурување и реосигурување во бруто техничките резерви	154.726.883	-	-	-	154.726.883	154.726.883
Побарувања од непосредни работи на осигурување	148.277.779	-	-	-	148.277.779	148.277.779
Побарувања од работи на соосигурување и реосигурување	5.596.663	-	-	-	5.596.663	5.596.663
Останати побарувања	13.308.117	-	-	-	13.308.117	13.308.117
Парични средства и останати парични еквиваленти	21.009.318	-	-	-	21.009.318	21.009.318
Средства	507.585.170	-	596.635.271	-	1.104.220.441	1.104.220.441
Останати обврски	-	-	-	40.249.200	40.249.200	40.249.200
Обврски од непосредни работи на осигурување	-	-	-	9.324.027	9.324.027	9.324.027
Обврски	-	-	-	49.573.227	49.573.227	49.573.227
31 декември 2015						
Финансиски вложувања расположливи за продажба	-	-	544.394.929	-	544.394.929	544.394.929
Депозити, заеми и останати пласмани	159.103.615	-	-	-	159.103.615	159.103.615
Дел за соосигурување и реосигурување во бруто техничките резерви	172.226.772	-	-	-	172.226.772	172.226.772
Побарувања од непосредни работи на осигурување	153.859.717	-	-	-	153.859.717	153.859.717
Побарувања од работи на соосигурување и реосигурување	15.161.485	-	-	-	15.161.485	15.161.485
Останати побарувања	17.621.124	-	-	-	17.621.124	17.621.124
Парични средства и останати парични еквиваленти	16.095.615	-	-	-	16.095.615	16.095.615
Средства	534.068.328	-	544.394.929	-	1.078.463.257	1.078.463.257
Останати обврски	-	-	-	35.446.337	35.446.337	35.446.337
Обврски од непосредни работи на осигурување	-	-	-	2.148.320	2.148.320	2.148.320
Обврски	-	-	-	37.594.657	37.594.657	37.594.657

7. Оперативни сегменти

Продукти, услуги и главни потрошувачи

Основна дејност на Друштвото е неживотно осигурување, а најзначајни активности на Друштвото се осигурување од незгоди, осигурување на моторни возила, осигурување од пожар, туристичко осигурување, осигурување на домаќинства, како и осигурување на имот. Во овие области на компанијата нуди широк асортиман на производи, за покривање на зголемената побарувачка на пазарот на осигурување во Република Македонија.

Приходот на Друштвото е составен од приходи од премија за осигурување, приходи од вложувања и приходи од реосигурители.

Фирмата нуди услуги за осигурување на некои од најголемите локални компании во областа на производство и дистрибуција на енергија, производство, транспорт и логистика, како и финансиски услуги.

Географски области

При презентирање на информациите врз основа на географските области, приходот се прикажува врз основа на географската локација на потрошувачите, а средствата се прикажуваат врз основа на географската локација на средствата.

Приход од сегменти

Приходот од сегменти се состои од бруто приход од премија за осигурување, приходи од провизии и надомести и финансиски приход.

	Република Македонија	Остаток од Европа	Вкупно
2016			
Приходи од бруто премија од осигурување	751.534.355	-	751.534.355
Финансиски приход	20.566.448	-	20.566.448
Приходи од надоместоци од реосигурители	-	8.474.047	8.474.047
Нетековни средства *	157.708.521	-	157.708.521
2015			
Приходи од бруто премија од осигурување	702.947.902	-	702.947.902
Финансиски приход	22.890.959	-	22.890.959
Приходи од надоместоци од реосигурители	-	9.243.420	9.243.420
Нетековни средства *	159.755.724	-	159.755.724

* Ги вклучува и недвижностите и опремата и нематеријалните средства

8. ЗАРАБОТЕНА ПРЕМИЈА (НЕТО ПРИХОДИ ОД ПРЕМИЈА)

Анализа на остварени премии со состојба 31 декември 2016:

	Бруто полисирана премија	Пренесена премија во реосигурување и соосигурување(-)	Промена во бруто резерви за преносна премија (+/-)	Промена во резерви за преносна премија за делот на реосигурување и соосигурување (+/-)	Нето приходи од премија за осигурување
1 Осигурување од незгода	66.916.186	(754.616)	(3.219.487)	594.749	63.536.832
2 Здравствено осигурување	1.260.425	-	24.907	-	1.285.332
3 Моторни возила(каско)	107.882.607	(516.224)	(6.912.749)	-	100.453.634
4 Шински возила(каско)	-	-	-	-	-
5 Воздухоплови	-	-	-	-	-
6 Пловни објекти	182.178	-	(12.052)	-	170.126
7 Стока во превоз	3.250.038	(179.705)	(167.125)	-	2.903.208
8 Имот од пожар	64.428.712	(24.806.659)	6.228.810	(2.200.508)	43.650.355
9 Други осигурувања на имот	83.113.356	(25.772.518)	(5.305.635)	3.953.559	55.988.762
10 Одговорност-моторни возила	383.380.586	(13.120.037)	(13.383.097)	-	356.877.452
11 Одговорност-воздухоплови	-	-	-	-	-
12 Одговорност-пловни објекти	765.698	-	86.444	-	852.142
13 Општа одговорност	7.083.632	(1.526.177)	2.896.245	(4.053.242)	4.400.458
14 Осигурување на кредити	-	-	-	-	-
15 Осигурување на гаранции	47.856	-	11.327	-	59.183
16 Финансиски загуби	2.616.544	(825.654)	891.986	(430.800)	2.252.076
17 Правна заштита	-	-	-	-	-
18 Туристичка помош	30.606.537	(407.807)	(2.394.363)	320.248	28.124.615
Вкупно премии	751.534.355	(67.909.397)	(21.254.789)	(1.815.994)	660.554.175

8. ЗАРАБОТЕНА ПРЕМИЈА (НЕТО ПРИХОДИ ОД ПРЕМИЈА) (продолжение)

Анализа на остварени премии со состојба 31 декември 2015:

	Бруто полисирана премија	Пренесена премија во реосигурување и соосигурување(-)	Промена во бруто резерви за преносна премија (+/-)	Промена во резерви за преносна премија за делот на реосигурување и соосигурување (+/-)	Нето приходи од премија за осигурување
1 Осигурување од незгода	52.453.492	-	2.602.343	-	55.055.835
2 Здравствено осигурување	1.366.347	-	128.691	-	1.495.038
3 Моторни возила(каско)	94.010.109	(582.785)	(30.708)	-	93.396.616
4 Шински возила(каско)	-	-	-	-	-
5 Воздухоплови	-	-	-	-	-
6 Пловни објекти	155.023	-	17.722	-	172.745
7 Стока во превоз	2.481.686	(198.463)	71.478	-	2.354.701
8 Имот од пожар	62.320.630	(30.993.801)	(6.353.345)	1.533.618	26.507.102
9 Други осигурувања на имот	95.896.974	(25.236.704)	(4.910.109)	(1.065.744)	64.684.417
10 Одговорност-моторни возила	353.808.951	(12.799.461)	(3.592.784)	-	337.416.706
11 Одговорност-воздухоплови	-	-	-	-	-
12 Одговорност-пловни објекти	914.117	-	(139.019)	-	775.098
13 Општа одговорност	11.873.524	(7.512.696)	(376.143)	1.148.017	5.132.702
14 Осигурување на кредити	-	-	-	-	-
15 Осигурување на гаранции	88.066	-	1.282	-	89.348
16 Финансиски загуби	3.801.821	(1.589.221)	(967.633)	306.763	1.551.730
17 Правна заштита	-	-	-	-	-
18 Туристичка помош	23.777.162	-	(446.758)	-	23.330.404
Вкупно премии	702.947.902	(78.913.131)	(13.994.983)	1.922.654	611.962.442

9. НАСТАНАТИ ШТЕТИ (НЕТО ТРОШОЦИ ЗА ШТЕТИ)

Анализа на настанати штети со состојба 31 декември 2016:

		Вкупно ликвидирани штети	Приходи од регресни побарувања (-)	Учество на реосигурителите во ликвидираните штети (-)	Промени на бруто резервираните штети (+/-)	Промена во резервираните штети за делот на реосигурувањето (+/-)	Нето
1	Осигурување од незгода	25.634.880	(50.441)	-	140.399	-	25.724.838
2	Здравствено осигурување	112.728	-	-	(148.762)	-	(36.034)
3	Моторни возила(каско)	65.261.625	(3.447.059)	-	(6.171.200)	-	55.643.366
4	Шински возила(каско)	-	-	-	-	-	-
5	Воздухоплови	-	-	-	-	-	-
6	Пловни објекти	-	-	-	809.546	-	809.546
7	Стока во превоз	361.352	-	-	55.856	-	417.208
8	Имот од пожар	14.393.518	-	(28.173)	(2.443.101)	2.918	11.925.162
9	Други осигурувања на имот	44.799.862	(4.629)	(2.794.844)	(6.588.935)	(399.372)	35.012.082
10	Одговорност-моторни возила	136.222.769	(4.577.871)	-	42.704.249	-	174.349.147
11	Одговорност-воздухоплови	-	-	-	-	-	-
12	Одговорност-пловни објекти	-	-	-	-	-	-
13	Општа одговорност	11.135.715	(1.823.310)	(8.850.449)	(20.560.976)	16.080.349	(4.018.671)
14	Осигурување на кредити	-	-	-	-	-	-
15	Осигурување на гаранции	-	-	-	-	-	-
16	Финансиски загуби	559.193	-	-	-	-	559.193
17	Правна заштита	-	-	-	-	-	-
18	Туристичка помош	11.783.710	-	-	(277.354)	-	11.506.356
	Вкупно	310.265.352	(9.903.310)	(11.673.466)	7.519.722	15.683.895	311.892.193

9. НАСТАНАТИ ШТЕТИ (НЕТО ТРОШОЦИ ЗА ШТЕТИ) (продолжение)

Анализа на настанати штети со состојба 31 декември 2015:

		Вкупно ликвидирани штети	Приходи од регресни побарувања (-)	Учество на реосигурителите во ликвидирани штети (-)	Промена на бруто резервираните штети (+/-)	Промена во резервираните штети за делот на реосигурувањето (+/-)	Нето
1	Осигурување од незгода	19.125.914	(284.969)	-	2.056.886	-	20.897.831
2	Здравствено осигурување	333.707	-	-	29.321	-	363.028
3	Моторни возила(каско)	57.487.454	(1.202.024)	-	(5.238.216)	-	51.047.214
4	Шински возила(каско)	-	-	-	-	-	-
5	Воздухоплови	-	-	-	-	-	-
6	Пловни објекти	-	-	-	-	-	-
7	Стока во превоз	58.599	-	-	186.892	-	245.491
8	Имот од пожар	23.365.345	-	(12.410.082)	1.682.614	8.189.973	20.827.850
9	Други осигурувања на имот	43.066.109	(987.444)	(9.585.730)	1.543.272	(213.561)	33.822.646
10	Одговорност-моторни возила	136.318.055	(4.978.907)	-	21.093.914	-	152.433.062
11	Одговорност-воздухоплови	-	-	-	-	-	-
12	Одговорност-пловни објекти	-	-	-	-	-	-
13	Општа одговорност	12.393.909	-	(9.347.145)	(23.367.053)	17.336.571	(2.983.718)
14	Осигурување на кредити	-	-	-	-	-	-
15	Осигурување на гаранции	-	-	-	-	-	-
16	Финансиски загуби	8.939	-	-	-	-	8.939
17	Правна заштита	-	-	-	-	-	-
18	Туристичка помош	10.173.801	(13.573)	-	1.506.035	-	11.666.263
	Вкупно	302.331.832	(7.466.917)	(31.342.957)	(506.335)	25.312.983	288.328.606

САВА осигурување а.д. Скопје
Белешки кон финансиските извештаи за годината што завршува на 31 декември 2016 година

9. НАСТАНАТИ ШТЕТИ (НЕТО ТРОШОЦИ ЗА ШТЕТИ) (продолжение)

Основни коефициенти на работењето

		бруто меродавен коефициент		бруто трошковен коефициент		Бруто комбиниран коефициент (збир од меродавен и трошковен коефициент)		Бруто штетен коефициент	
		2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016
1	Осигурување од незгода	38,0%	40,4%	39,6%	41,6%	77,5%	82,0%	35,9%	38,2%
2	Здравствено осигурување	24,3%	-2,8%	34,0%	40,6%	58,3%	37,8%	24,4%	8,9%
3	Моторни возила(каско)	54,3%	55,1%	39,3%	41,3%	93,6%	96,4%	59,9%	57,3%
4	Шински возила(каско)	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
5	Воздухоплови	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
6	Пловни објекти	0,0%	475,9%	34,1%	40,1%	34,1%	515,9%	0,0%	0,0%
7	Стока во превоз	9,6%	13,5%	42,5%	40,9%	52,1%	54,5%	2,4%	11,1%
8	Имот од пожар	44,8%	16,9%	38,6%	42,0%	83,4%	58,9%	37,5%	22,3%
9	Други осигурувања на имот	47,9%	49,1%	34,8%	41,6%	82,8%	90,7%	43,9%	53,9%
10	Одговорност-моторни возила	43,5%	47,1%	40,8%	41,0%	84,3%	88,1%	37,1%	34,3%
11	Одговорност-воздухоплови	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
12	Одговорност-пловни објекти	0,0%	0,0%	35,1%	40,2%	35,1%	40,2%	0,0%	0,0%
13	Општа одговорност	-95,4%	-112,7%	43,1%	36,3%	-52,3%	-76,4%	104,4%	131,5%
14	Осигурување на кредити	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
15	Осигурување на гаранции	0,0%	0,0%	40,7%	41,2%	40,7%	41,2%	0,0%	0,0%
16	Финансиски загуби	0,3%	15,9%	28,0%	39,0%	28,4%	54,9%	0,2%	21,4%
17	Правна заштита	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
18	Туристичка помош	50,0%	40,8%	46,0%	41,3%	96,0%	82,1%	42,7%	38,5%
	Неживотно осигурување	42,7%	42,2%	39,6%	41,2%	82,3%	83,4%	41,9%	40,0%

10. ПРИХОДИ ОД ВЛОЖУВАЊА

	2016	2015
Приходи од камати од депозити во банки	3.480.445	4.547.138
Приходи од камати од Гарантен фонд	632.723	660.056
Приходи од камати по обврзници	15.668.787	16.047.708
Капитална добивка од продажба на акции и удели	429.038	536.124
Позитивни курсни разлики	354.479	1.094.902
Останати приходи од камати	976	5.031
Вкупно	20.566.448	22.890.959

11. ОСТАНАТИ ОСИГУРИТЕЛНО ТЕХНИЧКИ ПРИХОДИ

	2016	2015
Приходи од Гарантен фонд по регресни побарувања	5.015.288	5.958.725
Приходи за услужни штети	278.247	193.928
Останати осигурително технички приходи	2.572.751	2.744.808
Вкупно	7.866.286	8.897.461

12. ОСТАНАТИ ПРИХОДИ

	2016	2015
Отпис на останати обврски	-	2.621.046
Приходи од камати по задоцнети плаќања	18.019.267	1.529.026
Останати приходи	3.949.231	2.164.864
Вкупно	21.968.498	6.314.936

13. НЕТО ТРОШОЦИ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ОСИГУРУВАЊЕТО

	2016	2015
Трошоци за стекнување	175.587.122	159.646.062
Трошоци за провизија	58.138.217	47.052.471
Останати трошоци за стекнување	121.306.690	108.665.758
Трошоци за вработени во продажна мрежа	92.661.077	82.833.516
Трошоци за маркетинг	20.384.608	17.839.845
Трошоци за репрезентација	5.791.892	5.339.609
Трошоци за печатење обрасци	2.469.113	2.652.788
Промена во одложени трошоци за стекнување	(3.857.785)	3.927.833
Административни трошоци	123.132.491	118.246.426
Амортизација на материјални средства кои служат за вршење на дејноста	11.297.205	11.759.049
Трошоци за вработените	51.130.475	44.816.557
Трошоци за услуги на физички лица кои не вршат дејност	1.390.244	2.047.928
Останати административни трошоци	59.314.567	59.622.892
Закупнина	14.800.756	17.003.584
Трошоци за телекомуникации	7.802.934	7.297.983
Професионални и интелектуални услуги	10.922.834	8.183.748
Трошоци за енергија	3.427.062	3.634.413
Банкарски услуги, платен промет	2.146.610	1.803.849
Трошоци за услуги за одржување	5.167.066	3.822.071
Трошоци за обезбедување	1.554.088	1.521.072
Административни такси	623.729	2.436.298
Трошоци за канцелариски и потрошен материјал	1.921.908	1.583.518
Отпис на ситен инвентар	1.246.905	1.663.990
Трошоци за потрошено гориво и топлотна енергија	1.226.272	1.170.554
Трошоци за надомест на службени патувања	2.905.319	2.226.037
Трошоци за стручно усовршување	923.632	846.760
Останати трошоци	4.645.452	6.429.015
Вкупно	298.719.613	277.892.488

Трошоците за вработените се искажани на позициите трошоци за вработени во продажна мрежа и трошоци за вработени. Ги опфаќаат платите на вработените, регрес, отпремнина и други лични примања.

14. ТРОШОЦИ ОД ВЛОЖУВАЊА

	2016	2015
Реализирани загуби од продажба на вложувања - капитална загуба	-	140.057
Негативни курсни разлики	790.918	669.896
Вкупно	790.918	809.953

15. ОСТАНАТИ ОСИГУРИТЕЛНО ТЕХНИЧКИ ТРОШОЦИ

	2016	2015
Противпожарен придонес и придонес за безбедност во обраќајот	14.244.449	13.016.917
Трошоци за неосигурани возила	11.479.926	11.072.967
Останати трошоци за осигурување	12.901.844	11.115.940
Вкупно	38.626.219	35.205.824

16. ДРУГИ РАСХОДИ

	2016	2015
Попусти при плаќање во готово	22.904.307	18.227.029
Расходи за камата за задоцнето плаќање	6.962	64
Останати финансиски и други расходи	2.619.729	1.965.708
Загуба/Ослободување на загуба од обезвреднување на останати побарувања освен премија на осигурување	1.957.632	(774.311)
Останати расходи	44.048	73.324
Вкупно	27.532.678	19.491.814

17. ЗАРАБОТУВАЧКА ПО АКЦИЈА

Пресметката на основната/разводната заработка по акција на 31 декември 2016 година е направена врз основа на добивката за годината која им припаѓа на имателите на обични акции во износ од МКД 28.679.517 (нето добивка за 2015: МКД 27.913.568) и пондерираниот просечен број на обични акции во текот на годината завршена на 31 декември 2016 година од 18.326.

Добивка расположива за имателите на обичните акции

	2016	2015
Нето добивка која им припаѓа на имателите на обични акции	28.679.517	27.913.568

Пондериран просечен број на обични акции

Број на акции

Издадени обични акции на 1 јануари	18.326	18.326
Издадени во текот на годината	-	-
Пондериран просечен број на обични акции на 31 декември	18.326	18.326

Основна/разводната добивка по акција (денари)	1.565	1.523
--	--------------	--------------

18. ДАНОК НА ДОБИВКА

	2016	2015
Данок на добивка	3.647.887	3.502.927
Вкупно	3.647.887	3.502.927
Бруто добивка	32.327.404	31.416.495
Пресметан данок по стапка од 10%	3.232.740	3.141.650
Зголемување за непризнати расходи за даночни цели	1.076.281	709.829
Намалени за даночен кредит	(661.134)	(348.552)
Данок од добивка по ефективна каматна стапка од 11,28% (2015: 11,15%)	3.647.887	3.502.927

19. НЕМАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА

Промени во нематеријалните средстав во текот на 2016 и 2015 година:

	Софтвер и лиценци	Инвестиции во тек и аванси	Вкупно
Набавна вредност			
На 1 јануари 2015	122.701.101	-	122.701.101
Набавки	1.344.664	117.575	1.462.239
На 31 декември 2015	124.045.765	117.575	124.163.340
На 1 јануари 2016	124.045.765	117.575	124.163.340
Набавки	3.545.650	-	3.545.650
Отпис	-	-	-
На 31 декември 2016	127.591.415	117.575	127.708.990
Амортизација			
На 1 јануари 2015	109.085.236	-	109.085.236
Амортизација за годината	5.055.234	-	5.055.234
Отпис	-	-	-
На 31 декември 2015	114.140.470	-	114.140.470
На 1 јануари 2016	114.140.470	-	114.140.470
Амортизација за годината	5.143.761	-	5.143.761
На 31 декември 2016	119.284.231	-	119.284.231
Неотпишана вредност			
На 1 јануари 2015	13.615.865	-	13.615.865
На 31 декември 2015	9.905.295	117.575	10.022.870
На 1 јануари 2016	9.905.295	117.575	10.022.870
На 31 декември 2016	8.307.184	117.575	8.424.759

20. ЗЕМЈИШТЕ, НЕДВИЖНОСТИ И ОПРЕМА

Промени во недвижностите и опремата во текот на 2016 и 2015 година:

	Објекти за дејност	Објекти кои не се наменети за основна дејност	Инвестиции во тек и аванси	Опрема	Вкупно
Набавна вредност					
На 1 јануари 2015	256.059.578	3.810.302	-	42.286.473	302.156.353
Набавки	-	-	-	5.136.454	5.136.454
Отпис/отуѓување	-	(2.047.950)	-	(2.533.127)	(4.581.077)
На 31 декември 2015	256.059.578	1.762.352	-	44.889.800	302.711.730
На 1 јануари 2016	256.059.578	1.762.352	-	44.889.800	302.711.730
Набавки	-	1.595.659	-	5.704.352	7.300.011
Отпис/отуѓување	-	(1.595.659)	-	(563.616)	(2.159.275)
На 31 декември 2016	256.059.578	1.762.352	-	50.030.536	307.852.466
Исправка					
На 1 јануари 2015	115.881.492	1.762.352	-	31.048.053	148.691.897
Амортизација за годината	1.974.581	-	-	4.729.234	6.703.815
Отпис/отуѓување	-	-	-	(2.416.836)	(2.416.836)
На 31 декември 2015	117.856.073	1.762.352	-	33.360.451	152.978.876
На 1 јануари 2016	117.856.073	1.762.352	-	33.360.451	152.978.876
Амортизација за годината	1.974.581	-	-	4.178.863	6.153.444
Отпис/отуѓување	-	-	-	(563.616)	(563.616)
На 31 декември 2016	119.830.654	1.762.352	-	36.975.698	158.568.704
Неотпишана вредност					
На 1 јануари 2015	140.178.086	2.047.950	-	11.238.420	153.464.456
На 31 декември 2015	138.203.505	-	-	11.529.349	149.732.854
На 1 јануари 2016	138.203.505	-	-	11.529.349	149.732.854
На 31 декември 2016	136.228.924	-	-	13.054.838	149.283.762

21. ФИНАНСИСКИ ВЛОЖУВАЊА ВО ДРУШТВА ВО ГРУПА - ПОДРУЖНИЦИ, ПРИДРУЖЕНИ ДРУШТВА И ЗАЕДНИЧКИ КОНТРОЛИРАНИ ЕНТИТЕТИ

	% на учество	2016	2015
А. Вложувања во подружници			
Вложувања во Сава Стејшн	100,00%	12.300.000	12.300.000
Вкупно		<u>12.300.000</u>	<u>12.300.000</u>
Б. Вложувања во заеднички контролирани ентитети			
Вложувања во Гарантен фонд		18.262.552	17.547.173
Вкупно		<u>18.262.552</u>	<u>17.547.173</u>
Вкупно финансиски пласмани (А+Б)		<u>30.562.552</u>	<u>29.847.173</u>

На 02 јануари 2015 година, Друштвото вложи 12.300.000 денари како основачки влог во нов субјект, Сава Стејшн ДООЕЛ Скопје. Основната дејност на новата подружница е техничко испитување и анализа на моторни возила.

Вложување во Гарантниот фонд претставува депозит за членување во согласност со барањата на Законот за супервизија на осигурувањето на Република Македонија. Националното биро за Осигурување е непрофитна организација основана од страна на сите домашни осигурителни компании чија цел е да го заштити интересот на нејзините членови при меѓународното осигурување на моторни возила и да ги претставува членовите пред меѓународните осигурителни компании. Депозитите на членовите се чуваат на посебна сметка во банка и Бирото е обврзано да не ги вложува и да го врати депозитот на секој член при престанување на нивното работење со осигурување на моторни возила.

22. ФИНАНСИСКИ ВЛОЖУВАЊА РАСПОЛОЖЛИВИ ЗА ПРОДАЖБА

		2016	2015
А. Вложувања во должнички хартии од вредност			
Државни хартии од вредност со рок на доспевање до 1 год.		405.902.109	315.121.057
Државни хартии од вредност со рок на доспевање над 1 год.		167.388.795	208.273.872
Акции и удели во инвестициски фондови		23.344.367	21.000.000
Вкупно		<u>596.635.271</u>	<u>544.394.929</u>
Б. Вложувања во акции кои немаат активен пазар			
Табак АД Охрид	под 5%	2.160.000	2.160.000
Интернационал НИК АД Скопје	под 5%	-	42.065.925
Градинар АД	под 5%	595.000	595.000
Вкупно		<u>2.755.000</u>	<u>44.820.925</u>
Оштетување на вложувања во акции кои не котираат на официјален пазар		(2.755.000)	(44.820.925)
Вкупно		<u>-</u>	<u>-</u>
Вкупно вложувања расположливи за продажба		<u>596.635.271</u>	<u>544.394.929</u>

Вложувањата во обврзници се усогласени според последната пазарна цена на овие обврзници добиена од извештајот на Македонска берза која важела на датумот на билансот на состојба, при што разликата до објективната вредност е признаена во билансот на состојба како ревалоризациона резерва.

23. ДЕПОЗИТИ, ЗАЕМИ И ОСТАНАТИ ПЛАСМАНИ

	2016	2015
Орочени депозити во домашни банки	164.666.410	159.066.410
Дадени заеми	650.000	687.205
	<u>165.316.410</u>	<u>159.753.615</u>
Исправка на вредноста на дадените заеми	(650.000)	(650.000)
Вкупно	<u>164.666.410</u>	<u>159.103.615</u>

24. ПОБАРУВАЊА ОД НЕПОСРЕДНИ РАБОТИ НА ОСИГУРУВАЊЕ

	2016	2015
Побарувања произлезени од договори за осигурување	294.821.878	295.046.291
Побарувања од посредници	12.358.811	10.630.823
Вкупно побарувања	<u>307.180.689</u>	<u>305.677.114</u>
Исправка на вредноста на побарувањата	(151.388.881)	(145.509.647)
Исправка на вредноста на побарувањата од застапници во осигурувањето	(7.514.029)	(6.307.750)
Вкупно исправка на вредност на побарувањата	<u>(158.902.910)</u>	<u>(151.817.397)</u>
Вкупно	<u>148.277.779</u>	<u>153.859.717</u>

Движењето на посебната резерва за побарувањата и исправката на вредноста на побарувањата произлезени од договори за осигурување во текот на годината се како што следи:

	2016	2015
На 1 јануари	151.817.397	215.367.232
Дополнителна исправка на вредност во добивката или загубата	12.795.216	19.261.166
Намалување на исправка поради траен отпис на побарувања	(192.607)	(66.066.451)
Ослободување на исправка на вредност	(5.517.096)	(16.744.551)
На 31 декември	<u>158.902.910</u>	<u>151.817.397</u>

25. ОСТАНАТИ ПОБАРУВАЊА

	2016	2015
Побарувања за аванси, депозити и кауции	349.041	300.590
Побарувања по основ на камати	14.951.471	14.721.578
Други побарувања од вработени	432.408	338.561
Побарувања по основ на регрес	9.543.510	10.224.801
Останати побарувања од непосредни работи на осигурување	4.447.547	7.343.945
Останати побарувања	143.803.344	141.908.499
Вкупно бруто останати побарувања	173.527.321	174.837.974
Исправка на вредност на побарувања по основ на камати	(10.060.607)	(10.060.607)
Исправка на вредност на побарувања по основ на регрес	(8.307.311)	(8.659.337)
Исправка на вредност на останати побарувања	(141.851.286)	(138.496.906)
Вкупно исправка на вредност на останати побарувања	(160.219.204)	(157.216.850)
Вкупно нето вредност на останати побарувања	13.308.117	17.621.124

Движењето на исправката на вредност е како што следи:

	2016	2015
На 1 јануари	157.216.850	158.262.592
Дополнителна исправка на вредност на останати побарувања	32.943.205	456.431
Дополнителна исправка на вредност на регресни побарувања	358.412	791.573
Ослободување на исправката на вредност	(30.299.263)	(2.022.315)
Отпис	-	(271.431)
На 31 декември	160.219.204	157.216.850

26. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ОСТАНАТИ ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ

	2016	2015
Денарски сметки во комерцијални банки	17.917.695	15.646.064
Благајна	788.968	404.217
Девизни сметки	2.302.655	45.334
Вкупно	21.009.318	16.095.615

27. КАПИТАЛ И РЕЗЕРВИ

Акционерски капитал

<i>Во број на акции</i>	Обични акции	
	2016	2015
На 1 јануари - целосно платени	18.326	18.326
Зголемување	-	-
На 31 декември - целосно платени	18.326	18.326

На 31 декември 2016 година одобрениот акционерски капитал се состои од 18,326 (2015: 18.326) обични акции. Имателите на обични акции имаат право на дивиденда кога ќе биде објавена и имаат право на глас на Собрание на Друштвото за еквивалент од една обична акција. Сите акции носат право на сразмерно учество во поделбата на остатокот на стечајната, односно ликвидационата маса.

Акционерската структура на Друштвото е:

	Број на акции	% на учество
Позаваровалница САВА дд Словенија	16.940	92,44%
Премиум инвест ДООЕЛ Скопје	596	3,25%
Останати помали акционери (под 5%)	790	4,31%
	18.326	100,00%

Резерви на сигурност

Според Законот за супервизија во осигурувањето, Друштвото треба да пресметува и издвојува една третина од нето добивката за годината за резерви на сигурност (доколку добивката не се користи за покривање на загуби од претходни години), се додека нивото на резервите не достигне износ кој е најмалку еднаков на 50% од остварената просечна премија на осигурување во последните две години, при што премиите од претходните години се зголемуваат за индексот на порастот на цените на мало, сметајќи ја и годината за која се распоредува остварената добивка.

Резервите на сигурност се наменети за покривање на обврските од договорите за осигурување во подолг временски период.

Ревалоризациона резерва

Ревалоризационата резерва за финансиски средства расположливи за продажба го вклучува кумулативниот нето ефект од промените во објективната вредност на вложувањата расположливи за продажба се до моментот на нивното депризнавање или оштетување.

САВА осигурување а.д. Скопје

Белешки кон финансиските извештаи за годината што завршува на 31 декември 2016 година

28. ТЕХНИЧКИ РЕЗЕРВИ

	2016			2015		
	Бруто	Реосигурување	Нето	Бруто	Реосигурување	Нето
Пријавени штети	389.456.595	130.122.586	259.334.009	377.197.822	142.522.227	234.675.595
Настанати, но непријавени штети	155.601.253	5.278.333	150.322.920	161.494.078	8.562.587	152.931.491
Други технички резерви	8.793.084	-	8.793.084	8.559.875	-	8.559.875
Преносна премија	342.612.637	19.325.964	323.286.673	321.357.848	21.141.958	300.215.890
	896.463.569	154.726.883	741.736.686	868.609.623	172.226.772	696.382.851

Движење во преносната премија и резервите за штети во 2016 година:

		Преносна премија			Резерви за штети и др. технички резерви			Технички резерви		
		Бруто	Дел во реосигурување	Нето	Бруто	Дел во реосигурување	Нето	Бруто	Дел во реосигурување	Нето
1	Осигурување од незгода	18.417.258	594.748	17.822.510	19.444.659	-	19.444.659	37.861.917	594.748	37.267.169
2	Здравствено осигурување	111.150	-	111.150	39.188	-	39.188	150.338	-	150.338
3	Моторни возила(каско)	55.095.683	-	55.095.683	16.257.987	-	16.257.987	71.353.670	-	71.353.670
4	Шински возила(каско)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5	Воздухоплови	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6	Пловни објекти	105.987	-	105.987	809.600	-	809.600	915.587	-	915.587
7	Стока во превоз	699.838	-	699.838	303.600	-	303.600	1.003.438	-	1.003.438
8	Имот од пожар	28.470.772	6.396.672	22.074.100	10.827.579	107.071	10.720.508	39.298.351	6.503.743	32.794.608
9	Други осигурувања на имот	35.696.025	11.803.585	23.892.440	18.933.762	1.493.691	17.440.071	54.629.787	13.297.276	41.332.511
10	Одговорност-моторни возила	190.463.102	-	190.463.102	324.923.535	-	324.923.535	515.386.637	-	515.386.637
11	Одговорност-воздухоплови	-	-	-	-	-	-	-	-	-
12	Одговорност-пловни објекти	388.503	-	388.503	-	-	-	388.503	-	388.503
13	Општа одговорност	4.985.901	177.752	4.808.149	158.063.720	133.800.157	24.263.564	163.049.621	133.977.909	29.071.712
14	Осигурување на кредити	-	-	-	-	-	-	-	-	-
15	Осигурување на гаранции	29.704	-	29.704	-	-	-	29.704	-	29.704
16	Финансиски загуби	788.888	32.958	755.930	-	-	-	788.888	32.958	755.930
17	Правна заштита	-	-	-	-	-	-	-	-	-
18	Туристичка помош	7.359.826	320.249	7.039.577	4.247.302	-	4.247.302	11.607.128	320.249	11.286.879
Вкупно		342.612.637	19.325.964	323.286.673	553.850.932	135.400.919	418.450.014	896.463.569	154.726.883	741.736.686

САВА осигурување а.д. Скопје
Белешки кон финансиските извештаи за годината што завршува на 31 декември 2016 година

28. ТЕХНИЧКИ РЕЗЕРВИ (продолжение)

Движење во преносната премија и резервите за штети во 2015 година:

		Преносна премија			Резерви за штети и др. технички резерви			Технички резерви		
		Бруто	Дел во реосигурување	Нето	Бруто	Дел во реосигурување	Нето	Бруто	Дел во реосигурување	Нето
1	Осигурување од незгода	15.197.626	-	15.197.626	20.224.568	-	20.224.568	35.422.194	-	35.422.194
2	Здравствено осигурување	136.365	-	136.365	188.379	-	188.379	324.744	-	324.744
3	Моторни возила(каско)	48.182.745	-	48.182.745	22.429.287	-	22.429.287	70.612.032	-	70.612.032
4	Шински возила(каско)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5	Воздухоплови	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6	Пловни објекти	94.178	-	94.178	-	-	-	94.178	-	94.178
7	Стока во превоз	532.395	-	532.395	247.450	-	247.450	779.845	-	779.845
8	Имот од пожар	34.699.535	8.577.386	26.122.149	13.270.718	106.990	13.163.728	47.970.253	8.684.376	39.285.877
9	Други осигурувања на имот	30.390.556	7.869.821	22.520.735	25.522.834	1.097.322	24.425.512	55.913.390	8.967.143	46.946.247
10	Одговорност-моторни возила	177.080.228	-	177.080.228	282.219.338	-	282.219.338	459.299.566	-	459.299.566
11	Одговорност-воздухоплови	-	-	-	-	-	-	-	-	-
12	Одговорност-пловни објекти	474.754	-	474.754	-	-	-	474.754	-	474.754
13	Општа одговорност	7.881.969	4.230.993	3.650.976	178.624.350	149.880.502	28.743.848	186.506.319	154.111.495	32.394.824
14	Осигурување на кредити	-	-	-	-	-	-	-	-	-
15	Осигурување на гаранции	41.096	-	41.096	-	-	-	41.096	-	41.096
16	Финансиски загуби	1.681.107	463.758	1.217.349	-	-	-	1.681.107	463.758	1.217.349
17	Правна заштита	-	-	-	-	-	-	-	-	-
18	Туристичка помош	4.965.294	-	4.965.294	4.524.851	-	4.524.851	9.490.145	-	9.490.145
Вкупно		321.357.848	21.141.958	300.215.890	547.251.775	151.084.814	396.166.961	868.609.623	172.226.772	696.382.851

29. ОСТАНАТИ РЕЗЕРВИ

Со состојба на 31 декември 2016 година, Друштвото има евидентирано долгорочни резервирања по основ на отпремнини за пензионирање и јубилејни награди во износ од 10.320.283 денари. (2015: 10.141.956 денари).

30. ОБВРСКИ ОД НЕПОСРЕДНИ РАБОТИ НА ОСИГУРУВАЊЕ

	2016	2015
Обврски по штети	8.582.485	2.148.320
Останати обврски од непосредни работи на осигурување	741.541	-
Вкупно	9.324.026	2.148.320

31. ОСТАНАТИ ОБВРСКИ

	2016	2015
Останати непосредни работи на осигурување	9.386.050	6.986.948
Обврски за примени аванси по основ премија за осигурување и надомест на штети	10.079.402	13.149.793
Обврски кон добавувачи	7.874.867	4.053.870
Останати тековни обврски	12.908.881	11.255.726
Вкупно	40.249.200	35.446.337

32. ТРАНСАКЦИИ СО ПОВРЗАНИ ЛИЦА

Друштвото е во доминантна сопственост на Позаваровалница САВА дд од Словенија која поседува 92,44% од вкупниот акционерски капитал на Друштвото, поради што истото припаѓа на Групацијата на САВА РЕ од Словенија. Побарувањата од, обврските кон како и соодветните приходи и расходи со матичното друштво, останатите друштва во Групацијата и придружените друштва во 2016 и 2015 година се како што следува:

Трансакции со САВА РЕ (матично друштво)

	2016	2015
Побарувања од реосигурувачите за удели во штети	757.222	10.850.747
Побарувања од реосигурувачите по основ на провизија	1.448.907	1.294.347
Обврски кон реосигурувачите	47.957.027	83.818.240
Расход по основ на пренесена премија во реосигурување	51.965.844	52.128.650
Приход од удел на реосигурувачот во штети	2.651.991	19.470.342
Приход од провизија од реосигурување	7.286.642	7.713.691
Промена во резерви за преносна премија за делот на реосигурување	4.543.173	579.215
Промени во резервирани штети за делот на реосигурување	(154.385)	6.779.965

Трансакции со подружница

	2016	2015
Побарувања по основ на премија	-	14.052
Обврски спрема добавувачи	37.457	-
Приходи по основ на премија	32.777	23.550
Останати приходи	-	950
Интелектуални услуги од правни субјекти во група	1.688.077	1.240.153

Трансакции со ентитети под заедничка контрола на матичната компанија

	2016	2015
Обврски кон реосигурувачите	80.822	-
Останати обврски	(18.465)	59.501
Расход по основ на пренесена премија во реосигурување	(2.870.086)	2.792.800
Приход од удел на реосигурувачот во штети	-	642.397
Приход од провизија од реосигурување	203.527	198.020
Приходи од др. за осигурување по над. за обработка на услужни штети	77.824	-
Бруто исплатени штети	(438.621)	208.466
Останати трошоци	(258.345)	

Трансакции со клучниот менаџерски персонал

	2016	2015
Вработени со индивидуални договори-исплати по договори	20.438.362	18.674.116

Друштвото на 02.01.2015 година уплати MKD 12.300.000 како основачки влог во нов субјект, Сава стејшн-станица за технички преглед.

33. ПОТЕНЦИЈАЛНИ И ПРЕЗЕМЕНИ ОБВРСКИ

Судски спорови

Друштвото дејствува во областа на осигурувањето и е предмет на судски постапки кои произлегуваат од неговото редовно работење. Тие се предмет на детална анализа од страна на Друштвото и врз основа на очекуваниот исход се вклучени во резервите за пријавени штети (види белешка 28). Во дополнително Друштвото е предмет на судски постапки кои не произлегуваат од договори за осигурување. Раководството не верува дека крајниот исход од овие постапки ќе има негативно материјално влијание на резултатите на Друштвото.

Неизвесни даночни обврски

Финансиските извештаи и сметководствената евиденција на Друштвото подлежат на даночна контрола од страна на даночните власти во период од 5 години од поднесување на даночната пријава за финансиската година и можат да предизвикаат дополнителни даночни обврски коишто во оваа фаза не може да бидат утврдени со разумна точност. Сепак, раководството на Друштвото смета дека не постојат било какви дополнителни услови од кои можат да произлезат материјално значајни обврски по овој основ.

34. УСОГЛАСЕНОСТ СО ЗАКОНСКА РЕГУЛАТИВА

На 31 декември 2016 година Друштвото е усогласено со барањата на Законот за супервизија на осигурување во врска со покривање на маргина на солвентност, пропишани лимити за вложувања во недвижности, пропишаните лимити за вложувањата на капиталот утврден во согласност со Законот за супервизија на осигурување како и средствата кои ги покриваат техничките резерви.

35. ПОСЛЕДОВАТЕЛНИ НАСТАНИ

По денот на изготвување на извештајот за финансиска состојба не се случиле настани од материјално значење, а кои имаат влијание на финансиските извештаи за годината која завршува на 31 декември 2016.

ЕМБС: 04778529

Целосно име: САВА осигурување а.д. Скопје

Вид на работа: 600

Тип на годишна сметка: Сметка за неживотно осигурување

Тип на документ: Годишна сметка

Година : 2016

Листа на прикачени документи:

Објаснувачки белешки

Финансиски извештаи

Биланс на состојба

Ознака за АОП	Опис	Нето за тековна година	Бруто за тековна година	Исправка на вредноста за тековна година	Претходна година
1	-- АКТИВА: А. НЕМАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА (002+003)	8.424.759,00			10.022.870,00
3	-- Останати нематеријални средства	8.424.759,00			10.022.870,00
4	-- Б. МАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА (005+008+009+010+011+012)	149.283.762,00			149.732.854,00
5	-- Недвижности (006+007)	136.228.924,00			138.203.505,00
7	-- Градежни објекти	136.228.924,00			138.203.505,00
8	-- Постројки и опрема	13.054.838,00			11.529.349,00
13	-- В.ВЛОЖУВАЊА (014+015+021+040)	791.864.233,00			733.345.717,00
15	-- II.ФИНАНСИСКИ ВЛОЖУВАЊА ВО ДРУШТВА ВО ГРУПА (016+017+018+019+020)	30.562.552,00			29.847.173,00
16	-- Вложувања во акции, удели и сопственички хартии од вредност во подружници	12.300.000,00			12.300.000,00
17	-- Вложувања во акции, удели и сопственички хартии од вредност во придружени друштва и заеднички контролирани друштва	18.262.552,00			17.547.173,00
21	-- III.ОСТАНАТИ ФИНАНСИСКИ ВЛОЖУВАЊА (022+034+035)	761.301.681,00			703.498.544,00
22	-- Вложувања во хартии од вредност (023+026+030)	596.635.271,00			544.394.929,00
26	-- Вложувања во хартии од вредност расположиви за продажба (027+028+029)	596.635.271,00			544.394.929,00
27	-- Должнички хартии од вредност со рок на достасување до една година	405.902.110,00			315.121.057,00
28	-- Должнички хартии од вредност со рок на достасување над една година	167.388.794,00			208.273.872,00
29	-- Акции, удели и останати сопственички инструменти	23.344.367,00			21.000.000,00
35	-- Депозити, заеми и останати пласмани (036+037+038+039)	164.666.410,00			159.103.615,00
36	-- Депозити	164.666.410,00			159.066.410,00
38	-- Останати дадени заеми				37.205,00
42	-- Д. ДЕЛ ЗА СООСИГУРУВАЊЕ И РЕОСИГУРУВАЊЕ ВО БРУТО ТЕХНИЧКИТЕ РЕЗЕРВИ (043+044+045+046+047+048+049)	154.726.882,00			172.226.771,00
43	-- Дел за соосигурување и реосигурување во бруто резервите за преносни премии	19.325.964,00			21.141.958,00
46	-- Дел за соосигурување и реосигурување во бруто резервите за штети	135.400.918,00			151.084.813,00
51	-- Е.ПОБАРУВАЊА (052+056+057)	167.182.560,00			190.842.521,00
52	-- I.ПОБАРУВАЊА ОД НЕПОСРЕДНИ РАБОТИ НА ОСИГУРУВАЊЕ (053+054+055)	148.277.780,00			153.859.717,00
53	-- Побарувања од осигуреници	143.432.998,00			149.536.644,00
54	-- Побарувања од застапници и од посредници	4.844.782,00			4.323.073,00
56	-- II.ПОБАРУВАЊА ОД РАБОТИ НА СООСИГУРУВАЊЕ И РЕОСИГУРУВАЊЕ	5.596.663,00			15.161.485,00
57	-- III.ОСТАНАТИ ПОБАРУВАЊА (058+059+060+061)	13.308.117,00			21.821.319,00

58	-- Останати побарувања од непосредни работи на осигурување	5.683.746,00	8.909.409,00
59	-- Побарувања по основ на вложувања	4.890.864,00	4.660.971,00
60	-- Тековни даночни средства		4.200.194,00
61	-- Останати побарувања	2.733.507,00	4.050.745,00
62	-- Ж.ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ	21.009.319,00	16.095.615,00
65	-- И. ПЛАТЕНИ ТРОШОЦИ ЗА ИДНИТЕ ПЕРИОДИ И ПРЕСМЕТАНИ ПРИХОДИ(АВР)	25.826.385,00	22.143.724,00
66	-- ВКУПНА АКТИВА: СРЕДСТВА (001+004+013+041+042+050+051+062+063+064+065)	1.318.317.900,00	1.294.410.072,00
67	-- J. ВОНБИЛАНСНА ЕВИДЕНЦИЈА -- АКТИВА	25.445.977,00	13.720.781,00
68	-- ПАСИВА: А. ГЛАВНИНА И РЕЗЕРВИ (069+070-071-072+073+074+079-080+081-082)	310.804.353,00	286.449.038,00
69	-- I. ОСНОВНА ГЛАВНИНА	234.072.672,00	234.072.672,00
73	-- V. РЕВАЛОРИЗАЦИОНА РЕЗЕРВА	-1.324.317,00	2.999.885,00
74	-- VI. РЕЗЕРВИ (075+076+077+078)	16.458.827,00	7.154.304,00
75	-- Законски резерви	16.458.827,00	7.154.304,00
79	-- VII. АКУМУЛИРАНА ДОБИВКА	32.917.654,00	14.308.609,00
81	-- IX. ДОБИВКА ЗА ТЕКОВНИОТ ПРЕСМЕТКОВЕН ПЕРИОД	28.679.517,00	27.913.568,00
86	-- В. БРУТО ТЕХНИЧКИ РЕЗЕРВИ (087+088+089+090+091+092)	896.463.569,00	868.609.623,00
87	-- Бруто резерви за преносни премии	342.612.637,00	321.357.848,00
89	-- Бруто резерви за штети	551.598.541,00	544.078.819,00
90	-- Бруто резерви за бонуси и попусти	2.252.391,00	3.172.956,00
94	-- Д. РЕЗЕРВИРАЊА ЗА РИЗИЦИ И НЕИЗВЕСНОСТИ (095+096)	10.320.283,00	10.141.956,00
95	-- Резервирања за пензиски планови, отпремнини и слични обврски кон вработените	10.320.283,00	10.141.956,00
99	-- Ж. ОБВРСКИ (100+104+105)	100.729.695,00	129.209.455,00
100	-- I. ОБВРСКИ ОД НЕПОСРЕДНИ РАБОТИ НА ОСИГУРУВАЊЕ (101+102+103)	9.324.027,00	2.148.320,00
101	-- Обврски спрема осигуреници	8.582.485,00	2.148.320,00
103	-- Останати обврски од непосредни работи на осигурување	741.542,00	
104	-- II. ОБВРСКИ ОД РАБОТИ НА СООСИГУРУВАЊЕ И РЕОСИГУРУВАЊЕ	50.458.183,00	90.557.600,00
105	-- III. ОСТАНАТИ ОБВРСКИ (106+107+108+109+110)	40.947.485,00	36.503.535,00
107	-- Останати обврски од непосредни работи на осигурување	19.465.452,00	20.136.741,00
108	-- Обврски кон вработените	12.377.712,00	10.370.415,00
109	-- Тековни даночни обврски	698.285,00	1.057.197,00
110	-- Останати обврски	8.406.036,00	4.939.182,00
113	-- ВКУПНА ПАСИВА: ГЛАВНИНА И РЕЗЕРВИ И ОБВРСКИ (068+085+086+093+094+097+098+099+111+112)	1.318.317.900,00	1.294.410.072,00
114	-- И.ВОНБИЛАНСНА ЕВИДЕНЦИЈА ПАСИВА	25.445.977,00	13.720.781,00

Биланс на успех

Ознака за АОП	Опис	Нето за тековна година	Бруто за тековна година	Исправка на вредноста за тековна година	Претходна година
201	-- А. ПРИХОДИ ОД РАБОТЕЊЕТО (202+211+234+235)	719.429.454,00			659.309.219,00
202	-- I.ЗАРАБОТЕНА ПРЕМИЈА (НЕТО ПРИХОДИ ОД ПРЕМИЈА) (203+204+205-206-207-208+209+210)	660.554.175,00			611.962.443,00
203	-- Бруто полисирана премија за осигурување	737.886.877,00			689.300.425,00
204	-- Бруто полисирана премија за соосигурување	13.647.478,00			13.647.478,00
207	-- Бруто полисирана премија пренесена во реосигурување/ретроцесија	67.909.397,00			78.913.131,00
208	-- Промена во резервата за преносна премија	21.254.789,00			13.994.983,00

210	-- Промена во бруто резервата за преносна премија-дел за реосигурување	-1.815.994,00	1.922.654,00
211	-- II. ПРИХОДИ ОД ВЛОЖУВАЊА (212+219+228)	20.566.448,00	22.890.959,00
219	-- Приходи од останати вложувања (220+221+222+223+224)	20.566.448,00	22.890.959,00
220	-- Приходи од камати	19.782.931,00	21.259.933,00
221	-- Приходи по основ на курсни разлики	354.479,00	1.094.902,00
224	-- Реализирани добивки (капитална добивка) од продажба на вложувања (225+226+227)	429.038,00	536.124,00
225	-- Финансиски вложувања расположливи за продажба	429.038,00	536.124,00
234	-- III. ОСТАНАТИ ОСИГУРИТЕЛНО-ТЕХНИЧКИ ПРИХОДИ, НАМАЛЕНИ ЗА РЕОСИГУРУВАЊЕ	16.340.333,00	18.140.881,00
235	-- IV. ОСТАНАТИ ФИНАНСИСКИ И ДРУГИ ПРИХОДИ	21.968.498,00	6.314.936,00
236	-- Б. РАСХОДИ ОД РАБОТЕЊЕТО (237+245+255+258+261+280+298+301)	687.102.050,00	627.892.724,00
237	-- I. НАСТАНАТИ ШТЕТИ (НЕТО ТРОШОЦИ ЗА ШТЕТИ) (238-239-240-241+242-243-244)	311.892.193,00	288.328.606,00
238	-- Бруто исплатени штети	310.265.352,00	302.331.832,00
239	-- Намалување за приходот од бруто реализирани регресни побарувања	9.903.310,00	7.466.917,00
241	-- Бруто исплатени штети-дел за реосигурување/ретроцесија	11.673.466,00	31.342.957,00
242	-- Промени во бруто резервите за штети	7.519.722,00	-506.335,00
244	-- Промени во бруто резервите за штети-дел за реосигурување	-15.683.895,00	-25.312.983,00
245	-- II. ПРОМЕНИ ВО ОСТАНАТИ ТЕХНИЧКИ РЕЗЕРВИ (НЕТО ОД РЕОСИГУРУВАЊЕ) (246+249+252)	-920.565,00	1.067.912,00
252	-- Промени во останати технички резерви, нето од реосигурување (253-254)	-920.565,00	1.067.912,00
253	-- Промени во останати бруто технички резерви	-920.565,00	1.067.912,00
258	-- IV. ТРОШОЦИ ЗА БОНУСИ И ПОПУСТИ, НЕТО ОД РЕОСИГУРУВАЊЕ (259+260)	26.095.030,00	2.579.510,00
259	-- Трошоци за бонуси (кои зависат од резултатот)	3.190.723,00	2.579.510,00
260	-- Трошоци за попусти (кои не зависат од резултатот)	22.904.307,00	
261	-- V. НЕТО ТРОШОЦИ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ОСИГУРУВАЊЕТО (262+267)	298.719.614,00	277.892.489,00
262	-- Трошоци за стекнување на осигурувањето (263+264+265+266)	175.587.122,00	159.646.062,00
263	-- Провизија	58.138.217,00	47.052.471,00
264	-- Останати трошоци	28.645.613,00	25.832.242,00
265	-- Промена во одложените трошоци за стекнување	-3.857.785,00	3.927.833,00
266	-- Бруто плати за вработените во внатрешната продажна мрежа	92.661.077,00	82.833.516,00
267	-- Административни трошоци (268+269+275+276)	123.132.492,00	118.246.427,00
268	-- Амортизација и вредносно усогласување (обезвреднување) на материјалните и нематеријалните средства кои служат за вршење на дејноста	11.297.205,00	11.759.048,00
269	-- Трошоци за вработените (270+271+272+273+274)	51.130.475,00	44.816.557,00
270	-- Плати и надоместоци	31.985.023,00	26.875.704,00
271	-- Трошоци за даноци на плати и надоместоци на плата	3.074.514,00	2.543.226,00
272	-- Придонеси од задолжително социјално осигурување	9.971.806,00	10.517.114,00

273	-- Трошоци за дополнително пензиско осигурување за вработени	2.595.247,00	2.446.892,00
274	-- Останати трошоци за вработените	3.503.885,00	2.433.621,00
275	-- Трошоци за услуги на физички лица кои не вршат дејност со сите давачки	1.390.244,00	2.047.928,00
276	-- Останати административни трошоци (277+278+279)	59.314.568,00	59.622.894,00
277	-- Трошоци за услуги	43.640.354,00	41.325.936,00
278	-- Материјални трошоци	8.678.995,00	9.344.331,00
279	-- Трошоци за резервирања и останати трошоци од работењето	6.995.219,00	8.952.627,00
280	-- VI. ТРОШОЦИ ОД ВЛОЖУВАЊА (281+287)	790.918,00	809.953,00
287	-- Расходи од останати вложувања (288+289+290+291+294+295)	790.918,00	809.953,00
289	-- Расходи за курсни разлики	790.918,00	669.896,00
294	-- Реализирани загуби од продажба на останати вложувања		140.057,00
298	-- VII. ОСТАНАТИ ОСИГУРИТЕЛНО-ТЕХНИЧКИ ТРОШОЦИ, НАМАЛЕНИ ЗА РЕОСИГУРУВАЊЕ (299+300)	38.626.219,00	35.205.824,00
300	-- Останати осигурително технички трошоци, намалени за реосигурување	38.626.219,00	35.205.824,00
301	-- VIII. ОСТАНАТИ РАСХОДИ (302+303)	11.898.641,00	22.008.430,00
302	-- Загуби поради обезвреднување на побарувања по основ на премија за осигурување	7.270.271,00	2.516.616,00
303	-- Останати финансиски и други расходи	4.628.370,00	19.491.814,00
306	-- Добивка за деловната година (201+304) – (236+305)	32.327.404,00	31.416.495,00
310	-- Добивка пред оданочување (306+308) или (306-309)	32.327.404,00	31.416.495,00
312	-- Данок на добивка	3.647.887,00	3.502.927,00
315	-- ДОБИВКА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА ПО ОДАНОЧУВАЊЕ (310-312+313-314)	28.679.517,00	27.913.568,00
317	-- Просечен број на вработени врз основа на часови на работа во пресметковниот период (во апсолутен износ)	210,00	188,00
318	-- Број на месеци на работење (во апсолутен износ)	12,00	12,00
329	-- Добивка за годината	28.679.517,00	27.913.568,00
348	-- Вкупна сеопфатна добивка за годината (329+346) или (346-330)	28.679.517,00	27.913.568,00

Државна евиденција

Ознака за АОП	Опис	Нето за тековна година	Бруто за тековна година	Исправка на вредноста за тековна година	Претходна година
613	-- Набавна вредност на компјутерскиот софтвер развиен за сопствена употреба	127.591.415,00			124.045.765,00
615	-- Акумулирана амортизација на компјутерскиот софтвер развиен за сопствена употреба	119.284.231,00			114.140.470,00
616	-- Сегашна вредност на компјутерскиот софтвер развиен за сопствена употреба(< или = АОП 003 од БС)	8.307.184,00			9.905.295,00
625	-- Набавна вредност на градежни објекти	256.059.576,00			256.059.576,00
626	-- Вредносно усогласување (обезвреднување) на градежни објекти	104.527.137,00			104.527.137,00
627	-- Акумулирана амортизација на градежни објекти	15.303.515,00			
628	-- Сегашна вредност на градежни објекти(< = АОП 007 од БС)	136.228.924,00			138.203.505,00
629	-- Набавна вредност на постројки и опрема	31.397.184,00			27.422.585,00

630	-- Акумулирана амортизација на постројки и опрема	20.809.354,00	18.467.460,00
632	-- Сегашна вредност на постројки и опрема(< = АОП 008 од БС)	10.587.830,00	8.955.126,00
633	-- Набавна вредност на информациска и телекомуникациска опрема	2.053.190,00	2.053.190,00
635	-- Акумулирана амортизација на информациска и телекомуникациска опрема	1.400.184,00	1.228.245,00
636	-- Сегашна вредност на информациска и телекомуникациска опрема(< = АОП 008 од БС)	653.006,00	824.945,00
637	-- Набавна вредност на компјутерска опрема	16.579.851,00	15.413.713,00
639	-- Акумулирана амортизација на компјутерска опрема	14.765.849,00	13.664.435,00
640	-- Сегашна вредност на компјутерска опрема(< = АОП 008 од БС)	1.814.002,00	1.749.278,00
656	-- Краткорочни депозити(< или = АОП 036 од БС)	81.701.000,00	102.400.000,00
657	-- Долгорочни депозити(< или = АОП 036 од БС)	82.800.000,00	56.666.410,00
671	-- Парични средства во банка и во благајна(< или = АОП 062 од БС)	21.009.319,00	16.095.615,00
682	-- Обврски спрема добавувачи(< или = АОП 110 од БС)	3.820.996,00	4.053.871,00
683	-- Приходи по основ на провизија од реосигурување и учество во добивка(< или = АОП 234 од БУ)	8.474.047,00	9.243.420,00
684	-- Трошоци од услуги на физички лица кои не вршат дејност(= АОП 275 од БУ)	1.390.244,00	2.047.928,00
685	-- Трошоци за наемнини(< или = АОП 277 од БУ)	14.800.756,00	17.003.584,00
686	-- Трошоци за банкарски услуги(< или = АОП 277 од БУ)	2.146.610,00	1.803.849,00
687	-- Трошоци за премии за осигурување(< или = АОП 277 од БУ)	447.884,00	363.396,00
688	-- Трошоци телекомуникациски и транспортни услуги(< или = АОП 277 од БУ)	7.802.934,00	7.297.983,00
689	-- Трошоци за услуги за одржување(< или = АОП 277 од БУ)	5.167.066,00	3.822.071,00
690	-- Трошоци за маркетинг, репрезентација, спонзорства и даноци(< или = АОП 277 од БУ)	26.974.682,00	24.509.687,00
691	-- Трошоци за останати услуги(< или = АОП 277 од БУ)	12.476.922,00	9.704.820,00
693	-- Трошоци за канцелариски и потрошен материјал (< или = АОП 278 од БУ)	1.921.908,00	1.583.518,00
694	-- Трошоци за комунални услуги (струја, вода и сл.) (< или = АОП 278 од БУ)	3.427.062,00	3.634.413,00
695	-- Трошоци за печатење обрасци (< или = АОП 264 од БУ)	2.469.113,00	2.652.788,00
697	-- Трошоци за весници и списанија (< или = АОП 278 од БУ)	243.191,00	255.092,00
698	-- Отпис на ситен инвентар (< или = АОП 278 од БУ)	1.246.905,00	1.663.990,00
699	-- Трошоци за потрошено гориво (< или = АОП 278 од БУ)	1.226.272,00	1.170.554,00
700	-- Останати материјални трошоци (< или = АОП 278 од БУ)	613.658,00	1.036.764,00
701	-- Трошоци за резервирања(< или = АОП 279 од БУ)	178.327,00	1.617.043,00
702	-- Трошоци за придонеси и членарина (< или = АОП 279 од БУ)	132.500,00	90.675,00
703	-- Трошоци по основ на надоместоци за службени патувања и патни трошоци(< или = АОП 279 од БУ)	2.905.319,00	2.226.037,00

705	- - Трошоци за стручно усовршување(< или = АОП 279 од БУ)	923.632,00	846.761,00
707	- - Трошоци за ревизија(< или = АОП 279 од БУ)	1.375.594,00	1.055.015,00
708	- - Трошоци за стипендии и награди на ученици и студенти(< или = АОП 279 од БУ)	118.392,00	108.526,00
710	- - Останати трошоци од работењето(< или = АОП 279 од БУ)	1.050.552,00	2.765.221,00
712	- - Просечен број на вработени врз основа на состојбата на крајот на месецот	210,00	188,00

Структура на приходи по дејности

Ознака за АОП	Опис	Нето за тековна година	Бруто за тековна година	Исправка на вредноста за тековна година	Претходна година
2478	- 64.99 - Други финансиско-услужни дејности, освен осигурување и пензиски фондови, неспомнати на друго место	42.534.946,00			
2480	- 65.12 - Неживотно осигурување	676.894.508,00			

Изјавувам, под морална, материјална и кривична одговорност, дека податоците во годишната сметка се точни и вистинити.

Податоците од годишната сметка се во постапка на доставување, која ќе заврши со одлука (одобрување/одбивање) од страна на Централниот Регистар.